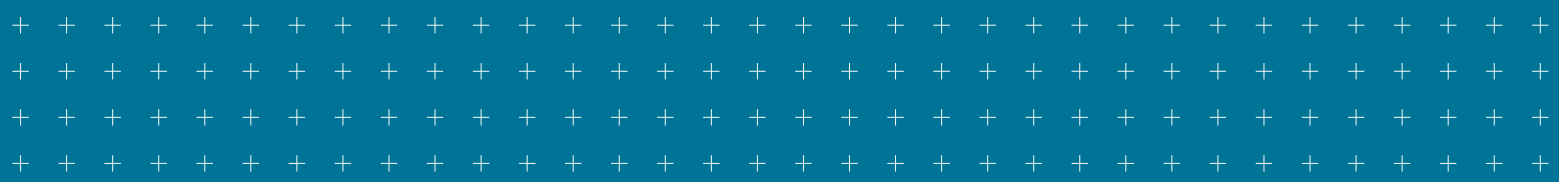

Regionala serviceprogram

Delrapport 2014

Rapport 0187

Regionala serviceprogram

Delrapport 2014

Rapport 0187

Tillväxtverkets publikationer

finns att beställa eller ladda ner som
pdf på tillvaxtverket.se/publikationer.
Där finns även material som gavs ut av Nutek

© Tillväxtverket

Produktion: Ordförandet AB
Rapport 0187

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Camilla Jägerhem
Telefon, växel 08-681 91 00

Sammanfattning

Tillgänglighet till grundläggande kommersiell och viss offentlig service för boende, företag och besökande är en viktig del i att skapa attraktiva miljöer i alla delar av landet. Sedan 2009 har alla län haft regionala serviceprogram som grund för sitt strategiska arbete med att skapa god tillgång till grundläggande service. Tillväxtverket har i uppdrag att årligen sammanställa och redovisa till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) hur länen genomför sina respektive regionala serviceprogram. Detta är den första rapporten för programperioden 2014–2018, som redovisar hur länen genomfört sina respektive regionala serviceprogram under 2014.

I Tillväxtverkets uppföljning av de regionala serviceprogrammen har länen tillfrågats om hur tillgången till grundläggande service har förändrats under det gångna året. Enligt den information som lämnats av länen för 2014 förefaller det inte ha skett några stora förändringar beträffande tillgången till dagligvaror eller drivmedel under året. Några län rapporterar dock om butiksnedläggningar till följd av dålig lönsamhet, men det har även öppnats nya butiker i några av länen. Beträffande tillgången till drivmedel beskriver flera län att läget är stabilt och tillgången god, men från några håll uttrycks en viss oro inför utvecklingen de kommande åren. Kopplat till detta har länen tillfrågats om efterfrågan på stöd till kommersiell service under det gångna året. Flera län redovisar att efterfrågan på investeringsstöd till dagligvaruhandel har ökat under året, vilket bland annat bedöms bero på att ett ökat antal energirådgivningsinsatser genomförts. Investeringsbidrag till drivmedelsstation har dock inte sökts i förväntad omfattning under 2014. Några län vittnar om en ökad efterfrågan på servicebidrag, vilket kan vara ett tecken på att det blir allt svårare att få lönsamhet i verksamheten för dagligvaruhandlare. Men även de län där efterfrågan på servicebidrag minskat under året uppger att det inte beror på att behovet av stöd minskat, utan snarare på att butiker som tidigare varit stödmottagare tvingats lägga ned. Av länens redovisningar går det att uttyda ett samband mellan en nedläggning av butik och en ökad efterfrågan på hemsändningsbidrag. De förväntningar som finns för de kommande två åren går isär. Några län uppskattar att efterfrågan kommer att öka kraftigt i och med att länen får ett rejält tillskott av medel för investeringsstöd till kommersiell service inom ramen för landsbygdsprogrammet 2014–2020. I några län är däremot förväntningarna inte så höga, man ser snarare en ökad

efterfrågan på servicebidrag och hemsändningsbidrag som mest trolig då många dagligvaruhandlare befaras ha så pass låg lönsamhet att de inte klarar av att nyinvestera.

Under 2014 är det framför allt inom de prioriterade områdena dagligvaror och drivmedel, betaltjänster och samordning/servicepunkter, samt inom inriktning kommunalt engagemang, lärande/ kompetensutveckling och information/kommunikation som insatser genomförts. Inom det prioriterade området post och paket har det, enligt redovisningarna, inte genomförts några insatser i något län under året.

Nytt för perioden 2014–2018 är att identifiering och planering av insatser inom ramen för de regionala serviceprogrammets görs genom årliga handlingsplaner. I samband med uppföljningen av årets genomförda insatser har länen fått beskriva hur arbetet med de regionala serviceprogrammets årliga handlingsplaner fungerat. Av de som svarat har tongångarna varit positiva. Arbets sättet och den information och verktyg som Tillväxtverket tillhandla hållit för uppgiften har uppskattats. Arbets sättet ger utrymme för flexibilitet i fråga om vilka insatser som ska prioriteras utifrån behov och förutsättningar som råder. Många län beskriver också att det under året skett flertalet insatser för att skapa delaktighet hos länets kommuner och att det arbetet fått stort gehör. Länet uttrycker dock en viss frustration över att uppstart av landsbygdsprogrammet drar ut på tiden och för de län där det regionala utvecklingsansvaret, tillika det regionala serviceprogrammet, överförs från länsstyrelse till region har det inneburit ett avbräck i genomförandet av programmen.

Utifrån vad länen redovisar för 2014 gör Tillväxtverket bedömningen att riktlinjerna för utformning av regionala serviceprogram tycks ha bidragit till önskad effekt. Det vill säga att möjligheten att årligen kunna påverka serviceprogrammets innehåll har bidragit till ett flexibla genomförande och en mer levande process, skapat utrymme för kreativitet och nya idéer i frågor som rör länens serviceprogram samt öppnat upp för engagemang och deltagande.

Innehåll

1 Inledning	9
1.1 Bakgrund	9
1.2 Uppdraget	9
1.3 Slutsatser	10
1.4 Disposition	12
2 Tillgång till kommersiell service och efterfrågan på stöd	13
2.1 Tillgång till dagligvaror och drivmedel	13
2.2 Efterfrågan på stöd	13
2.3 Uppskattad efterfrågan på bidrag de kommande två åren	14
3 Genomförande	16
3.1 Regionala serviceprogram 2014–2018	16
3.2 Nationellt metodstöd	17
3.3 Insatser 2014	18
3.4 Det regionala arbetet med årliga handlingsplaner	26
3.5 Planering inför 2015	27
3.6 Annan finansiering än "stöd till kommersiell service" till programmets insatser 2014	28
3.7 Insatser under 2014 av särskilt intresse ur ett lärandeperspektiv	29
4 Återkoppling till riktlinjer för genomförande av regionala serviceprogram 2014–2018	32
Bilaga 1	
Tabell för uppföljning 2014	37
Bilaga 2	
Länsvis sammanställning av insatser 2014	40
Bilaga 3	
Länsvis sammanställning av svar på kompletterande frågor	78

1 Inledning

Denna rapport är en sammanställning och redovisning av hur länen genomfört sina respektive regionala serviceprogram under 2014. Den innehåller en beskrivning av vilka områden som prioriterats för 2014 och vilka insatser som genomförts under året. Rapporten försöker även skildra de förändringar som skett avseende tillgången till kommersiell service under året och servicearbetet i stort på regional nivå med återkoppling till riktlinjerna för genomförandet av de regionala serviceprogrammen.

Rapporten baseras på uppgifter från länen som samlats in via uppföljningstabeller, som skickats ut till länen i november 2014 för inlämning i slutet av januari 2015. Hur tabellen är utformad framgår av bilaga 1 och vad respektive län beskrivit om sitt genomförande går att läsa i bilaga 2.

1.1 Bakgrund

Tillgänglighet till grundläggande kommersiell och viss offentlig service för boende, företag och besökande är en viktig del i att skapa attraktiva miljöer i alla delar av landet. För att skapa en god miljö där det är attraktivt att starta och driva företag är insatser som bidrar till god servicenivå betydelsefulla. Den regionala tillväxtpolitiken bygger bland annat på att varje region ges ansvar och inflytande som innebär möjligheter att växa utifrån sina egna förutsättningar. Sedan 2009 har alla län haft regionala serviceprogram som grund för sitt strategiska arbete med att skapa god tillgång till grundläggande service. Vid summering av programperioden 2009–2013 kunde konstateras att arbete i programform varit framgångsrikt och skapat förutsättningar för en helhetssyn och samverkan mellan aktörer och insatser. Mot bakgrund av detta fattade regeringen i maj 2013 beslut om att arbetet skulle fortsätta inom ramen för regionala serviceprogram 2014–2018.

1.2 Uppdraget

Tillväxtverket fick 2013 i uppdrag att utforma de riktlinjer som skulle komma att ligga till grund för länens framtagande och sedermera genomförande av regionala serviceprogram 2014–2018. I uppdraget ingår även att årligen sammanställa och redovisa till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) hur länen genomför sina respektive regionala serviceprogram.

Av uppdraget framgår att denna första rapport ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) *senast 31 mars 2015*.

Därefter ska redovisningar lämnas senast
31 mars 2016
31 mars 2017
29 mars 2018

Slutrapport som avser hela perioden 2014–2018 ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) *senast 28 mars 2019*.

1.3 Slutsatser

Tillgängligheten till dagligvaror och drivmedel bedöms vara i stort oförändrad under 2014, men det finns en ökad sårbarhet och osäkerhet inför den närmaste framtiden. Det finns en stor förväntan på finansieringsmöjligheterna som kommer att finnas inom ramen för landsbygdsprogrammet 2015–2020. De flesta av länen förväntar sig en ökning i efterfrågan på investeringsbidrag till dagligvarubutiker och drivmedelsstationer de kommande åren.

Det är också framför allt inom de prioriterade områdena dagligvaror och drivmedel som insatser har genomförts under 2014. Inom det prioriterade området post och paket har det, enligt redovisningarna, inte genomförts några insatser i något län under året. I en rapport som region Halland låtit ta fram pekar dock resultatet på att en fungerande post- och paketutlämning utgör en av de allra viktigaste förutsättningarna för att kunna driva företag på landsbygden. Vad som går att tyda av detta är att det kan finnas begränsningar för vad som går att genomföra på lokal och regional nivå inom vissa prioriterade områden, så som post- och paketservice. Detta oavsett en regional analys av servicebehovet i länet.

I uppföljningen för 2014 nämner länen några anledningar till varför insatser inom de regionala serviceprogrammen inte kunnat genomföras som planerat under året. Några av anledningarna uppges bland annat vara att det varit brist på personella resurser och finansiering i väntan på att det nya landsbygdsprogrammet ska starta upp. Överföring av det regionala utvecklingsansvaret, tillika det regionala serviceprogrammet, från länsstyrelse till region har i varierande grad inneburit en förändring i organiseringen av programmet och därmed orsakat ett avbräck i genomförandeprocessen. Några län anger den omorganisationen som främsta orsak till att vissa insatser inte har kunnat genomföras.

Även om 2014 delvis beskrivs som ett mellanår har länen kunnat anpassa genomförandet och flertalet insatser har därför genomförts under året inom ramen för de regionala serviceprogrammen. Länen vittnar dessutom om en ökad delaktighet från kommuner och andra aktörer. Utifrån vad länen redovisar för 2014 gör Tillväxtverket bedömningen att riktlinjerna för utformning av regionala serviceprogram tycks ha bidragit till önskad effekt. Det vill säga att möjligheten

att årligen kunna påverka serviceprogrammets innehåll har bidragit till ett flexibla genomförande och en levande process, skapat utrymme för kreativitet och nya idéer i frågor som rör länens serviceprogram samt öppnat upp för engagemang och deltagande.

Inför kommande år ser Tillväxtverket ett stort behov av att genom samordnade insatser på nationell, regional och lokal nivå verka för att:

- Stödja länens regionala strategiska servicearbete genom att bidra med resurser till processledning och samordning på regional nivå. Detta i synnerhet i de län där det per den 1 januari 2015 bildades nya regioner samt i de län där delar av stödet till kommersiell service överförs från regionen till länsstyrelsen för att finansieras inom ramen för landsbygdsprogrammet.
- Främja en strategisk serviceplanering på lokal och kommunal nivå som knyter an till det regionala serviceprogrammets inriktning genom att bidra med resurser till processledning och samordning på lokal, kommunal och regional nivå.
- Underlätta för den dagligvaruhandel och drivmedelsförsörjning som är av stor betydelse för gles- och på landsbygders utveckling genom att stötta lokala initiativ med finansiering och kunskap vid utveckling av lokala servicelösningar.
- Nivån för den statliga servicen i glesbygd och på landsbygden kan behållas och att samordning sker vid etablering av servicepunkter etc.
- Bidra till vidareutveckling av de verktyg som används för att kartlägga och åskådliggöra tillgången till grundläggande service i gles- och landsbygder. Detta för att på nationell, regional och lokal nivå kunna planera, följa upp och utvärdera de regionala serviceprogrammets insatser på ett effektivt och tillförlitligt sätt.
- Öka spridningen av kunskap och lärdomar från pågående och genomförda processer, program, projekt och insatser, genom ett effektivare erfarenhetsutbyte tillsammans med information om möjlighet till stöd vid planering och genomförande av nya utvecklingsinsatser
- Främja kompetensutveckling hos organisationer och personer som ansvarar för och deltar i genomförandet av det regionala servicearbetet inom områdena:
 - Processledning
 - Kommunal varuförsörjning
 - Analys
 - Uppföljning och utvärdering
 - Integrering av hållbarhetsdimensionerna

Tillväxtverket gör bedömningen att det kommer att finnas goda möjligheter att tillgodose övervägande delen av dessa behov inom ramen för landsbygdsprogrammet 2014-2020. Detta sammantaget både de insatser som kommer att möjliggöras på länsnivå inom ramen de regionala handlingsplanerna (investeringsstöd och rådgivning) samt inom ramen för Tillväxtverkets handlingsplan (kompetensutveckling, information och projektmedel till samarbetsprojekt)

Detta kommer dock att ställa höga krav på och förutsätter ett väl fungerande samarbete och mycket god kommunikation på länsnivå i genomförandet av de regionala serviceprogramen. Detta i synnerhet i de län där regionen har det regionala utvecklingsansvaret (tillika ansvaret för det regionala serviceprogrammet) och där länsstyrelsen är stödmyndighet för landsbygdsprogrammet (därmed ansvarar för rådgivning och investeringsbidraget till kommersiell service), vilket i dag är i 11 av 21 län.

1.4 Disposition

Inledningsvis i rapporten beskrivs uppdraget och vilka slutsatser som Tillväxtverket drar av länens redovisningar för 2014.

Länens redovisning av tillgången till kommersiell service och vilka eventuella förändringar som skett under 2014 finns beskrivet i kapitel två. Detta tillsammans med länens redovisning av 2014 års efterfrågan på stöd till kommersiell service och länens uppskattning gällande efterfrågan på stöd de kommande två åren.

I kapitel tre redogörs för 2014 års genomförande av de regionala serviceprogrammen. Kapitlet inleds med en kort sammanfattning av innehållet i länens regionala serviceprogram 2014–2018, här beskrivs även Tillväxtverkets metodstödande roll 2014. I kapitlet beskrivs där efter inom vilka prioriterade områden som länen genomfört insatser under året och en sammanfattning av vilka insatser som genomförts. Rapporten försöker även fånga upp om det funnits insatser som inte genomförts som planerat och vilka de huvudsakliga orsakerna till detta varit. Tabell 1 och tabell 2 skildrar vilka län som påbörjat och genomfört insatser inom sina respektive prioriterade områden under året. Rapporten innehåller även länens beskrivningar av hur arbetet med de årliga handlingsplanerna fungerat, både avseende utformning och uppföljning av handlingsplanen 2014 samt planering inför 2015. Avslutningsvis innehåller kapitlet några exempel som länen valt att lyfta, som de bedömer vara av särskilt intresse ur ett lärande perspektiv.

I kapitel fyra görs en återkoppling till gällande riktlinjer för genomförande av regionala serviceprogram 2014–2018 och länens redovisade genomförande av programmen i förhållande till dessa.

2 Tillgång till kommersiell service och efterfrågan på stöd

2.1 Tillgång till dagligvaror och drivmedel

Enligt den information som lämnats av länen har det under året inte skett några stora förändringar i tillgången till dagligvaror och drivmedel på länsnivå. I några län har att butiker tvingats lägga ner under året till följd av vikande kundunderlag och dålig lönsamhet. Detta har fått till följd att avståndet till service för medborgare och företag i närområdet blivit längre. Under året har det även skett nyöppningar av butiker och återöppningar av tidigare nedlagda butiker. I Södermanland har det exempelvis skett en nyöppning av en digital lanthandel, vilket ökat tillgängligheten till dagligvaror för flertalet hushåll i närområdet. När det gäller drivmedel beskriver de flesta län att tillgången är oförändrat god. I flera län har det öppnats nya drivmedelsstationer under året. Några län beskriver dock att det råder viss oro gällande drivmedelsförsörjningen och att det talas om ekonomiska svårigheter. Sammanfattningsvis kan konstateras att Norrbottens beskrivning av läget i länet även är applicerbar på landet som helhet: ”som vanligt, försämring på vissa orter men förbättring på andra”. Se bilaga 3 för länsvisa svar.

2.2 Efterfrågan på stöd

För 2014 rapporterar många län om en ökning och till och med en kraftig ökning av investeringsbidrag. I några län har efterfrågan under 2014 varit så pass hög att man inte haft utrymme att ta alla beslut under året. I Jönköping kopplar man den ökade efterfrågan till en konkret resa med butiksbesök till samtliga butiker med information om stödmöjligheter. I huvudsak står dagligvarubutikernas efterfrågan på investeringsstöd för ökningen. I Västerbotten har något färre företag ansökt om och beviljats investeringsbidrag 2014 jämfört med 2013, men det totala beloppet beviljat stöd är dock större, till följd av en större drivmedelssatsning. Ungefär samma utfall redovisas från Västernorrland, där en markant ökning i beviljat investeringsbidrag i huvudsak kommer av en mycket stor satsning på en ort. Även Västra Götaland rapporterar om framförallt större satsningar. Men flera län beskriver att utvecklingen går mot att det sker en ökning av antalet servicebidrag i förhållande till investeringsbidrag och att de ansökningarna som avser investeringsbidrag främst avser utbyte och ersättningsinvesteringar snarare än utvecklingsinvesteringar. Det finns även län som redovisar att efterfrågan på servicebidrag minskat under året,

men inte för att behovet minskat utan för att de butiker som varit stödmottagare tvingats lägga ned. Nedläggningar av butiker går att koppla till en ökad efterfrågan på hemsändningsbidrag enligt några län. I vissa län kan ökningen av hemsändningsbidrag kopplas till ökade informationsinsatser till handlare och till att kommunerna höjer bidragsnivån till butikerna. Inga län rapporterar om att det funnits efterfrågan på investeringslån. Se bilaga 3 för länsvisa svar.

2.3 Uppskattad efterfrågan på bidrag de kommande två åren

Många län uppger att det är svårt att göra en uppskattning hur efterfrågan på stöd kommer att se ut de kommande åren. Det är många omvärldsfaktorer som påverkar förutsättningarna för investeringsinsatser. Det handlar både om faktiska krav på och behov av investeringar samt om framtidstro, förmåga och vilja hos företagaren. När det gäller servicebidrag och hemsändningsbidrag beror efterfrågan på hur servicebehovet förändras. En ökning i exempelvis beviljade servicebidrag är ett tecken på att fler butiker är i behov av bidrag för att kunna upprätthålla verksamheten. Samtidigt kan en minskning av beviljade bidrag betyda att verksamheten har tvingats avveckla och att det inte längre finns service på orten. Av vad som går att tyda av länens svar går utvecklingen mot att investeringsbidraget mest troligt kommer att öka. Detta främst till följd av det stora tillskottet av investeringsbidrag till kommersiell service som tillförs landsbygdsprogrammet med start 2015. I många län har det även genomförts energikartläggningar som förväntas generera efterfrågan på stöd för investeringar i ny utrustning. Enligt länen kommer det att komma nya krav både när det gäller returstationer, anpassade kassalinjer till kommande sedelutbyte och nya lagkrav på köldmedia, vilket troligtvis kommer att generera ökad efterfrågan på investeringsstöd. Länen nämner även att ICAs genomlysning av sina butiker (med lägre omsättning än 10 miljoner/år) troligen kommer att innebära krav på ökade investeringar och insatser hos respektive butik. Att flera kommuner arbetar med och kommer att verka för upprättande av servicepunkter förväntas också leda till en ökad efterfrågan på investeringsbidrag. Men många län antyder att det råder stor osäkerhet för flertalet landsbygdsbutiker och att det därför är svårt att se en tydlig trend beträffande efterfrågan på investeringsbidrag. Många butiker brottas med lönsamhetsproblem och därmed svårigheter att finansiera nödvändiga upprustningsåtgärder, energibesparingsåtgärder mm. Flera butiker står också inför kommande generationsskiftet där det är osäkert om ny ägare kan överta verksamheten på grund av att det kan finnas svårigheter att få banklån etc.

Många län gör bedömningen att efterfrågan på servicebidrag kommer att öka med allt fler butiker och med allt större belopp och för flera år i rad. Detta utifrån att allt fler butiker kämpar med vikande omsättning och dålig lönsamhet. Många handlare uppger att det är svårt att få verksamheten att gå runt och har varnat för problem framöver. Flera län uppskattar att efterfrågan på hemsändningsbidrag kommer

att öka under de kommande åren. Även om det på vissa håll är så att antalet kommuner som söker hemsändning minskar, bedöms totalsumman för beviljade hemsändningsbidrag öka till följd av att kommunerna höjer ersättningsnivåerna och att allt fler får allt längre till butik. Se bilaga 3 för länsvisa svar.

3 Genomförande

3.1 Regionala serviceprogram 2014–2018

Den 14 mars 2014 lämnade länen in sina regionala serviceprogram för perioden 2014–2018 till regeringskansliet (Näringsdepartementet) för att börja gälla från den 1 april 2014.

De regionala serviceprogrammen innehåller en beskrivning av respektive läns prioriterade områden för perioden 2014–2018. Inriktningen för de prioriterade områdena varierar mellan länen både i omfattning och till antal prioriterade områden. Som det konstaterades i ”Sammanställning regionala serviceprogram 2014–2018” är inriktningen i de flesta programmen mer koncentrerad till ett fåtal prioriterade områden, men dessa områden är överlag vidare i sin definition. De allra flesta län har ”Tillgång till dagligvaror” och ”Tillgång till drivmedel” som prioriterade områden, men även ”Samordnade servicelösningar” och ”Betaltjänster” har en central roll i flertalet program.

Länen har valt att tolka begreppet ”prioriterat område” på lite olika sätt. Några län har i sina regionala serviceprogram valt serviceslagen som prioriterade områden och inom ramen för respektive serviceslag valt att beskriva vilken inriktning insatserna bör ha. Andra län har valt inriktning som prioriterat område och inom dessa inkluderat insatser som rör flera olika serviceslag. Oavsett om det prioriterade området utgår från serviceslag eller inriktning har samtliga län inför redovisning av 2014 års genomförande till Tillväxtverket fått länsvisa uppföljningstabeller utformade utifrån respektive läns prioriterade områden i det regionala serviceprogrammet (bilaga 1).

Det framgår av programmen att länen uppskattar och har stora förväntningar på det processinriktade arbetssättet, med årliga handlingsplaner, som beskrivs i riktlinjerna. Samtliga regionala serviceprogram innehåller en beskrivning av hur uppföljningsarbetet planeras för den kommande perioden. Av programmen går att uttyda att det finns en ökad medvetenhet om att samordning av de regionala serviceprogrammets insatser med övriga program, aktörer och insatser för regional tillväxt är av stor betydelse. Partnerskapen tillskrivs en betydande roll i det arbetet. Partnerskapen kommer enligt vad som framgår av de regionala serviceprogrammen att fylla en viktig funktion vid uppföljning och planering av programmets insatser och därmed för styrning av genomförandet. Kommunernas betydelse för

genomförandet av de regionala serviceprogrammen och för att åstadkomma långsiktigt hållbara servicelösningar har uppmärksammats i programmen. Kommunernas deltagande och engagemang ska uppmuntras bland annat genom deltagande i partnerskap samt i den årliga planeringen av programmens insatser.

Beskrivningen nedan är en sammanfattning av de insatser som länen genomfört inom länets prioriterade områden. Först beskrivs exempel på insatser som gjorts inom de respektive serviceslagen dagligvaror, drivmedel, betaltjänster, post och paket samt även samordnade servicelösningar. Därefter följer en beskrivning av olika inriktningar för de insatser som genomförts under 2014.

3.2 Nationellt metodstöd

Vid framtagandet och i genomförande av regionala serviceprogram, har Tillväxverket haft en metodstödande roll. Det innebär bland annat utfärdande av riktlinjer och sammanställning av delrapporter samt metodstöd för framtagande och genomförande av regionala serviceprogram. I framtagningsprocessen av de regionala serviceprogrammen har flera län konsulterat Tillväxtverket som bidragit med synpunkter och förslag på innehåll och utformning. Under den första hälften av 2014 inkom tolv av länen till Tillväxtverket med önskemål om feedback på innehåll och utformning på sina regionala serviceprogram. I den metodstödjanderollen ingår även att erbjuda forum för erfarenhetsutbyte mellan länens serviceansvariga och andra organisationer på nationell och regional nivå med koppling till service.

Ett av dessa forum är de serviceträffar som anordnas två gånger per år, höst och vår, där regionalt programansvariga och servicehandläggare i varje län har möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter. Detta är också ett utmärkt tillfälle för Tillväxtverket att få ut information och samtidigt ta in information om servicesituationen på länsnivå.

- Vårens träff 2014 hölls i Stockholm den 31 mars och utgjorde första delen av en tvådagars konferens om service. Totalt deltog 37 personer vilka utgjordes av representanter från länsstyrelser, regioner, näringsdepartement och från serviceutredningen samt Tillväxtverket. Programmet för dagen innehöll information, diskussion och erfarenhetsutbyte allmänt om service och specifikt om stödet till kommersiell service, detta med fokus på tillämpning och tolkning av förordningen. Under dagen fick deltagarna även en första information om den då nyligen tillsatta utredningen om ”Stöd till kommersiell service i särskilt utsatta glesbygdsområden”. Dag två av konferensen var en slutkonferens och lärandekonferens inom ramen för programmet Lokala servicelösningar. Flera av deltagarna dag ett valde även att delta dag två.
- Höstens träff 2014 hölls den 22- 23 oktober i Östersund. Totalt deltog 50 stycken vilka utgjordes av representanter från länsstyrelser, regioner, näringsdepartement, landsbygdsdepartement, serviceut-

redningen, Jordbruksverket, Tillväxtanalys samt Tillväxtverket. Programmet präglades av att det första året av RSP 2014–2018 var på väg mot sitt slut och att den första årliga uppföljningen närmade sig. Dag ett innehöll även information och diskussion och hur de regionala serviceprogrammen kan jämställdhetsintegreras. Tillväxtanalys presenterade sin kartdatabas och efterfrågade input från länen hur den typen av verktyg skulle kunna utvecklas för att vara ett stöd vid analys och uppföljning av de regionala serviceprogrammen. Dag två fokuserade kring framtiden och att stödet till kommersiell service under 2015 genomgår en stor förändring. Jordbruksverket höll i stora delar av dag två med information om landsbygdsprogrammet i allmänhet och servicepaketet inom ramen för landsbygdsprogrammet i synnerhet.

Under 2014 startades ”Projectplace Kommersiell och offentlig service”, en digital mötesplats för länens regionalt serviceprogramansvariga och eller handläggare för stöd till kommersiell service. Mötesplatsen används för delning av information om länens arbete med kommersiell och offentlig service. Syftet med mötesplatsen är att den ska bidra till kunskapsuppbyggnad och lärande i frågor som rör genomförande av regionalt serviceprogram och handläggning av ärenden, som ett komplement till fysiska möten, mail och telefonsamtal.

3.3 Insatser 2014

Det regionala serviceprogrammet för 2014–2018 ska enligt riktlinjerna börja gälla 2014-04-01 och många län redovisar att genomförandet gäller från april 2014. Som nämns på fler ställen i rapporten beskriver många län 2014 som ett mellanår. Det regionala serviceprogrammet är nytt med nya arbetsmetoder, eventuellt nya samverkansformer mellan aktörer och insatser. Dessutom har det i län som haft en omfattande samverkan mellan landsbygdsprogrammet och genomförandet av det regionala serviceprogrammet inneburit att genomförandet av regionalt serviceprogram har fått stå tillbaka något i väntan på programstart för det nya landsbygdsprogrammet. Det har även i sex län pågått en påbörjad omorganisation av det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelse till region som trädde i kraft 1 januari 2015. Ovisshet och förarbete inför denna process har också på många håll påverkat intensiteten i genomförandet. I kommunikation med länen under året och inför denna rapport, framgår att många län beskriver att det varit en mycket bra process i framtagande av regionala serviceprogram och att riktlinjerna för utformning av den regionala processen varit ett välkommet tillskott till att skapa brett engagemang och delaktighet i det regionala arbetet. Men utifrån vad som skildras ovan har inte länen under året haft de förutsättningar som behövs för att hålla liv i den processen. Många beskriver det som ”platt fall” eller som att ”luften gått ur processen”, vilket är olyckligt, då de regionala serviceprogrammen behöver ges de förutsättningar som krävs för att de ska kunna utgöra den sammanhållande plattformen för servicearbetet på regional nivå, som de är ämnade till att vara.

De besvikna tonerna till trots kan länen redovisa en hel del verksamhet som genomförts under 2014. Som framgår av kapitel nedan har mycket av vad som har planerats i handlingsplaner för 2014 även genomförts, men det som är generellt är att länen varit försiktiga i sina handlingsplaner inför 2014 och därmed har genomförandet gått i stort som planerat om än på många håll i mindre omfattning än tidigare år.

3.3.1 Serviceslag

I redovisningen av planerade och genomförda insatser för 2014 har länen beskrivit de insatser som genomförts inom de områden som prioriterats i respektive läns regionala serviceprogram. Alla län har i sina respektive regionala serviceprogram tolkat och beskrivit de områden som ska prioriteras utifrån det egna perspektivet. Det betyder att samma typ av insats kan ha genomförts i flera län, men insatsen redovisas inom skilda prioriterade områden i länen redovisning. Detta leder till att det i sammanställning nedan kan förekomma samma typ av insats beskriven inom olika serviceslag och eller inriktning. Av länen redovisade insatser är det i sammanställningen nedan enbart några exempel som lyfts fram och som beskrivs lite utförligare. Övriga läns insatser sammanfattas i den inledande beskrivningen av genomförda insatser för området. Mer information om vilka län som genomfört insatser inom vilka områden framgår av tabellen nedan. Fullständig information om vilka insatser som länen redovisat för 2014 finns i bilaga 2.

Tillgänglighet till dagligvaror

När det gäller insatser för ökad eller bevarad tillgång till dagligvaror är det främst beredning och beslut om stöd som redovisas från länen. Det handlar till stor del om stöd till modernisering och utbyte av utrustning, kyl och frys. Flertalet län har under året även arbetat aktivt med genomförande av mentorsprogram till butiksägare, för utformning av attraktivare och mer lönsamma butiker. Energikartläggning och energirådgivning är insatser som bedrivits i flera län, däribland Jämtland, Gävleborg, Västernorrland. I Västernorrland har två utbildningar för ökad attraktivitet och lönsamhet genomförts för butiksägare och personal. I samma län har aktiviteter för ökad kunskap hos bygdens medborgare om landsbygdsbutikens villkor och verklighet genomförts i form av ”Bygdens dag” vid 17 butiker. I Västmanland har de interna riktlinjerna för stöd till butiker setts över och justerats. Några andra län har haft utformning eller justering av riktlinjer i sin handlingsplan, men har skjutit insatsen på framtiden i avvaktan på nya regler och förordning i samband med investeringsbidraget förflyttning till landsbygdsprogrammet.

Finansieringen av insatserna under 2014 har till stor del bestått av de extramedel inom stöd till kommersiell service som länen tilldelats under perioden 2011–2014. Ordinarie 1.1 medel har också använts för att finansiera insatser i form av stöd och projekt. Landsbygdspro-

grammet har bekostat de delar som avser landsbygdsmentorer och rådgivning till butik.

Tillgänglighet till drivmedel

Insatser inom område drivmedel avser främst beredning och beslut om investeringsbidrag till drivmedelstationer. Många län har beviljande av stöd till drivmedel som en planerad insats i handlingsplanen för 2014, men flertalet län beskriver att inga insatser mot drivmedel genomförts då inga drivmedelanslagningar har ansökt om investeringsbidrag. Värmland har beviljat investeringsbidrag till fem drivmedelstationer.

Norrboten kan rapportera om att Unbyn har startat upp en bymack och fortsätter med andra serviceslag och Ullatti har hitta en ny lösning för att bevara drivmedelsstationen, en ekonomisk förening tagit över.

Tillgänglighet till grundläggande betaltjänster

Flertalet län har genomfört en genomlysning av och en kartläggning av betaltjänstproblematiken, inom ramen för betaltjänstuppdraget finansierat av Post och telestyrelsen (PTS). Insatser har genomförts för att få ökad kunskap om tillgången till och behovet av grundläggande betaltjänster. Regionala processledare har arbetat med att stödja och utveckla befintliga betaltjänstombud, behålla befintliga ombud samt vid behov vara behjälplig vid uppstart av nya betaltjänstombud. Kronoberg har gjort en utredning kring förutsättningarna för butiker och andra näringsidkare att ta på sig ökat ansvar när det gäller betaltjänster. Länsstyrelsen i Norrbotten har genomfört en studieresa till Norge för att få nya kunskaper om möjliga lösningar för att upprätthålla en god tillgång till betaltjänster. Stockholm har genomfört upphandling av värdetransporter för Stockholmskärgård och beviljat stöd till betaltjänstlösningar. I Länet har också arbetet med att skapa Wifi-zoner påbörjats för fritt användande för att underlätta betaltjänster. Det har anordnats workshops och konferenser för informations inhämtning och spridning.

Post och paket

Inga direkta insatser inom ramen för området post och paket har redovisats för 2014.

Samordnade lösningar kommersiell och offentlig service/servicepunkter

Insatser för ökad samordning och etablering av servicepunkter finns i många läns handlingsplaner inför 2014. De insatser som genomförts är bland annat informationsspridning, informationsträffar för handlare och drivmedelsägare, studiebesök, inventering av samordningsinsatser, förberedande arbete för etablering av servicepunkter och i flera län har servicepunkter etablerats under året. Norrbotten rapporterar om att Arjeplog har arbetat fram en logistiklösning. Unbyn som startat upp en bymack fortsätter med andra serviceslag, Muodoslompolo

har en ny lösning med bibliotek, café mm. Västernorrland har arbetat med att utveckla lokala servicepunkter, inte mindre än fem nya servicepunkter har etablerats under året, i länet finns nu servicepunkter i sex av sju kommuner.

Västra Götaland arbetar vidare med BIDkonceptet¹ och har under året presenterat BID vid tre del regionala partnerskapsmöten och deltagit i möten kring projektutveckling. Man arbetar för att få Pre-BiD inom olika sakområden. Två projektbeslut om Pre BiD har tagits. Diskussioner pågår om ytterligare tre Pre-BiD: projekt.² I Värmland har det varit invigning av två servicepunkter hos lanthandelsbutiker i Torsby kommun.

Överlag har insatserna under 2014 varit inriktade på förutsättningskapande och förberedande inför samordning av servicelösningar och etablering av servicepunkter, enbart i några län har det skett en faktisk etablering. Länen uppger att det varit svårt att finna finansiering till den sortens av projekt under 2014.

3.3.2 Inriktningar

Nedan presenteras en sammanfattning av de insatser som genomförts inom de inriktningar som prioriterats i genomförandet. Av utrymmes skäl presenteras enbart de inriktningar där minst en tredjedel av länen genomfört insatser under året. För mer information om länens insatser se tabell nedan samt bilaga 2.

Lärande & kompetensutveckling

Många av de insatser som genomförts med inriktning lärande och kompetensutveckling är knutet till dagligvaruhandlare. Mentorsprogram har genomförts i många län där mentorer har besökt stödberättigade butiker och erbjudit utbildningar i frukt och grönt, säkerhet i butik, ekonomi, individuell butiksutveckling mm.

Jämtland rapporterar att servicegivare har deltagit i utbildning ”Att med hjälp av teknik och IT skapa det flöde av nöjda kunder som ger ökad lönsamhet, levande landsbygd och stark samverkan i branschen.” Andra redovisade insatser från länen är nätverksaktiviteter, seminarier och workshops i syfte att främja informations och erfarenhetsutbyte. Inom ramen för lärande har även några län genomfört studieresor till annat land eller annan region. Exempel har Västra Götaland genomfört Studieresa till Utö i Stockholms skärgård i samverkan med Länsstyrelsen/betallösningar. Väldigt inspirerande för deltagarna, erfarenhetsutbyte kring utvecklingsmöjligheter med fokus på skärgårdens speciella problematik och skärgårdsbutiker. Andra utbildningar som har genomförts är bland annat workshops inom partnerskapet kring Jämställdhet, mångfald och integration.

1 Business Improvement Districts (BIDs) är en internationell samverkansmodell som organiserar lokala aktörer, initierar och koordinerar olika åtgärder. Det unika med BIDs är att det bygger på att det privata näringslivet tar en aktiv del i utvecklingen av lokalsamhället.

2 Förstudie till BID

Både Blekinge och Dalarna rapporterar om att många butiker har önskemål om kompetenstutveckling, men på grund av tidsbrist måste tacka nej. Länen beskriver att det är svårt att dra några slutsatser om ökad lönsamhet i de butiker som har genomgått utbildningar inom projektet.

Information/ kommunikation

De flesta län har under året arbetet med spridning av information om det regionala serviceprogrammet och dess innehåll. Det enda län som har information och kommunikation som ett direkt prioriterat område är Dalarna, men flertalet län har genomfört informationsinsatser inom annat prioriterat område. Länen rapporterar om både allmänna och riktade informationsinsatser om det regionala serviceprogrammet och om möjligheten att söka stöd, hemsidor och nyhetsbrev.

Flera län har under året tagit fram kommunikationsplaner i syfte att tydliggöra kommunikationsarbetet och för att öka medvetenheten om servicefrågor i länet samt förbättra dialogen mellan aktörer. Exempel på informationsinsatser är:

- Informationsmöten och informationsresor i syfte att öka kännedomen om möjligheten att söka stöd.
- Nyhetsbrev via mail till partnerskap och lanthandlare/mackägare.
- Trycksaker med information om det regionala serviceprogrammet.
- Internetbaserad information och kunskapsbank

Nya idéer & tekniska lösningar

Inom ramen för denna inriktning har det genomförts idéinventeringar, insamlingar av idéer och förslag på nya innovativa lösningar i syfte att komma fram till förslag på insatser som kan bidra till att bevara och utveckla service på landsbygden. Ett exempel är etablering av digital lanthandel. Från många län redovisas insatser inom området tekniska lösningar och då med fokus på bredbandsstrategier och etablering av bredband samt ny teknik inom betaltjänster och konthantering. I Södermanland har två innovativa projekt genomförts under året som lett till resultat i form av nya metoder och nytt förhållningssätt för att behålla och i vissa fall utöka, kommersiell service på mindre orter.

- Projekt LDL där det etablerats tre kompletta servicepunkter i kommunen, samt en digital lanthandel.
- Projekt InnoV där det skapats en innovativ servicepunkt samt tagits fram en metod för serviceutveckling.

Projekten har presenterats för övriga kommuner i länet och fått publicitet genom flera inslag på SVT regionalt och på riksplanet. Under året har det även tagits fram rapporter om metod och resultat.

Länsstyrelsen i Västmanland har under 2014 skickat ut enkäter för att samla in idéer för att ta fram nya konkreta förslag som kan användas

för att främja en god tillgång till service. Arbetet resulterade i att det vid årets slut fanns 24 idéer uppförda på idélistan.

Kommunalt engagemang

En förutsättning för att skapa långsiktigt hållbara servicelösningar i gles- och landsbygder är att kommunen är delaktig i servicearbetet. Detta har uppmärksammats i några läns regionala serviceprogram genom att det kommunala engagemanget är ett enskilt prioriterat område. Under 2014 har de flesta insatser för kommunalt engagemang varit i form av kommunbesök, möten med kommunledning och tjänstemän. Upprättande av nätverk för serviceutveckling bland kommuner och insatser för att stötta kommuner i framtagande av varuförsörjningsplaner/serviceplaner. Gävleborg har under året planerat och genomfört besök i länets alla kommuner. Detta i syfte att stötta kommunerna i arbetet att ta fram varuförsörjningsplaner och i arbetet att främja etablering av servicepunkter. Flera av länets kommuner har under året lämnat in en varuförsörjningsplan och tagit politiskt beslut om servicepunkter. Gävleborg har också tillsammans med kommunrepresentanter gjort studiebesök i Örnsköldsvik – Projektet Bygd och stad i balans.

Kronoberg har under 2014 påbörjat arbetet med att få kommunerna att erbjuda butiker och drivmedelsanläggningar samverkanslösning kring turistinformation. En kommun har till fullo genomfört detta och dessutom tagit fram en särskild skylt som signalerar att i den aktuella butiken tillhandahålls turistinformation på en viss nivå. Alla butiker i kommunen uppfyller kravet för skylten. I övrigt finns turistinformation i de butiker som ingick i det tidigare projektet ”Lanthandeln som ökat turistmål”. Länsstyrelsen noterar att intresse för samverkanslösningar finns hos flera kommuner och butiker. Kronoberg har även arbetat med att kommunerna ska se över nivån på hemsändningsbidraget inför 2015. Detta har genomförts i hälften av kommunerna.

I flera län planeras det för insatser i syfte att stötta kommuner i arbetet att upprätta varuförsörjningsplaner/serviceplaner. Detta då flera kommuner helt saknar ett strategiskt arbete och en plan för varuförsörjning i kommunen. Några kommuner har gamla och inaktuella planer, några tar upp servicefrågorna i sina översiktsplaner.

3.3.3 Genomförande av insatser i förhållande till handlingsplanen

I anslutning till årets uppföljning gjordes en avstämning med länen i vilken utsträckning genomförandet 2014 har följt den årliga handlingsplanen. Svar har inte erhållits från alla län, men nedan har de svar som inkommit sammanställts. Detta tillsammans med svar på frågan om orsak till att insatser eventuellt inte genomförts eller att insatser genomförts trots att de inte var planerade.

De insatser som inte genomförts, eller inte genomförts i förväntad omfattning, är bland annat investeringsstöd till främst drivmedelstationer, utformning av riktlinjer för stöd till kommersiell service, insat-

ser för ökad lokal upphandling, information till kommuner om kravet på planerad varuförsörjning, undersökningar och kartläggningsarbete samt studieresor som flyttats fram i tiden till att genomföras våren 2015 etc.

Orsakerna varierar till varför planerade insatser inte blivit genomförda, eller inte genomförts i planerad omfattning, men länen nämner bland annat:

- Ansökningar har inte inkommit i förväntad utsträckning
- Resursbrist, brist på tid och finansiering
- Ointresse
- Regler och finansiering av stöd till kommersiell service förändras under 2015. Riktlinjer utarbetas när landsbygdsprogrammet godkännts
- Länsstyrelsens medel till kommersiell service har varit intecknade
- Främsta orsaken är omorganisering i länet – regionbildningen
- Eftersom investeringsstödet under 2014 beslutades att flytta över till Landsbygdsprogrammet så prioriterades inte insatsen då förutsättningarna kunde förändras bara inom det närmaste året
- Främst på grund av att Landsbygdsprogram inte kommit igång under 2014 och därför att finansiering av serviceprojekt inte kunnat planeras och finansieras
- Fortfarande saknas analysverktyg i form av digitalt kartmaterial
- Osäkerhet hos kommunerna om kravet på och innehållet i kommunala varuförsörjningsplaner
- Länsstyrelsen saknar resurser till en processledare för det regionala serviceprogrammet 2014–2018.

Några län redovisar också att det under året genomförts insatser inom ramen för det regionala serviceprogrammet, som inte var planerade i handlingsplanen för året. De insatser som genomförts är framförallt insatser som behövs för att komplettera redan planerade insatser, för ett effektivt genomförande och för att få bästa möjliga resultat av insatsen. De som svarat beskriver alla att insatsen kan motiveras inom ramen för det regionala serviceprogrammet.

Tabell 1 och 2 visar inom vilka områden länen genomfört insatser under 2014. Några län har i sina regionala serviceprogram valt serviceslagen som prioriterade områden och har inom ramen för respektive serviceslag beskrivit vilken inriktning insatserna bör ha. Andra län har valt inriktning som prioriterat område och inom dessa inkluderat insatser som rör flera olika serviceslag.

Tabellerna visar vilka områden som direkt/indirekt prioriterats i respektive läns regionala serviceprogram 2014–2018 samt inom vilka områden länet genomfört insatser under 2014. Markering med ett X visar på ett direkt prioriterat område i programmet, dvs. det är uttryckligen beskrivet som ett eget prioriterat område. Markering

Tabell 1 Länens prioriterade områden/ genomförda insatser kategoriserat utifrån typ av serviceslag

	Dagligvaror	Drivmedel	Betaltjänster	Post & paket	Samordning/ Servicepunkter
Blekinge	X	X			X
Dalarna	(x)	(x)	(x)	(x)	X
Gotland	X	X	(x)	(x)	(x)
Gävleborg	X	X			(x)
Halland	X	X	(x)		(x)
Jämtland	X	X	(x)	(x)	X
Jönköping	(x)	(x)	(x)		X
Kalmar	(x)	(x)	(x)		(x)
Kronoberg	X	X	X		X
Norrbottn	X	X	X		X
Skåne	(x)	(x)			
Stockholm	X	X	X	(x)	X
Södermanland	X	X			(x)
Uppsala	X	X	X		X
Värmland	X	X	X		(x)
Västerbotten	X	X	(x)		X
Västernorrland	X	X	(x)		X
Västmanland	X	X	X		(x)
Västra Götaland	(x)	(x)			X
Örebro	X	X	X		X
Östergötland	X	X	X		(x)

Markering med (x) visar på att området indirekt är prioriterat i programmet, genom att ingå som del i ett direkt prioriterat område. Markering med X, (x) visar på att länet redovisat en påbörjad/genomförd insats inom det prioriterade området.

Tabell 2 Länens prioriterade områden/ genomförda insatser kategoriserat utifrån inriktning*

	Lärande & Kompetens- utveckling	Information/ kommunikation	Analys/ Omvärlds- bevakning	Nya idéer & tekniskalös- ningar	Mötesplatser	Infrastruktur/ bredband	Lokalt kapital & resurser	Genomförande processen	Kommunalt engagemang	Myndighets- samverkan	Transport & logistik	Upphandling	Bo & verka
Blekinge	X								X			(x)	
Dalarna	X	X	X		(x)								
Gotland													
Gävleborg					(x)				X				
Halland	X	(x)		X	X				(x)	X			
Jämtland	(x)	(x)	(x)	X	(x)		(x)	X		(x)	(x)		
Jönköping	(x)	(x)		(x)	(x)								
Kalmar	(x)			X	X		X		(x)				
Kronoberg		(x)				(x)			X				
Norrbottn				(x)		(x)				(x)	(x)		(x)
Skåne	(x)			X		(x)	(x)				(x)		
Stockholm										(x)			
Södermanland				(x)		X					(x)		X
Uppsala													
Värmland	X	(x)						X					
Västerbotten	X			X	(x)	(x)						(x)	
Västernorrland	(x)		(x)	(x)		X					(x)	(x)	
Västmanland				X	(x)	X							
Västra Götaland	X	(x)	X	X	X	(x)					X	X	
Örebro	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)								
Östergötland	(x)			(x)					X				

* Tabellen ovan visar de län som valt någon av dessa inriktningar som prioriterat område i det regionala serviceprogrammet och vilka av dessa län som redovisat att någon form av insats genomförts under året inom det prioriterade området. Fler län kan ha genomfört insatser med någon av ovanstående inriktningar, anledningen till att det inte syns i tabell ovan, är att den insatsen ingår i annat prioriterat område i länens regionala serviceprogram. Årets redovisade insats återfinns då i kolumn för det område som länets prioriterat (exempelvis information till dagligvaruhandlare, redovisas inom ramen för det prioriterade området dagligvaror, om det är länens beskrivning i det regionala serviceprogrammet).

med (x) visar på att området indirekt är prioriterat i programmet, genom att ingå som del i ett direkt prioriterat område. Markering med X, (x) visar på att länet redovisat en påbörjad/genomförd insats inom det prioriterade området.

3.4 Det regionala arbetet med årliga handlingsplaner

För perioden 2014–2018 är de regionala serviceprogrammen utformade som ramverk för det strategiska arbetet med service i länet. Programmen ringar in och beskriver vilka övergripande områden som kommer att prioriteras de kommande fem åren. För att arbetet inom det regionala serviceprogrammet ska leda till uppsatta mål fördras dock att konkreta insatser identifieras och planerats inför själva genomförandet. Nytt för perioden 2014–2018 är att identifiering och planering av programmets insatser görs genom årliga handlingsplaner. Dessa beskriver de insatser som planeras för det kommande året kopplat till programmets prioriterade områden och mål. Möjligheten att årligen kunna påverka serviceprogrammets innehåll utifrån aktuella omständigheter och förutsättningar, bedömdes vid utfärdande av riktlinjerna kunna utgöra ett starkt incitament till engagemang och brett deltagande i frågor som rör länens serviceprogram samt för att skapa utrymme för kreativitet och nya idéer. Att programmen löpande uppdateras inom de givna ramarna bedömdes också kunna skapa förutsättningar för att de regionala serviceprogrammen kan bli funktionella verktyg som bidrar till levande processer i arbetet med servicefrågorna.

I samband med uppföljningen av årets genomförda insatser har länen fått beskriva hur arbetet med de regionala serviceprogrammets årliga handlingsplaner har fungerat. Alla län har inte besvarat frågor om arbetet med handlingsplanen men av de som svarat har tongångarna i stort varit positiva.

Arbets sättet att upprätta årliga handlingsplaner uppfattas av de flesta som ett bra arbetssätt och verktyget från Tillväxtverket har uppskattats i det arbetet. Det som de allra flesta nämner som hinder i utformning och genomförande av handlingsplan för 2014 är att utformning och uppstart av landsbygdsprogrammet tar mycket tid och resurser både på handläggarnivå och i de beslutande leden. Flera beskriver också att insatserna för 2014 begränsades i avvaktan på besked om finansieringsmöjligheter i kommande Landsbygdsprogram.

- Dalarna beskriver att *det troligen är viktigt att inte göra handlingsplanen alltför detaljerad, utan istället tänka insatser i rubrikform som ”servicelösningar” eller ”omvärldsbevakning”. Vår erfarenhet är att det är viktigt att ta vara på engagemanget lokalt – när ett byalag, en invandrarförening eller ekonomisk förening ringer och vill prata med oss ger de oss nya problemställningar och – lösningar. Viktigt att RSP har den dynamiken och flexibiliteten, utan att tappa bort riktningen i strategin.*

- I Jämtland upprättades handlingsplanen 2014 i direkt anslutning till att det regionala serviceprogrammet 2014–2018 formades. Det partnerskapsarbete som formade det regionala serviceprogrammet deltog även aktivt i framtagandet av handlingsplanen.
- I Jönköping genomfördes inför 2014 en workshop där de viktigaste insatsområdena diskuterades, vilket gav viktiga underlag till utformningen av målområdena i det regionala serviceprogrammet.

Tongångarna är delade gällande hur engagemanget från kommuner och partnerskap sett ut inför uppföljning av 2014 och planering av 2015. Några län beskriver att det varierar, en del är engagerade, andra inte. Många län beskriver dock att engagemanget från både kommunerna och partnerskapet har ökat under året och på sina håll till och med varit mycket bra. Kommuner och partnerskap deltar på möten som länsstyrelse och eller region bjuder in till. Några län beskriver att det kan märkas att kommersiell service är på agendan hos kommunerna. Bland annat har ett ökat intresset för att etablera servicepunkter noterats.

Den 1 januari 2015 bildades sex nya regioner i Sverige. Detta har inneburit att det vid årskiftet 2014/2015 skett en överföring av det regionala utvecklingsansvaret, tillika det regionala serviceprogrammet, från länsstyrelse till region. I dessa län har det under 2014 funnits en viss osäkerhet kring uppföljning av insatserna 2014 och planeringsarbetet inför 2015. Men vid tidpunkt för redovisningen till Tillväxtverket beskriver länen att processen mellan organisationerna börjar ta form och att samarbetet med planering av insatser inför 2015 har tagit fart. Länen beskriver bland annat att de lärdomar som går att utvinna ur de erfarenheter som gjorts hittills i genomförandet är att:

- handlingsplanen bör justeras underhand eftersom det inte går att planera alla detaljer i förväg
- förankra planerade insatserna så att någon står ansvarig

3.5 Planering inför 2015

I den mall som skickats ut till länen för uppföljning av genomförda insatser 2014, finns även möjlighet att fylla i identifierade insatser som bör överföras till handlingsplanen inför 2015. Det kan vara insatser som inte blev färdiga under 2014 och som fortsätter in i nästkommande år, eller insatser som flyttats fram från 2014. Det kan vara nya insatser som det visat sig finnas behov och förutsättningar för under det kommande året och insatser som ska genomföras för att uppfylla målen inom de prioriterade områdena i det regionala serviceprogrammet. Vid genomgång av de inlämnade tabellerna går det att uttyda en förväntan på att 2015 ska bli ett starkt genomförandeår sett till antal insatser som planeras och typ av insatser som planeras. Av tabellerna framgår att samordning och samverkan finns högt på listan över planerade insatser. Samordning mellan organisationer på regional nivå, exempelvis mellan länsstyrelse och region, samordning mel-

lan regionala serviceprogram och landsbygdsprogrammet samt Lokal Ledd Utveckling, samordning mellan länsnivå och kommunal nivå i servicefrågor. Insatser för att stärka upp genomförandet av det regionala serviceprogrammet med en processledning finns också med som planerad insats hos flera län inför 2015.

Andra insatser som planeras inför 2015 är förstås fortsatt stödgivning till dagligvarubutiker och drivmedelstationer. Insatser för ökad samordning av serviceslag i så kallade servicepunkter planeras att ta fart. Detta tillsammans med ett fortsatt arbete med att stötta kommuner i arbetet med att ta fram varuförsörjningsplaner. I det nya landsbygdsprogrammet kommer många län fortsätta arbetet med etablering av bredband. Nya tekniska lösningar och betaltjänster syns i många av länens tabeller inför nästa år tillsammans med utåtriktad verksamhet som informationsspridning, insatser för att samla fakta, insamling av idéer och undersökningar bland befolkning och företag, fortsatta kommunbesök, studieresor och bevakning av händelser på nationell nivå är några axplock av vad som förväntas kunna genomföras 2015.

Ansvar för utformning av handlingsplanen ligger på länen, Tillväxtverket följer upp handlingsplanens genomförande i slutet av året och ger således ett underlag till länets input inför nästkommande år. Att vid årets slut kunna redovisa genomförda insatser utifrån handlingsplanen, förutsätter dock att länet har en handlingsplan upprättad för året, men Tillväxtverket följer inte upp den processen.

3.6 Annan finansiering än "stöd till kommersiell service" till programmets insatser 2014

Många beskriver 2014 som ett mellanår, då den nya programperioden för strukturfonderna och landsbygdsprogrammet inte kommit igång och därmed har möjligheten till finansiering av serviceprogrammets insatser varit mer begränsade än tidigare år. Många län har också förberett för en omorganisering av det regionala utvecklingsansvaret till regionen och därmed även en överföring av anslag 1.1 stödet till kommersiell service. Året har också inneburit stort förberedande arbete för den kommande programperioden inom landsbygdsprogrammet, vilket inneburit utformning av regionala handlingsplaner för en sju-årsperiod.

Av inrapporterade insatser för året kan dock konstateras att mycket av det som planerats för har ändå genomförts och det har till stor del då vilat på att anslag 1.1 ännu är den största finansören av insatserna. Men även andra finansieringslösningar har möjliggjort verksamheten inom ramen för regionala serviceprogram så som medel från "gamla" landsbygdsprogrammet, medel för bredband och för betaltjänster från Post och telestyrelsen, nationella medel till projekt för serviceutveckling, kanalisationsstöd, kommunala medel som medfinansierat servicepunkter och projekt för landsbygdsutveckling där servicefrågor utgör en del samt egna regionala medel. I Örebro lyfter man fram medel från Tillväxtverkets program "Pilotkommuner för serviceut-

veckling” som finansiär. Det programmet har under året finansierat insatser i 15 kommuner fördelade över 10 län.

Överlag kan konstateras att finansiering av det regionala serviceprogrammets insatser varierar beroende på om det är länsstyrelse eller region som har ansvaret för genomförandet. Länsstyrelserna rapporterar om att insatser finansierats med anslag 1.1 (både det ordinarie anslaget och det extra anslaget) tillsammans med medel från landsbygdsprogrammet och Post och telestyrelsen avseende betaltjänster. Regionerna redovisar att främst anslag 1.1 (både det ordinarie anslaget och det extra anslaget) samt kommunala och nationella medel använts för finansiering av programmets genomförande. Den förändring som sker under 2015, att investeringsstödet flyttas till landsbygdsprogrammet samt att utvecklingsansvaret, tillsammans med RSP, överförs från länsstyrelse till region i ytterligare sex län, kommer att ställa stora krav på samverkan mellan dessa organisationer i berörda län.

3.7 Insatser under 2014 av särskilt intresse ur ett lärandeperspektiv

Flera län har passat på att lyfta några insatser som genomförts under 2014, som de bedömer vara av särskilt intresse ur ett lärandeperspektiv.

Dalarna har valt att lyfta

Arbetet för att ta fram modeller för:

- Lokalekonomiska analyser
- Skjuts till service i byn och utveckling av torgen som servicepunkter
- Nya servicelösningar när butiken stänger

Gävleborg vill gärna framhålla de kommunbesök som genomförts, som lett till att det upprättats en kontakt med respektive kommun. Detta har genererat ett större engagemang från kommunerna, vilket i sin tur har bidragit till att arbete med varuförsörjningsplaner och servicepunkter har påbörjats i kommunerna. Två andra lyckade insatser är genomförandet av inspirationsträff på slottet. Detta har ökat kontaktytor och nätverk - vilket har lett till inspiration till nya idéer och lösningar både till deltagarna och föredragshållarna. Det har även genomförts en energikartläggning bland handlare/mackägare, vilket har ökat medvetenheten och lett till att genomförande av åtgärdsplaner har påbörjats.

Halland vill lyfta GIS kartläggning i samverkan med kommunerna för att få en gemensam bild av territoriets status samt underlag för analys och politisk diskussion.

Jämtland vill lyfta Projekt främjad serviceförsörjning 2014. I projektet har Länsstyrelsen haft möjlighet att avsätta en resurs, som har arbetat med att genomföra RSP 2014–2018. Det är av stor vikt för arbetet med att genomföra de aktiviteter som finns i programmet men även att det

finns en person som har kunnat arbeta fullt ut med processledning och genomförandet tillsammans med länets kommuner. Betydelsen av välplanerade utbildningsinsatser samt enigheten om att vi kommer planera service på nytt sätt. Givetvis även definitionen av service samt hur vi rent organisatoriskt arbetar med frågan.

Jönköping vill lyfta fram butiksresan med konkreta besök i varje butik var mycket uppskattade samt handlarträffen på residenset i slutet av året. De fysiska mötena ska inte underskattas.

Kalmar vill framhålla servicepunkten i Fliseryd (Mönsterås kommun) har varit framgångsrik, bl.a. tack vare kommunens engagemang och även samhällsföreningen. I Hjorted (Västerviks kommun) har en filialbutik öppnats av butiken i grannbyn. Syftet är att öka omsättningen i "moderbutiken" samt givetvis erbjuda Hjortedsborna att handla varor lokalt. Även där ett engagemang från kommunen och inte minst samhällsföreningen samt andra aktörer. Vi ser också en ökning av butiker där ägarna kommer från andra länder, t.ex. Kina. Det kan innebära vissa problem i kommunikationen, vilket exempelvis påverkar varuutbud.

Norrbottnen vill lyfta fram www.byaservice.se www.arjeplogsgallerian.se samt Gällivares arbete med att stimulera viljan till förändring i deras bygder

Skåne vill förmedla att alla projekt eller initiativ som genomförts under året tillsammans bildar en helhet som medverkar till utvecklingen av service och tillgång till service på landsbygden, Det är därför svårt att lyfta fram ett enskilt projekt som särskilt intressant. För utveckling av service på landsbygden är det dock viktigt att det finns en förståelse för och insikt om de förutsättningar som gäller för boende och företag på landsbygden vad gäller t.ex. avstånd, transporter, kommunikationer och tillgänglighet till olika serviceinrättningar. Den kunskapen finns samlad i den regionala kompetensnoden för lokal utveckling och får därför betraktas, både som framgångsrik och som ett lyckat exempel ur ett lärandeperspektiv.

Stockholm vill framhålla Wifi-zonerna, ett självuppyggt kassasystem med "egna"-bankkort som underlättat oerhört för lanthandlaren och drivmedelsanläggningen på orten samt boende.

Södermanland vill lyfta Programmet innovativa servicelösningar och de två Projekten LDL och InnoV. Även förstudien Bygga – Bo på landsbygden är klart intressant. Digital lanthandel i Stavsjö är ett spännande försök. Landsbygdsting som samlande inspirations- och kraftdag är mycket bra och har tyngd.

Värmland lyfter fram Pilotkommunsatsningarna har varit ett otroligt lyft för servicefrågorna ute i kommunerna! Skapande och invigning av servicepunkter samt kommunernas samarbete med att dra igång BID-plats och destinationsutvecklingsprojekt även i mindre landsbygdskommuner.

Västerbotten vill framhålla att det generellt verkar riktigt att fokus lagts mer på kommunernas roll och kopplingen mellan servicetillgänglighet och näringslivsutveckling. Här behövs dock ökade insatser!

Västernorrland punktar några exempel:

- Utbildningarna för butikerna har blivit mer och mer uppskattade för varje år.
- Servicepunkter har etablerats i de flesta kommuner, och arbetet med att starta nya fortsätter. De kommuner som haft servicepunkter under några år arbetar med att utveckla innehållet i servicepunkterna. Örnsköldsviks kommun är en förebild, men fler kommuner i länet utvecklar liknande lösningar utifrån de lokala förhållandena.
- Nya lösningar för hemsändning på flera håll. I Timrå kommun anordnas inköpsresor med taxi. I Härnösand och Örnsköldsvik har hemsändningsbidraget marknadsförts och där pågår också diskussioner om inköpsresor och andra

Västmanland vill lyfta fram exemplet med butiken i Ransta som gick i konkurs fick inte ha postutlämning. Det måste vara minst ett år efter konkursen innan de kan få ett avtal igen enligt postens regler. De nya ägarna fick butiken billigare men miste postutlämningen till en butik inne i Sala. Ur ett serviceperspektiv hade det varit bättre om butiken köpts innan konkursen.

Västra Götaland vill framhålla att vid de delregionala partnerskapsträffarna i samband med framtagandet av programmet blev det uppenbart att det mest efterfrågade bland landsbygdsutvecklare på alla nivåer var att få möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter eftersom de ofta känner sig ensamma och konkurrerar om resurser med kommunernas dagliga arbete med barnomsorg, skola, äldreomsorg och övriga ”hårda näringslivsfrågor”. Dessa önskemål har vi försökt att möta genom att vara bollplank, genom nätverksträffar och nyhetsbrev.

Örebro vill lyfta att i samband med att PTS avsatte medel till regionala processledare för betaltjänster efterfrågade PTS särskilt projekt och insatser som involverade kommunerna. Länsstyrelsen i Örebro län har genom sin medverkan i arbetsgruppen ”Kommuner och individualsamverkan” fört samman kommuner (speciellt Nora, se ovan), målgruppernas organisationer och företag/förmedlare av betaltjänster för att hitta arbetssätt och metoder som ska förbättra och underlätta hanteringen av betaltjänster. Processen kommer att fortsätta även under 2015.

4 Återkoppling till riktlinjer för genomförande av regionala serviceprogram 2014–2018

Enligt riktlinjerna för genomförande av regionala serviceprogram ska programmen vara klara och börja gälla 2014-04-01. Så gott som alla län rapporterar att programmen kommit i gång under 2014, de allra flesta i april eller någon månad tidigare eller senare. Ett län redovisar att genomförandet av programmet inte riktigt startat utan att insatserna som genomförts under 2014 mest består av avslutande åtgärder från tidigare programperiod.

Enligt riktlinjerna för genomförande av regionala serviceprogram ska programmen i möjligaste mån ske i *samverkan med andra program för regional tillväxt*. De flesta län beskriver att genomförandet skett i samverkan med ett eller fler program för regional tillväxt. Vanligast är samverkan med länets regionala utvecklingsstrategi och landsbygdsprogrammet. Men samverkan sker även med näringslivspolitiska program, program för lokal ledd utveckling, handlingsplan för jämställd tillväxt, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska Sociala Fonden. I Värmland sker samverkan med översiktsplaner och varuförsörjningsplaner hos kommuner och Västra Götaland nämner handlingsprogrammet för kulturella och kreativa näringar, handlingsprogrammet för ungt entreprenörskap, handlingsprogrammet för livsmedel och gröna näringar, kollektivtrafiksekretariatets arbete med kollektivtrafik på landsbygden. I Västernorrland sker förutom samverkan med den regionala utvecklingsstrategin och landsbygdsprogrammet sker även samverkan med den Regionala Digitala agendan. Samverkan sker oftast genom medverkan i partnerskap, ett ömsesidigt deltagande som remissinstans och därtill ett löpande samarbete i gemensamma frågor.

Enligt riktlinjerna för genomförande av regionala serviceprogram ska de regionala serviceprogrammen beskriva på vilket sätt det *kommunala deltagandet och engagemanget* ska understödjas och uppmuntras inom ramen för programmen. Samtliga län redovisar att ett kommunalt deltagande förekommer på ett eller annat sätt i genomförandet. Kommuners medverkan i partnerskapet är den vanligast förekommande formen av deltagande och engagemang men många län redovisar även att det skett samarbete i och kring specifika aktiviteter:

- möten har hållits med kommunledning
- kontakter har tagits med landsbygdsutvecklare/näringslivsutvecklare i kommunerna

- länets kommuner har bjudits in till att delta i projekt, aktiviteter och studieresor
- kommunerna har aktivt deltagit i uppstarten att ta fram kommunala serviceplaner
- kommuner har medverkan inom ramen för ”Pilotkommuner för serviceutveckling”
- kommunträffar och nätverksträffar

Flera län redovisar dock att engagemanget från kommunerna varierar. Vissa är delaktiga i partnerskap och har stort engagemang. Vissa har mindre engagemang och har inte kommit lika långt. Denna skillnad i engagemang finns både inom och mellan länen.

Enligt riktlinjerna ska de regionala serviceprogrammen innehålla en beskrivning av *partnerskapets organisation och funktion* i genomförandet av det aktuella programmet. Så gott som samtliga län uppger i redovisning av 2014 års genomförande att det finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet. Partnerskapens sammansättning ser lite olika ut, men i de flesta partnerskap finns Länsstyrelse och Region (i de län som har båda) samt länets kommuner representerade. Därtill medverkar i flera län även organisationen Hela Sverige ska leva, Coompanion, Leadergrupper, serviceföretagare, företagsorganisationer samt intresseorganisationer. Andra organisationer som också omnämns som deltagare i partnerskap för regionala serviceprogram är Posten, Banken, LRF, ALMI och Hushållningssällskapet. Sammansättningen ser som sagt olika ut mellan länen. I exempelvis Dalarna består partnerskapet av två arbetsgrupper, en i norra delen av länet och en i södra, detta till följd av de stora geografiska avstånden i länet. Grupperna består av en blandning av kompetens från 14 av 15 kommuner, myndigheter, organisationer, Coompanion, LRF, Hela Sverige ska leva m fl. Grupper sätter agendan för kommande arbete och i diskussionerna tillsammans och därigenom växer prioriteringarna fram. Dalarna vill framhålla att mötena uppskattats för det tillfälle som då ges till att diskutera med andra samt att mötena haft inslag av kunskapsöverföring. Inspel från partnerskapet är värdefulla underlag för uppföljning och planering.

Enligt riktlinjerna ska arbetet inom de regionala serviceprogrammen bidra till att befintliga och nya satsningar på *samverkanslösningar uppmuntras och initieras*. I flertalet län har initiativ till samverkanslösningar uppmuntrats under det gångna året. I de allra flesta län har arbetet med samverkanslösningar under året mest handlat om att frågan diskuterats i de olika forum för serviceutveckling som finns i länen. Diskussioner som förts har handlat om samverkan kring servicepunkter på landsbygden, samverkan kring logistiklösningar, digitala samverkanslösningar med lanthandlare och Innovativa servicelösningar. Ett konkret exempel på en samverkanslösning under året är servicepunkten i Vedevåg, Örebro. För att upprätta servicepunkten har ett samarbete bedrivits mellan Kvarnbacka Livs i Vedevåg AB,

kommunen, Länsstyrelsen och Vede vågs visionen. I servicepunkten finns kommunal information inklusive turistinformation, föreningsinformation, tillgång till Wifi, dator, skrivare, café. Vid servicepunkten kan både privatpersoner, föreningar och företag få hjälp med framför allt informationstjänster. I Värmland samverkar fyra kommuner kring ett BID-plats/destinationsutvecklingsprojekt på landsorten samt att det under året varit invigning av två servicepunkter. Från Kronoberg kommer exempel hur på samverkanslösningar uppmuntaras genom projektet ”Landsbygdshandeln som ökat turistmål”, där en speciell skylt tagit fram som signalerar att information finns på viss nivå och med viss kvalitet. Ljungby kommun har förverkligat denna idé och skylten finns nu hos samtliga handlare i kommunen och har även erbjudits övriga kommuner. I Stockholm har samverkan resulterat i att det upprättats wifi-zoner på Utö och Möja.

Enligt riktlinjerna ska arbetet inom de regionala serviceprogrammen *tydliggöra kopplingar mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling*. De exempel som är återkommande är framför allt landsbygdsföretagens ökade behov av en fullt fungerande IT uppkoppling och post/paket hantering. Region Halland har under 2014 genomfört en kartläggning av företagens behov, vilket resulterat i rapporten ”Näringslivets behov av service”.³ Rapporten syftar till att beskriva betydelsen av god servicetillgänglighet och ge svar på vilken typ av servicefunktioner som behövs för företagets etablering och utveckling i Halland med tonvikt på landsbygden och mindre tätorter. Rapporten innehåller en sammanställning av tidigare studier och rapporter samt från intervjuer med företag. Av rapporten framgår att det absolut största behovet av en fungerande service företagen har är möjligheterna att kunna kommunicera med sin omvärld. Det betyder att en fungerande bredbandsuppkoppling tillsammans med god telefoni och tillgång till post- och paketutlämning är en förutsättning för att kunna driva företag på landsbygden. Annan form av service som till exempel tillgång till drivmedel ser företagen som fundamental för att företagen ska kunna vara verksamma. Offentlig service är framförallt viktigt ur ett attraktivitetsperspektiv för företag som vill växa och locka anställda till orten. Rapporten konstaterar att näringslivets behov av service är stort men varierande och för vissa företag mer specifikt inriktat på en viss typ av service. Det finns också ett ömsesidigt beroende mellan näringslivets utveckling och behovet av den lokala servicen som fortsatt bör beaktas för framtida insatser mot näringslivet på framförallt landsbygden. I Rapportens sista del ges rekommendationer på hur region Halland kan gå vidare i arbetet att stärka näringslivets behov av service.

- Prioritera lokal kommersiell och offentlig service i den regionala digitala agendan för Halland.
- Se lokal kommersiell och offentlig service som en naturlig del av företagsfrämjande.

3 Region Halland, Näringslivets behov av service, Ramboll, november 2014.

- Beakta företagens olika behov av serviceinsatser.

Enligt riktlinjerna ska *hållbarhetsdimensionerna beaktas* i framtagande och genomförande av de regionala serviceprogrammen med särskild fokus på jämställdhet mellan kvinnor och män, integration, mångfald samt miljö. De flesta län beskriver i sin redovisning att hållbarhetsdimensionerna beaktas i genomförandet av det regionala serviceprogrammet. Beskrivningarna varierar från att vara av övergripande karaktär, så som att ” De horisontella kriterierna, miljö, jämställdhet, integration och folkhälsa har genomsyrat hela arbetet” till att beskriva var i processen arbetet sker ”I handläggningen av ansökningar under året har hänsyn tagits till kön, miljö och sociala aspekter” och även vilka konkreta insatser som genomförts ” Inom ramen för det regionala serviceprogrammet har flertalet län prioriterat insatser för energieffektivisering så som energimätningar, energikartläggning av butiker, energirådgivning till dagligvarubutiker och investeringar för minskad energiåtgång. Insatser för ökad tillgänglighet för alla målgrupper har också genomförts.

- I Dalarna har man under 2014 initierat och medverkat till processstöd kring jämställdhet, integration, mångfald och miljö. I samarbete med Winnet Dalarna har en konsult upphandlats för processstöd. Utbildning i jämställdhetsintegrering har genomförts. Hela partnerskapet för det regionala serviceprogrammet har i workshop träffat konsulten för att utbildning i jämställdhetsintegrering. Insatserna har fått mycket stort intresse, både internt i Länsstyrelsen och i partnerskapet. Handfasta verktyg för arbetet har uppskattats.
- I Jämtland har projektet Främjad serviceförsörjning 2014 initierat dialoger kring hållbara lösningar och bland annat genomfört intervjuer kring kvinnors syn på livsvillkor och service kring en ort i länet. Målsättningen i fortsatt processarbete är att kommunala serviceplaner ska vara jämställdhetsintegrerade och ta fasta på hållbara insatser.
- I Jönköping har specifika insatser för exempelvis integration genomförts. Länsstyrelsen genomförde en kundundersökning bland nysvenskar i Rörvik med frågor om hur de upplever butiken och orten. Syftet med undersökningen var att stärka integrationen genom att bredda butikens utbud av internationella produkter och på så sätt få en ökad köptrohet från fler grupper på orten.

Enligt riktlinjerna ska länen kunna presentera en *uppföljnings- och utvärderingsplan* innehållande en beskrivning av hur genomförda insatser ska följas upp, hur resultat och måluppfyllelse ska utvärderas samt hur resultaten ska tas tillvara för att bidra till lärande. I uppföljnings- och utvärderingsplanen ska beskrivas hur information om programmets genomförande och resultat ska spridas, tillika hur inhämtning av information om andras erfarenheter och resultat är tänkt att ske. Några län kunde redan vid inlämning av det regionala serviceprogrammet presentera en utvärderings- och uppföljningsplan

och några län har en uppföljningsplan kopplad till handlingsplanen för året och till den redovisning som årligen lämnas till Tillväxtverket. Många beskriver att uppföljningen sker löpande och att avstämningar sker med partnerskapet för det regionala serviceprogrammet. Den uppföljning som görs på länsnivå baseras till stor del på att följa upp handlingsplanen och redovisa de insatser som genomförts i förhållande till Tillväxtverkets mall för uppföljning. Någon regelrätt utvärdering av de insatser som genomförts förekommer inte i allmän omfattning. Uppföljning av resultat förekommer i liten omfattning och avstämning av programmets resultatmål och effektmål tycks inte ha gjorts för 2014.

Generellt kan detta sammanfattas som att *Avstämning görs för att kontrollera att det som skulle göras är gjort, men inte att det som gjorts leder dit det är tänkt.*

Bilaga 1

Tabell för uppföljning 2014

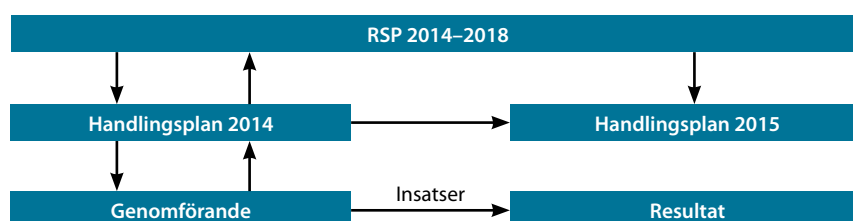
Län/Region:

Regionala serviceprogram 2014–2018 består av tre typer av dokument

1) Regionalt serviceprogram, vilket utgör ram för länets arbete och beskriver de områden som är prioriterade för programperioden; 2) Årliga handlingsplaner, där konkreta insatser beskrivs och planeras för varje år; 3) Uppföljningsplan, som beskriver vad som löpande ska följas upp, hur detta ska göras och av vem.

För att processen med de regionala serviceprogrammen ska fungera krävs fyra moment:

Planering – Genomförande – Uppföljning – Återkoppling

Uppföljning 2014 & planering 2015

Allmänt

Tabellen nedan utgör det verktyg som ska sammakoppla de ovan nämnda tre dokumenten och de fyra momenten.

Som verktyg syftar tabellen till att underlätta för länen i arbetet att löpande planera och genomföra sitt uppföljnings- och planeringsarbete samt att förse Tillväxtverket med underlag till den årliga nationella uppföljningen av regionala serviceprogram. Den rapportering som därefter görs till Näringsdepartementet kommer att innehålla en sammanfattning över arbetet samt utvecklingen i samtliga regionala serviceprogram med fokus på uppföljningar och utvärderingar av det gångna året 2014.

Tabell över prioriterade områden enligt RSP och planerade insatser

I tabellen nedan är länets prioriterade områden redan inskrivna i enlighet med länets regionala serviceprogram 2014–2018.

Planerade insatser 2014/Mål enligt RSP

Inledningsvis ska de *insatser som planerades inför 2014* fyllas i för respektive prioriterade område. Detta tillsammans med vilket/vilka *mål enligt RSP* som den insatsen syftar att bidra till.

Påbörjat och genomfört/Utfall och resultat/Status

I nästa ruta beskrivs vad som *påbörjats och genomförts* under 2014. Därefter beskrivs *utfall* av insatsen och dess *resultat* hämtat från länets löpande uppföljning i enlighet med länets uppföljningsplan.

För varje beskriven insats markeras sedan om insatsen är *klar* eller om den kommer att *fortsätta* nästkommande år.

Insatser 2015/Mål enligt RSP

Utifrån uppföljningsens resultat samt med återkoppling till handlingsplan 2014 och RSP 2014–2018 identifieras och beskrivs lämpliga och möjliga *insatser inför 2015*. Detta tillsammans med vilket/vilka mål som respektive insats syftar att bidra till enligt RSP 2014–2018.

Identifierade insatser kan därefter föras över till länets handlingsplan för 2015.

Ifylld tabell ska skickas till Tillväxtverket med e-post senast 31 januari 2015: camilla.jagerhem@tillvaxtverket.se

Tabell över prioriterade områden enligt RSP med planering och uppföljning av insatser

Län/Region: Län

Prioriterat område x enligt RSP: xx

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Status Klar/Forts
A				
B				
C.				
Insatser 2015*			Mål enligt RSP*	

*Till handlingsplan inför 2015

Frågor för uppföljning av regionala serviceprogram

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?		Ange startdatum	
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.		Beskriv vilka och på vilket sätt	
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?		Beskriv vilka och på vilket sätt	
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?		Beskriv partnerskapets sammansättning	
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?		Beskriv på vilket sätt	
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?		Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?		Beskriv på vilket sätt	
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?		Beskriv på vilket sätt	
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?		Ange förväntad efterfrågan	
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?		Ange annan finansiering och vad som finansierats	
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?		Beskriv vilken	

Bilaga 2

Länsvis sammanställning av insatser 2014

Blekinge

Attraktiva dagligvarubutiker/drivmedelstationer

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A Bevilja investeringsstöd till dagligvarubutiker	Ökad lönsamhet i butiker som beviljats stöd	Löpande under året	Fyra butiker har beviljats investeringsbidrag. Två av dessa har ökat sin omsättning, en har minskat och en är nyöppnad.
B Bevilja investeringsstöd till drivmedelstationer	Ökad lönsamhet i de drivmedelstationer som beviljats stöd	Löpande under året	Två drivmedelstationer har beviljats bidrag. En av dessa öppnade i december 2014 och för den andra saknas uppgifter.
C. Mentorsatser för utformning av attraktiva butiker	Ökad lönsamhet	Mentorer i projektet "Landsbygdshandel, service och energieffektivisering i bygden" har besökt samtliga stödberättigade butiker och erbjudit insatser. Mentorsatser som genomgång av sortiment och varuplacering har genomförts i de butiker som så önskat.	Forts

*Projektet genomfört, men troligtvis kommer nytt projekt igång under 2015

Kompetensutveckling

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A Kompetensutveckling för handlare och personal	Butiker som genomgått utbildning har ökat sin lönsamhet	Mentorer i projektet "Landsbygdshandel, service och energieffektivisering i bygden" har besökt samtliga stödberättigade butiker och erbjudit utbildningar i frukt och grönt, säkerhet i butik, ekonomi, individuell butiksutveckling m m.	Många butiker har önskemål om kompetensutveckling, men p g a tidsbrist tackar man nej. De butiker som är anslutna till ICA får sina utbildningsbehov täckta härigenom. Det är svårt att dra några slutsatser om ökad lönsamhet i de butiker som har genomgått utbildningar inom projektet.

Samordnade servicelösningar

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A Projekt som främjar utökad service på landsbygden	Butiker med brett utbud. Servicelösningar utifrån behov och efterfrågan	1. På en ort har en butik stängts. Sedan tidigare finns butik med inriktning på bl a viltkött, som nu utökat sitt sortiment och fungerar som dagligvarubutik. I lokalen finns biblioteksfilial. 2. En butik har en uttagsautomat på prov i butiken.	1. Bevarad service (ny butik på orten när tidigare butik stängts) . Utlåning av böcker i butiken. 2. I mars ska testet av uttagsautomaten utvärderas och har det slagit väl ut blir, om extern finansiering hittas, uttagsautomaten permanent.

Kommunalt engagemang

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A Kommunala initiativ i dagligvarubutikerna/drivmedelstationerna på landsbygden. Lokal upphandling.	1. Butikerna upplever kommunalt engagemang. 2. Kommunerna upplever ökad kunskap om lokal upphandling.	1. Samtliga kommuner deltar aktivt i partnerskapet för RSP. 2. Inga insatser inom lokal upphandling har genomförts. Frågan har dock diskuterats på partnerskapsmötena.	1. Butikerna har tillfrågats om de känner att de har bra kontakt med och stötts av kommunerna. Samtliga har svarat ja.

Dalarna

Servicelösningar i samverkan

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A Skapa plattformar för lokala initiativ, samverkan och idéutveckling	Främja lösningar för att stärka och utveckla service – och ny teknik som stödjer servicen, enligt avgränsningarna	<ul style="list-style-type: none"> 1. Samverkan RSP, Ludvika kommun, byarna Grangärde, Nyhammar, Sunnansjö och Fredriksberg, samt företagare och föreningar i byarna. Dessutom Sv Kyrkan, Region Dalarna och Dalatrafik. Utarbetar modell för att skjutsa bybor på finnmarken in till byarna, där företagen tillsammans kring "torgen" utgör gemensam servicepunkt. 2. Samverkan RSP, Malung-Sälens kommun, Coompanion, handlare och byalag i byn Rörbäcksnäs för att genomföra lokalekonomisk analys 3. Samverkan RSP, Mora kommun och Garsås Handels ekonomisk förening, för att inledda utvecklingsarbete, där byborna hittar servicelösningar, eftersom föreningen vill lägga ner butiken 4. Två nätverksträffar för länets lanthandlare/mackägare på landsbygden, har genomförts 5. I samarbete med Avesta kommun, By utvecklingsgrupp och lanthandlaren i By har RSP medverkat till länets första samarbete med GoFreeel, en samordning av transporter där lanthandeln är navet 6. Med stöd av RSP och PTS genomförs följande insatser på betal-tjänstområdet: Fixartjänst med tyngdpunkt på teknisk hjälp, Dala Järna HSO och SRF i Dalarna testar i-Zettle ur funktionshinder-perspektiv Idrottsrörelsen i länet prövar nya lösningar för kontanthantering Tre biblioteksfilialer startar servicepunkter i Falu kommun Forskning inledd i samarbete med Högsolan kring konsekvenserna av att betaltjänstlösningen upphörde 2014 betaltjänstlösning i Säarna 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Väl förankrat hos alla aktörer. Rutter fastställda. Diskussioner inledda med Dalatrafik och Sv Kyrkan. Frågor kring ledsagare och bokning på väg mot lösning. 2. Diskussioner pågår kring finansiering av statistik från SCB, processledning och informationsmaterial om resultatet. Genomförandet kommer att stå modellför genomförande i andra byar framöver. 3. Konsultinsats beviljad för att starta utvecklingsarbete 4. Kunskapsöverföring, aktuell information, tillfälle för de som verkar i samma bransch att utbyta erfarenheter. Värddefulla inspel för oss som arbetar i RSP. 5. Verksamheten har startat och väckt stort intresse hos bybor, som anslutit sig, samt lokal media. 6. Bidrar till att nya lösningar för teknik och service prövas
B Stödja kommunerna i arbetet med uppdatering/revidering av varuförsörjningsplaner/serieplaner	Kommunernas intentioner med service på landsbygden måste bli tydligare	<ul style="list-style-type: none"> RSP har i direkt möte med samtliga kommunledningar i länet informerat om vikten av serviceplaner Gruppdiskussioner vid partnerskapsmöten och utskick av sammanställning av anteckningar Pilotarbete inlett i samarbete med Malung-Sälens, Mora, Orsa, Hedemora och Sätters kommuner för att ta fram modell för serviceplaner 	<ul style="list-style-type: none"> Alla kommuner medvetna om behovet av serviceplaner, men arbete återstår för att förankra tanken bakom, så att inte planerna stannar vid dokument som "värmer hyllor" hos kommuner och Lst. Arbetet med att ta fram modell som visar vilka frågor som behöver besvaras, återstår. Pilotkommunerna vill också ta fram modeller för att hålla processerna levande i kommunerna, så att de inte stannar när planen är klar.

Risk och konsekvensanalyser samt processtöd för planerade insatser

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A Initiera och medverka till att risk- och konsekvensanalyser genomförs	Värdera och planera insatser inom RSP	Eftersom mycket av arbetet med utveckling av service kommer att fortsätta under 2015 har inga regelrätta analyser genomförts. Däremot har vi infört demografiska analyser med hjälp av Pupos och SCB, som underlag för beslut kring idésamarbeten och stöd till kommersiell service. Vi har också analyserat länets samliga 52 lanthandlar utifrån utsatthet lägesmässigt och därefter kategoriserat dem, som stöd för beslut.	Bättre underlag för beslut Bra diskussionsunderlag Stöd till kommunerna
B Initiera och medverka till processtöd kring jämställdhet, integration, mångfald och miljö	Hållbara servicelösningar	<ul style="list-style-type: none"> I samarbete med Winnet Dalarna har vi använt oss av upphandlad konsult för processtöd. Vi och våra chefer har fått utbildning i härskartekniker och jämställdhetsintegrering. Hela RSPs partnerskap har i workshops träffat konsulten för att utbildas i jämställdhetsintegrering av insatser 	Mycket stort intresse, både internt i Länsstyrelsen och i partnerskapet. Handfasta verktyg för arbetet har uppskattats.
			Forts 2015 Löpande arbete under RSP

Omvärldsbevakning

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A Genomföra 2 studiebesök/år nationellt eller internationellt, med deltagande från partnerskapet	Ökad kunskap, idéutbyte	Förberedelser har inletts för studieresor tillsammans med partnerskapet: servicelösningar och fiberutbyggnad i Estland, samt Bygdegård som blev central för beställda dagligvaror, i Sörmland.	Resorna kommer att genomföras under 2015
B Löpande inhämta kunskap på området via aktuell forskning, studieresor, deltagande i nätverk och seminarier, samt dialog med dem som arbetar med servicefrågor på landsbygden. Minst 10 aktiviteter / år	Kunskapsutbyte	<p>Exempel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studiebesök Business Improvement District, BID, New York 2. Deltagande i konferens kring EUs AAL-program, Bukarest 3. Deltagande i Landsbygdsriksdagen 4. Seminarium Den lyckliga staden – om orters attraktivitet 5. Deltagande i arbetsgrupper kring Länets digitala agenda 6. Bevakningar och ansökningar, CEPA, Vinnova, Tillväxtverket 7. Deltagande i Kulturredan tillväxt – Umeå kulturhuvudstad 8. Deltagande i Gränsforum Dalarna – Hedmark 9. Deltagande i Dalarna bästa ungdomsregion, referensgruppen 10. Deltagande i Länsstyrelsens Mångfaldsråd 	Forts 2015 Löpande arbete under RSP
C. Genom en aktivitet/år söka fördjupad kunskap och analys inom ett område som beslutas i samråd med partnerskapet	Ökad kunskap	Genom ett praktiskt arbete i samarbete med Örebro Universitet har en rad fördjupade demografiska analyser inletts och de verktyg som finns har analyserats. Insatsen följs upp med C-uppsats under 2015	Ökad kunskap och bättre beslutsunderlag för RSP, kommuner och enskilda aktörer på landsbygden.
			Forts 2015 Löpande arbete under RSP
			Avslutat 2014. Se även 2015

Lärande och kunskapsöverföring

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat
A Arrangera 2 kunskapsseminarier eller föreläsningar/år för partnerskapet	Lärande och kunskapsöverföring	<ul style="list-style-type: none"> Workshops jämställdhets/mångfaldsintegration vid partnerskapsmöte (se även ovan) Workshops Pipoos-verktyget vid partnerskapsmöte 	Mycket uppskattat bland deltagarna, som ofta efterlyst handfasta verktyg att använda i det dagliga arbetet. Många kommuner saknar också demografiska uppgifter på by-nivå, och är mycket intresserade av ta del av analyserna
B		Dessutom: utbildningserbjudande till länetns lanthandlare i samarbete med LivsWäx	Svårt att få lanthandlare att "ta ledigt" från det dagliga arbetet
			Status: Klart 2014 Löpande arbete under RSP Fortsätter 2015

Information och kommunikation

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat
A Sprida kunskap och erfarenhet via kanaler som utvecklats i samråd med partnerskapet	Nära kommunikation och samarbete med kommuner och övrigt partnerskap. Stöd för servicegivare på landsbygden	<ul style="list-style-type: none"> I samarbete med partnerskapet har en kommunikationsplan tagits fram. Den utgår ifrån att informationsutbytet sker via RSPs hemsida, som fått en förenklad adress. Nyheter skickas ut i rubrikform i nyhetsbrev via mail till partnerskap och lanthandlare/mackägare. Hänvisning till att läsa mera på hemsidan. Bildspråk i kommunikationen ska vara "vardag på landsbygden i Dalarna" En minibroschyr i form av "förstärkt visitkort" har producerats med info om RSP och kontaktinfo En populärversion av RSP har tagits fram och tryckts som 4-sidig broschyr En engelsk version av ovanstående är under produktion 	Klar 2014 Även pågående arbete under 2015
B Via en internetbaserad kunskapsbank samla forskning och erfarenheter på området	Kunskapsöverföring	Under uppbyggnad	Forts 2015
C. Anpassa tillgänglig kunskap på området för olika gruppers behov	Kunskapsöverföring	Delbetänkande från utredningen om stöd till särskilt utsatta glesbygdsbutiker, har sammanställts i populärversion och publicerats på hemsidan	Länetns lanthandlare har på ett lättfattligt sätt kunnat ta del av delbetänkandet
D Producera och sprida pressmeddelanden om aktuella delar av RSPs arbete	Berätta om RSPs arbete för en bredare allmänhet	Under sommaren har lokal media bjudits in till presentation av lanthandlarnas situation efter analys i samarbete med Argomento.	Mittuppslag i länetns största tidning: "Lanthandlar i skarpt läge"
			Status: Klart 2014 Forts 2015 Klart 2014 Forts 2015 Klart 2014 Forts 2015

Gotland

Insatser som motverkar att serviceställen på prioriterade orter läggs ned

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
A Bevakning av serviceutbudet 2014	100 % av den gotländska befolkningen har mindre än 20 minuter till närmsta service-ställe.	Genomfört	Inga nedläggningar av serviceställen på strategiska orter har skett under 2014.	
B Beredning och beslut om bidrag till serviceställen på strategiska orter	100 % av den gotländska befolkningen har mindre än 20 minuter till närmsta service-ställe.	Genomfört	Bidrag har under 2014 beviljats till två butiker. Insatserna har lett till minskad energiförbrukning i verksamheten och stärkt lönsamheten för företagen	
C. Inventera serviceställens framtida behov inom ramen för RSP arbetet.	Ökat kunskapsunderlag	Ej genomfört		

Samarbete mellan myndigheter och aktörer/program (nytt område 2015)

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts

Gävleborg

Öka kommunernas engagemang till god tillgänglighet av service i länets gles- och landsbygd.

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
A. 10 kommunbesök	Alla 10 kommuner ska ha en varuförordningsplan	Genomfört	Sex av länets 10 kommuner har lämnat in en varuförordningsplan, tre kommuner är på gång och en behöver bearbetas ytterligare	Forts
B. 10 kommunbesök	En Servicepunktkart etablerats i varje kommun	Genomfört	En kommun har tagit politiskt beslut om tre servicepunkter och startat upp. Sju kommuner har frågan under utredning och två av kommunerna behöver bearbetas ytterligare	Forts

Dagligvarubutikerna

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Energikartläggning	Minskad energiförbrukning och ökad medvetenhet hos handlarna	Genomfört	<ul style="list-style-type: none"> 28 butiker har genomfört en energikartläggning 23 föreslagna åtgärder per butik, 640 totalt Föreslagna åtgärder ger en minskad elförbrukning med 52 % Informationsträff för handlare och kommunrepresentanter
B. Etablera Servicepunkter	Öka butikernas omsättning och lönsamheten	Genomfört	<ul style="list-style-type: none"> Påverkan genom kommunerna Skickat ut ett antal infobrev med aktuell information. Bland annat med ett förslag till ansökan om att få bli servicepunkt Inspirationsträff för handlare och drivmedelsstationsägare på Gävle slott Tillsammans med kommunrepresentanter gjort studiebesök i Örnsköldsvik – Projektet Bygd och stad i balans
C. Lokala upphandlingar och samordna transporter	Öka butikernas omsättning och lönsamheten	Påbörjat	<ul style="list-style-type: none"> Inledande samtal med bussbolag och transportföretag Besök hos alla 10 kommuner för att belysa frågan

Drivmedelsanläggningar

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Investeringsbidrag till befintliga mackar som har behov av ombyggnad eller uppgradering	Drivmedelsförsörjningen är tillfredsställande i hela länet	Genomfört	En drivmedelsstation har fått investeringsbidrag, de har även ett utbud av livsmedel.

Halland

Samarbete mellan myndigheter

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Möten i partnerskapet	Två möten	Genomfört	Möten genomförda
B. Samordning av definitioner och begrepp. Kommunalt engagemang	Klargöra. Tydliggöra roller	Påbörjat	Pågående process
C. Samarbete med Länsstyrelsen	Utöka	Påbörjat	Pågående process
D. Utveckla teknik	GIS kartläggning	Genomfört	Kartläggning

Lärande och utveckling

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A Understödda de idéer och den initiativkraft som kommer från lokala krafter för långsiktig hållbar utveckling.	Samarbete i partnerskapet.	Påbörjat. Samordning med LLU	Pågående process
B Kartläggning av företagens behov.	Behålla attraktivitet för företagsutveckling.	Genomfört	Rapport
			Klar

Möteslokaler

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A Ej påbörjat			
			Status: Klar/Forts

Dagligvaruhandel och drivmedelshandel

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A Erbjudna service- och investeringsstöd	Tilldelade investering och servicestöd	Genomfört	1 investeringsstöd till dagligvaruhandel 3 investeringsstöd till drivmedelstationer
			Status: Klar/Forts

Konceptutveckling

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A Ej påbörjat			
			Status: Klar/Forts

Jämtland

Nya tekniska och innovativa lösningar för serviceförsörjning

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Kartlägga tillgången till bredband till butiksorter	1.1	<ul style="list-style-type: none"> Kartläggning av bredbandstillgången gör PTS och info finns i Bredbandskartan, PTS ska även ta fram underlag på marknadsanalyser. Länsstyrelsen och Regionförbundet Jämtlands län har även diskuterat och kommit överens om att länsstyrelsen tar initiativ till att anställa en bredbandsamordnare. Inom ramen för detta arbete kommer även kartläggningsarbete att ingå. 	<ul style="list-style-type: none"> I stödhanteringen för Bredbandsstöd via Jordbruksverket ska de som söker använda en karta för ett områdes marknadsanalys de söker stöd för. Denna karta är försenad och ska vara klar under början av 2015 – när den väl finns går det att använda sig av den för kartläggningen. Projekt bredbandsamordning kommer igång under våren 2015.
			Status: Klar/Forts

B. Kartlägg teknisk tillämpning av IT-tjänster i länets butiker.	1.2	<ul style="list-style-type: none"> Pågår delvis genom utbildning Service 2.0 	<ul style="list-style-type: none"> Genom Service 2.0 får vi in värdefullt underlag kring hur man nyttjar IT-tjänster i butik idag och hur man avser att fortsätta 	Fortsätter
C. Nya betalsätt/Kontanthantering.	1.2	<ul style="list-style-type: none"> Pågår delvis genom utbildning Service 2.0. Länsstyrelsen har förlängt betalserviceprojektet i Gäddede fram till 2016-06-30 med medel från PTS. 	<ul style="list-style-type: none"> Genom Service 2.0 diskuteras kontanthantering och betalsätt som en del av affärsutveckling. Genom att betalserviceprojektet förlängts så kommer testet av nya lösningar för kontanthantering i Gäddede att fortlöpa fram till 2016-06-30 och en utvärdering kommer att göras efter projektavslut. 	Fortsätter Fortsätter
D. Förstudier nya tekniska lösningar.	1.3	<ul style="list-style-type: none"> Projektet Främjad serviceförsörjning 2014 har haft med en åtgärd för att stödja förstudier inom detta område. 	<ul style="list-style-type: none"> Inga förstudier påbörjade inom detta område 	Klar

Tillgänglighet till framförallt dagligvaror och drivmedel

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status: Klar/Forts
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat	
A. Processledare som stöd för framtagning av kommunala planer för genomförande av RSP.	2.3	Genomfört. Genom projektet Främjad serviceförsörjning anställdes en projektledare som arbetat i 7 månader med processstöd i serviceplanering och metodutveckling för serviceplanering.	<ul style="list-style-type: none"> 6 av 8 kommuner har aktivt deltagit i möten och diskussioner om serviceplanering. Anvisningar och omvärldsanalys har skickats ut. Nuvarande status i servicefrågor har kartlagts kommunvis. Grunder till en metodbeskrivning för serviceplanering finns framtagen. Projektet har besökt KS i Strömsund kommun samt utvecklingsutskottet i Östersunds kommun. Nyhetsbrev om servicefrämjande aktiviteter och information har skickats ut månadsvis till samtliga kommuner och övriga berörda. Grupp med kvinnor har interjuvats för att belysa livsvillkoren på landsbygden kopplat till upplevelsen av service. Bräcke kommun har skrivit en varuförsörjningsplan och börjat arbeta efter ny policy. Härjedalens kommun deltar som en av 13 kommuner i landet i Tillväxtverkets pilotprojekt för samordnade servicelösningar. Detta har bidragit till ett lyckat arbete med hemsändningsbidraget. Före projektet genomfördes hade 17 hushåll hemsändning. Aktuell siffra är nu ca 145. Härjedalen har också beviljats medel till förstudie för serviceplanering. Östersunds kommun har beviljats medel till förstudie för serviceplanering. 	Fortsätter
B. Besluta om stöd till dagligvarubutiker och drivmedelsstationer.	2.1, 2.2	Genomfört. Detta sker i den ordinarie stödhanteringen och i ordinarie verksamhet.	<p>Under 2014 beviljades sju investeringsbidrag till sex butiker 2230 tkr. Alla åtta kommuner beviljades hemsändningsbidrag, 814 tkr. Fem servicebidrag beviljades på fem butiker 950 tkr. Ett projekt beviljades stöd 596 tkr.</p>	Fortsätter
C. Investeringar i energieffektivering.	2.1	Genomfört/Påbörjat sker i ordinarie verksamhet	<p>Av de sju investeringsstöden är fyra stöd till investeringar i nya kylar och frysar. När det kommer till energirådgivning och riktade insatser är det något som energikontoret arbetar med. Detta arbete är dock pågående och vid varje ansökan om stöd efterfrågas en energikartläggning av företaget.</p>	Fortsätter

D. Förstudier Tillgänglighet	2.1, 2.2	Projektet Främjad serviceförsörjning 2014 har haft med en åtgärd för att stödja förstudier inom detta område.	Inga förstudier påbörjade inom detta område	Klar
E. Utbildning av handlare - kan ev. genomföras inom ramen för förstudier, se D ovan	2.1, 2.2	Genomfört. 8 servicegivare har deltagit i en 14 timmar lång utbildning med syfte att kompetensutveckla, nätverka och arbeta enligt definitionen av service 2.0. "Att med hjälp av teknik och IT skapa det flöde av nöjda kunder som ger ökad lönsamhet, levande landsbygd och stark samverkan i branschen."	Ökad kompetens hos deltagarna för att skapa tillgänglighet till service med hjälp av internet och dess möjligheter. Förutsättningar till affärsutveckling. Nätverk samt kunskaps och erfarenhetsutbyte.	Fortsätter2.1 Klar2.2

Samordning för en god service

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
A. Inventera samordningsinsatser	3.1, 3.2, 3.3	Genomfört. Genom projektet Främjad serviceförsörjning har projektledaren kunnat bistå med underlag för samordning genom kommunikationsplan, projektplanering och samverkan.	En mer enad samverkan i länet kring betydelsen av att samverka i servicefrågor.	Fortsätter
B Förstudier Samordning för god service	3.1, 3.2, 3.3	Projektet Främjad serviceförsörjning 2014 har haft med en åtgärd för att stödja förstudier inom detta område.	Inga förstudier påbörjade inom detta område	Klar

Genomförandeprocess, ökad kunskap och nya metoder kring servicefrågor

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
A Demografikartläggning av länet med butiksorter/områden som utgångspunkt. Det minskade befolkningsunderlaget tillsammans med åldersstrukturen utgör det största enskilda hotet mot upprätthållandet av en god offentlig service och kommersiell service på landsbygden.	4.1	Genomfört. Projektet Främjad serviceförsörjning har arbetat med genomlysning av rapporter samt förankring av insatsens betydelse i flera led. Anvisningen till serviceplaneringen bygger på en stor förståelse kring demografien. En gruppintervju med 8 kvinnor har genomförts i Stugun kring livsvillkor och livet på landsbygden.	Stort antal artiklar och rapporter lästa och även förmedlade till kommunerna. Arbetsmöte, diskussioner. En kvalitativ intervju med kvinnor om livet på landsbygden blev en kortare rapport från med rekommendation om fortsatt fördjupning i ämnet samt att serviceplaneringen ska jämställhetsintegreras.	Fortsätter
B Informera om och implementera GIS-baserat program/databas som länsstyrelserna tagit fram i samarbete med PTS – speciellt för betaltjänster.	4.3	Påbörjat. I samband med anvisning till serviceplanering hos kommunerna aktualiserades frågan ordentligt.	Ett utökat behov hos kommunerna att arbeta med aktuellt och modernt statistikunderlag i samband med serviceplaneringen.	Fortsätter
C. Följa utredningen om stöd till kommersiell service i särskilt utsatta glesbygdsområden.	4.4	Påbörjat Länsstyrelsen har svarat på den enkät som särskilda utredaren skickade ut under hösten om stödhanteringen. Länsstyrelsen var också representerad på samrådet som hölls av särskilda utredaren under december månad..	Projektet Främjad serviceförsörjning har tagit del av delrapporten från utredningen "Service i glesbygd". Den utgör en referenspunkt för arbetet med serviceplanering.	Fortsätter
D. Skapa ett genomförandepartnerskap	4.4	Påbörjat i viss mån. Projekt Främjad serviceförsörjning 2014 har jobbat strategiskt med kommuner och servicegivare. Partnerskapet för framtagande av programmet har bjudits in till ett möte.	I utformningen av det nya landsbygdsprogrammet har länet format ett partnerskap. Då servicefrågorna blir tunga i det nya landsbygdsprogrammet har dessa frågor diskuterats även i detta partnerskap och diskussioner förs om hur effektivaste partnerskapsorganisationen kan formas på serviceområdet.	Fortsätter

E. Utarbete kommunikationsplan för serviceprogrammet	4.4	Genomfört. Genom projektet främjad serviceförsörjning har projektledaren arbetat aktivt med kommunikation genom uppdatering av Länsstyrelsens information, nyhetsbrev samt en icke officiell arbetsgrupp	Delaktighet, samverkan och samsyn hos länet berörda parter inom kommersiell service. Vid fortsättning rekommenderas en separat projektwebb.	Fortsätter
F. Förstudier - Genomförandeprocess, ökad kunskap och nya metoder kring servicefrågor	3.1, 3.2, 3.3	Projektet Främjad serviceförsörjning 2014 har haft med en åtgärd för att stödja förstudier inom detta område.	Inga förstudier påbörjade inom detta område	Klar

Jönköping

Tillväxt

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status: Klar/Forts
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat	Klar
Fortsatt operativt arbete genom coachningsmodellen Landsbygdsmentorer	Samtliga lanthandlare ska ta del av utbildningarna. Ökad lönsamhet och kunskap i butikerna.	Landsbygdsmentorer har i projektet "Landsbygdshandeln i bygden - service och samverkan" arbetat med utbildnings-, och coachningsinsatser. Projektet har genomfört utbildningsinsatser under året bland annat "lönsammare butik" och "säkerhet i butik". Syftet med projektet är att stärka butikerna att nå en hållbar tillväxt i sina företag. Landsbygdsmentorer, Länsstyrelsen, Kommunerna (de 11 stycken som har landsbygdsbutiker) och butikerna har varit engagerade i projektet.	Projektet riktade sig till de 39 butikerna som i det Regionala Serviceprogrammet är identifierade som strategiska landsbygdsbutiker i länet. Länsstyrelsen har haft nära samverkan och kontinuerlig kontakt med de två mentorer i projektet. Under 2014 genomfördes en butiksresa där samtliga 39 landsbygdsbutiker besöktes gemensamt av Länsstyrelsen och mentorer. Detta resulterade bland annat i att fler handlare än något tidigare är ansökte om investeringsbidrag under 2014. Sammanställningen av butiksdata genomförd inom projektet visar att den totala omsättningen i butikerna har ökat från 462 miljoner kr till 474 miljoner kr på ett år. Detta pekar på en generellt positiv utveckling och tillväxt i länets landsbygdsbutiker.	Klar
Informationsspridning från goda exempel som ökat lönsamheten	Minst 4 nyheter på webben eller förvärt. Nå allmänheten, intressenter samt andra lanthandlare med information. Ökad medvetenhet om vikten av kommersiell service på landsbygden.	Informationsinsatser med spridning av goda exempel syftar till att inspirera andra till liknande insatser. Under året har Länsstyrelsen arbetat med att sprida information om de satsningar som görs i länet.	Exempel på detta är att 2 artiklar om butiker har publicerats i länsstyrelsens tidskrift Förvärtet med exempel på lyckade investeringar. Dessutom presenterades i tidskriften ett större energiprojekt som visade på möjligheten att nå en mer hållbar tillväxt genom energikartläggning i företag. De informationsinsatser som har genomförts under året har också resulterat i flera artiklar på Länsstyrelsens egen webbsida och i lokal media.	Klar, forts
Träff för samtliga lanthandlare	En årlig träff genomförs med inbjudan från Länsstyrelsen i samverkan med annan aktör. Minst hälften av inbjudna deltar. Nya kontakter och information som ökar lönsamheten.	I november bjöds samtliga 39 lanthandlare in av landshövdingen till residenset i Jönköping. Syftet med kvällen var bland annat att sprida goda exempel på insatser som genomförts under året och informera om stödmöjligheterna för 2015 och inom Landsbygdsprogrammet 2014-2020. Dessutom att ge handlarna möjlighet att skapa eget nätverk då många av de strategiska butikerna står inför samma utmaningar.	Totalt medverkade och deltog 32 personer som fick information från Länsstyrelsen om det nya Landsbygdsprogrammet 2014-2020, energikartläggning i butik och från Landsbygdsmentorerens projekt. Viktiga kontakter mellan handlare har gjorts och även samverkan och naturliga dialogen med Länsstyrelsen har stärkts.	Klar, blir årligen återkommande.
Ökad innovation bland lanthandlare	Informera om att innovativa idéer prioriteras. Stödja minst en innovativ idé under året. Ökad lönsamhet i företaget som genomförs investering.	Information har nått ut i enlighet med kommunikationsplanen. Tydligt innovativa idéer har mer synliggjorts genom energikartläggningsprojektet.	Se målen under "informationspridning".	Klar

Tillgänglighet

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014		
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	
Delprojekt för lösningar och stöd till lanthandlare kopplat till betaljänster i utsatta områden av länet	En sammanställning med kartläggning för betaljänster och dagligvaruhandel presenteras under 2014. Samtliga lanthandlare kartlagda i undersökningen. Ökad medvetenhet för åtföljande insatser för bättre tillgänglighet till grundläggande betaljänster	Ett projekt för betaljänster påbörjades under året med bidrag från Post-, och telestyrelsen. Projektet syftar till att öka kunskapen om grundläggande betaljänster och bidra till hållbara lösningar bland utsatta grupper och i områden med dålig tillgänglighet till exempelvis kontantuttag.	Inom projektet har informationsinsatser till föreningar och flera möten med kommuner och handlare har genomförts för att finna lösningar på utmaningar inom betaljänstområdet och för att stärka dialogen mellan berörda aktörer. Länsstyrelsen anser att dialogen mellan kommunerna, lokala handlaren och Länsstyrelsen är viktigt för att skapa förståelse för utmaningarna inom betaljänster. Under året har därför informationsinsatser och kommunbesök genomförts. Dessa kommer att fortsätta även under 2015 i syfte att skapa hållbar tillväxt och ökad tillgänglighet. En specifik kartläggning har upphandlats inom projektet. Kartläggningen kommer ske av extern konsult där resultatet kommer presenteras i februari 2015.	Status: Klar/Forts Forts
Stärka tillgängligheten till drivmedel i utsatta områden av länet	Informationspridning till relevanta aktörer, övergripande kartläggning av tillgängligheten till drivmedelsanläggningar. Stötta minst en ny drivmedelsanläggning i utsatt område under perioden. Bättre tillgänglighet till drivmedelsanläggningar i länet	Under hösten har en ny drivmedelsanläggning byggts i sydöstra delarna av länet där tillgängligheten på drivmedelsanläggningar är gles. Detta har gjorts i samverkan med samhällsföreningen i Kvillefors samt drivmedelsbolaget Q-star.	Länsstyrelsen anser att satsningen i Kvillefors är ett positivt exempel och som ökar tillgängligheten till drivmedel i ett utsatt område på landsbygden. På ytterligare en ort finns intresse för nystart av en drivmedelsanläggning under 2015. Enligt uppgifter från samhällsföreningen så har intresset att tanka på drivmedelsanläggningen varit större än förväntat.	Klar/Forts
Framtagande av kommunala varuförordningsplaner	Informera om kravet för planerade varuförordning för att kunna ge stöd. Samtliga kommuner som beviljats stöd till dagligvarubutiker har en varuförordningsplan. En tydlig plan och medveten strategi för varuförordning på kommunal nivå.	Planerade insats-, och resultatmål enligt den årliga handlingsplanen har uppnåtts förutom insatser för kommunala varuförordningsplanerna. Kravet på dessa ändras eftersom investeringsstöd kommer att ges inom Landsbygdsprogrammet från 2015 (senast 2016) och insatser för dessa har Länsstyrelsen därför inte prioriterat.	Har presenterats vid möten för översiktsplaner och vid efterfrågan om exempelvis ansökan för hemsändningsbidrag. Inga riktade insatser.	Forts?
Stöd till främst dagligvaruhandel och drivmedelsbutiker	Handläggning av stöd främst investeringsstöd. Använda tilldelad budget och ram för 2014. Investeringar som förbättrar tillgänglighet och servicenivå i länet	Länsstyrelsen har beviljat 25 ansökningar om stöd inom kommersiell service under året, vilket är en fördubbling från 2013 och högst antal beviljade ansökningar på många år. I handläggningen av ansökningar om stöd inom kommersiell service kontaktar Länsstyrelsen i regel kommunen, samhällsföreningen på orten, landsbygdsmentor och vid behov aktuell dagligvaruleverantör. Detta görs i syfte att säkerställa att stödet är behovsstyrt och att den har betydelse för att bibehålla eller utveckla servicen på orten.	Länsstyrelsen har under året preliminärt beviljat 19 investeringsstöd på totalt 1 936 879 kronor till 17 butiker vilket är mer än under 2013. Servicebidrag har preliminärt beviljats till en butik med 150 000 kronor vilket är färre än år 2013 och hemsändningsbidrag till fyra kommuner med 339 480 kronor vilket ligger på ungefär samma nivå som föregående år.	Klar/Forts

Samverkan

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
<p>Planerade insatser 2014</p> <p>Kommunikationsplan kommer att tas fram där insatser som nyhetsbrev, sociala media och andra informationsfrågor kommer att ingå. Ta del av konkreta synergier med lansering av nytt landsbyggsprogram</p>	<p>Mål enligt RSP</p> <p>En kommunikationsplan tas fram gemensamt med insatser för handlingsplan. Nå samtliga aktörer som är verksamma inom området. Öka medvetenheten om servicefrågor och förbättra dialogen mellan aktörer.</p>	<p>Påbörjat/genomfört</p> <p>Kommunikationsplanen har tagits fram. Den skulle ha haft kopplingar med handlingsplanen för Landsbyggsprogrammet men har inte blivit på några konkreta insatser eftersom Landsbyggsprogrammet har blivit så pass försenat.</p>	<p>Status: Klar/Forts</p> <p>Klar</p>
<p>Regional träff för olika intressenter inom området service.</p>	<p>Minst en regional träff med tema service och landsbyggsutveckling. Minst 30 procent av inbjudna kommer på träffen. Bättre nätverk och förbättrad kommunal verksamhet kopplat till frågor som rör service.</p>	<p>Under slutet av året anordnade Länsstyrelsen en regional konferens där temat på förmiddagen var betaljänster och eftermiddagen bredband. Syftet med konferensen var att hitta hållbara lösningar och stärka samverkan mellan Länsstyrelsen, kommunerna, föreningar och andra aktörer inom området.</p>	<p>Klar/Forts</p> <p>Medverkande var bland annat två handlare som presenterade sin situation och lösningar för kontanthantering. Dagen innehöll en workshop där viktiga synpunkter framkom för Länsstyrelsens fortsatta arbete med att samverka och utveckla tillgången till betaljänster och bredband. På förmiddagen var det 40 personer anmälda och på eftermiddagen med bredband så var det totalt 42 stycken.</p>
<p>Genomföra pilotprojekt med fokus på lanthandel, attraktivitet och samverkan</p>	<p>Ett pilotprojekt beviljas under året med fokus på samverkan, attraktivitet och service. Berörda parter engageras och får del av resultatet. Attraktiva samhällen som märks i utveckling av annan service och ökad inflyttning m.m.</p>	<p>Länsstyrelsen beviljade Energikonator Norra Småland medel för projektet "Energieffektiva landsbyggsbutiker i Jönköpings län". Syftet med projektet är att butikerna ska minska sin energiförbrukning och på så sätt få en mer hållbar utveckling i verksamheten.</p>	<p>Klar</p> <p>Projektet genomförde energikartläggning i totalt 20 butiker samt en utbildning av kommunala energi-, och klimatrådgivare. Projektet får även effekter efter att det avslutats genom att energi- och klimatrådgivarna kan använda kunskapen i sin fortsatta rådgivning till butiker som inte ingick i projektet.</p>
<p>Kommunala träffar för servicefrågor</p>	<p>Genomföra träffar med ansvarig för servicefrågor i kommunerna. Genomföra minst 6 träffar under året. Öka kunskapen och förstärka samverkan kring servicefrågorna.</p>	<p>Flera möten med kommunala företrädare har genomförts under året. Detta har skett i samverkan med betaljänsprojektet och har initialt varit riktat till de kommuner som har stora landsbygdsområden eller utsatta orter.</p>	<p>Forts</p> <p>Exempelvis genomfördes en gemensam träff tillsammans med Sävsjö kommun och samhällsföreningen i Rörvik för att diskutera framtiden för butiken i Rörvik. Över 80 personer från samhället kom på träffen vilket visar på stort lokalt engagemang. Fysiska möten har skett med Vetlanda, Eksjö, Sävsjö och Jönköping. Möten bokades in med Gislaved men har inte få till. Medverkan från bl.a. Tranås kommun och Mullsjö skedde på servicekonferensen. Övrigt så har exempelvis information om stöd och kontaktlistor skickats ut till samtliga kontaktpersoner på kommunerna.</p>

Kalmar

Mötesplatser och nätverk

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status: Klar/Forts
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat	
A. Strategi för etablering av servicepunkter	Ansökan om medel för att etablera servicepunkter på fler orter	En servicepunkt har etablerats i regionen. Västerviks kommun har tagit fram ett styrdokument för att etablera 7 st servicepunkter med olika innehåll. Även Kalmar kommun arbetar aktivt med att etablera servicepunkter. Intrasset för servicepunkter ökar och fler butiker kommer att etablera servicepunkter under 2015.	Servicepunkten i Filisryd har varit igång sedan maj 2014 och resultatet är positivt – servicepunkten används flitigt av ortens invånare och kommunen informerar om sin verksamhet. Regionförbundet har inte tagit fram en specifik strategi, utan kommer dels utvärdera Filisryd och Västerviks servicepunkter för hur vi ska hantera investeringar i Servicepunkter.	Delvis klar
B. Etablera ett nätverk med landsbygdsansvariga på kommunerna, regionförbundet och länsstyrelsen	Etablera ett nätverk	Regionförbundet har initierat nätverks träff med kommunernas landsbygdsansvariga samt länsstyrelsen.	Nätverk för personer som arbetar med landsbygdsutveckling på kommuner, länsstyrelse och regionförbund. Västervik och Kalmar kommuner är viktiga aktörer och inspiratörer eftersom de har landsbygdsutvecklare på heltid.	Klar
C. Lanthandlamätverk	Etablerat nätverk	Regionförbundet initierat och haft kontakt med de stora leverantörerna Ica, Axfood och Bergendahl.	Det finns en pågående dialog med leverantörerna kring specifika butiker, bl.a. Icas butiker med lägre omsättning. Regionförbundet har inte bjudit till "stormöte" med alla handlare och leverantörer.	Delvis klar

Stöd och resurser

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status: Klar/Forts
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat	
A. Nya riktlinjer för hemsändningsbidrag	Nya riktlinjer	Analys av hur medlen har fördelats. Kommunerna har getts möjlighet att svara på frågor kring användandet av hemsändningsbidraget.	Regionförbundet har beslutat att inte ta fram nya riktlinjer, utan istället genomföra mer regelbundna kontroller av hemsändningsbidraget i samband med utbetalning.	Delvis klar
B. Bygdepeng	Utredning	Insatsen har inte påbörjats.	---	Ej påbörjad
C. Investeringslån		Insatsen har inte påbörjats. Oklarhet bl.a. kring hur det nya landsbygdsprogrammet ska utformas.	---	Ej påbörjad

Innovativa servicelösningar

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status: Klar/Forts
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat	
A Pilotprojekt med e-handelslösningar	Stöd till etablering av e-handelstjänst	I början av året utreddes möjligheterna att använda e-handelslösning vid etablering av butiksfilial.	Kostnaderna visade sig vara för stora och icke affärsmässiga för att gå vidare till en skarp version. ICA jobbar dessutom med att ta fram egen en systemlösning.	Ej klart

Kronoberg

Effektiva attraktiva dagligvarubutiker och drivmedelsanläggningar

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetts uppföljning av verksamhetsår 2014		Status: Klar/Forts
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat	Forts
A. Länsstyrelsen tar fram goda exempel på attraktivitetshöjande åtgärder för spridning till butiker, andra landsbygdsföretag och lokala organisationer	Exempelsamling har tagits fram	Ej påbörjat	-	Forts
B	Samtliga stödberättigade butiker och drivmedelsanläggningar har fått sina ansökningar om investeringsbidrag beviljade utifrån tillgängliga medel och andra omständigheter.	Påbörjat	Tolv investeringsbidrag har under året beviljats till i flera fall öppna åtgärder. Mot slutet av året tvingades Länsstyrelsen i ett par fall på grund av medelsbrist hänvisa sökande till Region Kronoberg som övertog verksamheten vid årsskiftet.	Forts

Lokalt engagemang och samverkan

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetts uppföljning av verksamhetsår 2014		Status: Klar/Forts
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat	Forts
A				

Kommunernas ansvar och medverkan

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetts uppföljning av verksamhetsår 2014		Status: Klar/Forts
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat	Forts
A. Kommunerna erbjuder butiker och drivmedelsanläggningar samverkanslösningar kring turistinformation	Samtliga kommuner har erbjudit butiker samverkanslösningar kring turistinformation och annan kommuninformation	Påbörjat	En kommun har till fullo genomfört detta och dessutom tagit fram en särskild skylt som signalerar att i den aktuella butiken tillhandahålls turistinformation på en viss nivå. Alla butiker i kommunen uppfyller kravet för skylten. I övrigt finns turistinformation finns turistinformation i de butiker som ingick i projektet Lanthandeln som ökat turistmål. Länsstyrelsen noterar att intresse för samverkanslösningar finns hos flera kommuner och butiker.	Forts
B. Kommunerna ser över nivån på hemsändningsbidraget inför 2015	Samtliga aktuella kommuner har sett över hemsändningsbidraget i förhållande till kostnadsutvecklingen.	Genomfört i hälften av kommunerna.	Kostnadsutvecklingen de senaste åren har inte gett anledning till justering av bidraget.	Forts

Tillgänglighet till betal tjänster

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
A. Länsstyrelsen tar initiativ till en kommunvis genomlysning av betal tjänstproblematiken	Alla kommuner har varit föremål för genomgång av tillgänglighet till kontant service och försättningsarna för butiker och andra näringsidkare att tapå sig ett ökat ansvar när det gäller betal tjänster har utretts.	Arbete pågår	Arbetet i pilotkommun Uppvidinge antogs vara avslutat under 2014 men i en ort där det har saknats lösning har det nu uppenbarats ett alternativ vilket gör att arbetet fortgår. Med hjälp av medel från PTS och stöd till kommersiell service har situationen lösts i tre orter hittills.	Forts

Norrbottnen

Ökad samordning av serviceslag inom offentlig och kommersiell service

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
A. Målet är att testa minst en ny samordningslösning under år 2014, exempelvis en samordningslösning där offentlig, kommersiell och privat service samordnas.	A. Utveckla och testa nya transport- och logistiklösningar för servicetillgängligheten.	Genomfört	Arjeplog har arbetat fram en logistiklösning www.byaservice.se	Klar
B. Utveckla befintliga service-lösningar.	B. Stöd för att bevara service-funktioner i utsatta områden.	Genomfört	Ullatti har hitta en ny lösning för att bevara drivmedelsstationen, ekonomisk förening tagit över	Forts
C. Utveckla en ny servicepunkt år 2014.	C. Stöd till utveckling av nya servicelösningar.	Genomfört	C. Unbyn är på gång, har startat upp en bymack och fortsätter med andra serviceslag, Muodoslompolo har en ny lösning med bibliotek, café mm	Forts
D. Anordna en konferens där goda exempel på serviceprojekt lyfts upp.	D. Anordna en konferens med fokus på service på landbygden där man bland annat lyfter lyckade exempel på servicelösningar.	Genomfört	D. Konferens i maj 2014 genomförd	Klar

Tillgänglighet till drivmedel och dagligvaror

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Bibehålla eller öka antalet dagligvarubutiker och drivmedelsstationer i länet.	Insatsområdet ska främst bidra till att ge en bevarad eller ökad tillgänglighet till service inom rimliga avstånd genom olika funktionella lösningar i området där marknaden inte kan tillgodose detta. Handlägga stöd inom kommersiell service	Pågår	Tre butiker lagt ned men på gång med nystart med nya ägare i två fall. En ny butik.
B. Utveckla och stärka butiker och drivmedelsstationer i länet.	Länsstyrelsen vill stötta och utveckla befintliga dagligvarubutiker och drivmedelsstationer genom en butiksmotor.	Genomfört	Uppskattat stöd bland butiker
			Klar

Tillgång till grundläggande betaltjänster

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Länsstyrelsen avser att genomföra en studieresa till ett nordiskt land för att undersöka hur de arbetat med betaltjänstfrågan kombinerat med servicelösningar.	Studieresa till ett nordiskt land, till exempel Norge, med syfte att hitta nya lösningar för betaltjänstlösningar.	Genomfört	Nya kunskaper som spridits i länet
B. Anordna en konferens där betaltjänstfrågan lyfts upp som en informationspunkt.	Anordna konferens med fokus på service på landbygden där betaltjänstfrågan lyfts upp.	Genomförd maj 2014	Nya kunskaper spridits i länet
C. Genom en regional processledare stödja och utveckla befintliga betaltjänstombud.	Behålla befintliga betaltjänstombud samt vid behov starta upp nya betaltjänstombud.	Genomförd	Inga nya ombud 2014
			Klar
			Forts

Skåne

Satsa på kreativa servicelösningar

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	
A. Planering inför utbyggnad av bredbandsnätet via fiber	<ul style="list-style-type: none"> utbyggd infrastruktur fler digitala lösningar 	Processen påbörjad under 2014 och sträcker sig över perioden 2014-2020	<p>Utfall/ Resultat</p> <p>Eftersom inga nationella medel funnits tillgängliga i systemet för serviceåtgärder på landsbygden under 2014, har arbetet kring bredbandsutbyggnad initialt bekostats av Region Skåne internt. Region Skåne har i samverkan med Region Blekinge tagit initiativ till framskrivning av en regional fondsansökan i syfte att tillsammans med kommunerna i Skåne/Blekinge erbjuda resurser för förberedande åtgärder inför nedgrävning och installation av bredband via fiber. En intern arbetsgrupp har bildats och en extern. I den externa arbetsgruppen ingår förutom Region Skåne även Länsstyrelsen Skåne, Region Blekinge, Länsstyrelsen Blekinge och Kommunförbundet Skåne.</p>	<p>Status: Klar/Forts</p> <p>Initiativet sträcker sig fram t.o.m. år 2020.</p>
B. Utredning kring kontant- hantering och tillgång till elektroniska betal tjänster	<ul style="list-style-type: none"> utbyggd infrastruktur fler digitala lösningar innovativa servicelösningar 	Påbörjades och avslutades under 2014.	<p>Föreningar, privatpersoner och företag på landsbygden upplever i vissa lägen problem med både kontanthantering och möjligheten till användning av elektroniska betal tjänster. Region Skåne och Länsstyrelsen Skåne tog därför under 2014 initiativ till en förstudie för att utvärdera vilka problem som målgrupperna upplever och därefter komma med förslag på åtgärder.</p> <p>Förstudien har utmynnat i en rapport som visar på den problematik som finns. Förstudien har genomförts i samverkan mellan Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne, Skånes Hembygdsförbund och Hela Sverige Ska Leva/Skåne. Förstudien har finansierats av PTS. Ett genomförande projekt baserat på förstudiens resultat kommer att genomföras under 2015.</p>	<p>Förstudien klar. Rapport finns. Genomförande projekt under 2015</p>
C. Organisering av lokal utvecklingsnod Lundaland (LLU-nod Lundaland)	<ul style="list-style-type: none"> utbyggd infrastruktur innovativa servicelösningar 	Förstudien avslutad under 2014. Genomförande projekt planeras genomföras med start under 2015.	<p>LLU-nod Lundaland visar att samhällsentreprenörer i det rurabana landskapet har stor potential att bidra till värdeskapande kedjor och innovativa servicelösningar för främst boende och besökare i området. Dessa värdeskapande kedjor och serviceutbud handhas av och utförs traditionellt, ofta av offentliga aktörer. Resultaten i LLU-nod Lundaland visar dock att det finns svårigheter och hinder för andra aktörer än de traditionella och att de existerande entreprenörs- och innovationsstödsystemen inte är anpassade eller adekvata för aktörer inom tex idéburen sektor. Förstudien har finansierats gemensamt av Tillväxtverket, Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne samt kommunerna Lomma, Kävlinge, Lund, Staffanstorps och Eslöv. Samma parter kommer att ingå i genomförande projektet under 2015, som ska medverka till att ett mer adekvat stöd utvecklas för att det rurabana landskapets samhällsentreprenörer ska ges möjlighet att utveckla bl.a. nya lösningar på tillgång till olika former av service samt bidra till kunskapsutbyte mellan nivåerna entreprenör-kommun-region-stat-EU. Den modell som arbetas fram för hur rurban utveckling ska kunna stimuleras ska spridas och kunna tjäna som exempel vid etablering av andra lokala utvecklingsnoder i Skåne och Sverige.</p>	<p>Förstudien klar och avslutad. Rapport finns. Resultat och rekommendationer från förstudien kommer att övergå i ett genomförande projekt under 2015 och framåt.</p>

Bygga lokal kapacitet

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
Uppbyggnad och etablering av Mikrofonden Skåne	<ul style="list-style-type: none"> • fler lokala initiativ • etablera kreativa plattformar 	Genomfört under 2014	För att underlätta för mindre lokala initiativ, ofta på landsbygden, att hitta finansieringsformer för sin utveckling togs under 2014 initiativ till att etablera Mikrofonden Skåne. Fonden ska i första hand medverka till att samhällsentreprenörer ges möjlighet att utveckla sociala innovationer till nytta för boende, besökare och företag på landsbygden. Etableringen har finansierats av Region Skåne i samverkan med Coompanion Skåne, Hela Sverige Ska Leva / Skåne, Centrum för Publikt Entreprenörskap, Flyinge Utveckling och Sparbanken Boken. Mikrofonden Skåne kommer att ha sin hemvist på Coompanion Skåne och bedriver sin verksamhet fr.o.m. 2015 och framåt. Mikrofonden Skåne drivs som en ideell förening med egen styrelse.
Genomförande av projektet "Upphandling Närproducerat" för att stimulera offentlig upphandling av närproducerade livsmedel	<ul style="list-style-type: none"> • fler lokala initiativ • etablera kreativa plattformar 	Genomfört under 2014	Projektet har haft som mål att utarbeta en metod där offentlig upphandling av livsmedel används som ett strategiskt verktyg för lokal och regional utveckling. Projektet har finansierats av Tillväxtverket, Region Skåne, Livsmedelsakademien och LRF Riks. Under projektets gång har även parter som Länsstyrelsen Skåne, Kommunförbundet Skåne, enskilda kommuner i Skåne, SLU Alnarp och Region Skånes inköpsfunktion knutits till projektet. Projektet har resulterat i en rapport med rekommendationer, plus att en handbok för offentlig upphandling lades tagits fram, innehållande goda exempel och råd kring hur offentlig upphandling av livsmedel kan ske för att åstadkomma bättre kvalitet, säkrare leveranser och ökad måltidsglädje på sjukhus, äldreboenden och i skolmatsalar. Syftet med projektet har varit att skapa en regional plattform med adekvata parter för att stimulera till innovation på landsbygden och för att skapa bättre och mer långsiktiga förutsättningar för lokala producenter att ta fram och erbjuda nya lokalproducerade produkter. Projektet avslutades under 2014, men har skapat en grund för fortsatt och utökad samverkan mellan ovanstående parter. Samtal pågår om ett genomförandeprojekt där alla parter kunskap och kompetens tas till vara alltifrån utveckling av- till konsumtion av livsmedel, där processen kring offentlig upphandling används som ett strategiskt verktyg i syfte att åstadkomma lokal och regional utveckling.
Uppbyggnad och etablering av en regional nod för att stimulera till etablerandet av lokala utvecklingsnoder och start av sociala företag.	<ul style="list-style-type: none"> • fler lokala initiativ • kunskap i strategisk utveckling • etablera kreativa plattformar 	Påbörjat 2010 och pågående under 2014 och framåt ...	Lokal, regionalt, nationellt och internationellt behöver lokal utveckling stimuleras och fler sociala innovationer utvecklas för att effektivt nyttja samhällets krympande resurser, lösa dagens samhällsproblem och för att anpassa utbudet av service utifrån medborgarnas behov. Genom ökade insatser via organisationer som Centrum för Publikt Entreprenörskap och Coompanion Skåne vill Region Skåne stimulera till etablerande av lokala utvecklingsnoder på landsbygden och start av sociala företag i syfte att motverka den alltmer krympande tillgången på service på landsbygden. En regional nod har etablerats som stöd för samhällsentreprenörer, för utveckling av sociala innovationer, för start av sociala företag samt som kompetenscentrum vid etablering av lokala utvecklingsnoder. I noden finns kompetenser för bl.a. information, rådgivning, finansiering, lokal utveckling, projektutveckling, internationalisering och forskning. Till noden är knutet, förutom Region Skåne, Coompanion Skåne och Centrum för Publikt Entreprenörskap, också aktörer som Hela Sverige ska Leva/Skåne, Nätverket Idéburen sektor Skåne, Mikrofonden Skåne och Malmö högskola. Konceptet/noden finansieras främst av Region Skåne, Malmö stad, Tillväxtverket och Coompanion Sverige. Under 2015 kommer en regionalfondsansökan att lämnas in för att finansierat stärka och utveckla verksamheten i den regionala noden. Organisationerna i den regionala noden driver sin respektive verksamheter. Samverkan mellan parterna regleras via samverkansavtal.

Nyttja landsbygden mer

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
<p>Etablerande av Mikrofonden Skåne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • starkare relationer stad/land • större kapacitetsutnyttjande av landsbygdens resurser • bättre samsyn och flexibla strukturer 	<p>Påbörjat och avslutat under 2014</p>	<p>Status: Klar/Forts</p> <p>Etablering klar. Fortsatt utveckling och kon- tinuerlig drift under 2015 och framåt</p>
<p>Genomförande av projektet "Upphandling Närproducerat" för att stimulera offentlig upphandling av närproducerade livsmedel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • större kapacitetsutnyttjande av landsbygdens resurser • bättre samsyn och flexibla strukturer 	<p>Avslutat under 2014</p>	<p>Status: Klar</p> <p>Rapport finns. Handbok för inköpare framtagen. Genomförande projekt under 2015 med utökad antal aktörer i syfte att utveckla offentlig upphandling som ett strategiskt verktyg för lokal och regional utveckling.</p>

<p>Organisering av lokal utvecklingsnod Lundaland</p>	<ul style="list-style-type: none"> • starkare relationer stad/land • större kapacitetsutnyttjande av landsbygdens resurser • bättre samsyn och flexibla strukturer 	<p>Förstudien avslutad under 2014. Genomförandeplaner planeras genomföras med start under 2015</p>	<p>LLU-nod Lundaland visar att samhällsentreprenörer i det rurba landskapet har stor potential att bidra till värdeskapande kedjor och innovativa servicelösningar för främst boende och besökare i området. Dessa värdeskapande kedjor och serviceutbud handhas av och utförs traditionellt, ofta av offentliga aktörer. Resultaten i LLU-nod Lundaland visar dock att det finns svårigheter och hinder för andra aktörer än de traditionella och att de existerande entreprenörs- och innovationsstödsystemen inte är anpassade eller adekvata för aktörer inom tex idéburen sektor. Inom den lokala utvecklingsnoden Lundalands geografiska område ingår kommunerna Lund, Lomma, Kävlinge, Staffanstorp och Eslöv. Resultaten i förstudien visar att den lokala utvecklingsnoden har bidragit till att fånga upp en mängd utvecklingsidéer och utvecklingsprojekt, viktiga för den lokala utvecklingen, som annars hade riskerat att "falla mellan stolarna" i resp. kommuns ordinarie utvecklings- och näringslivsarbete.</p> <p>Förstudien har finansierats gemensamt av Tillväxtverket, Region Skåne, Länsstyrelsen Skåne, Jordbruksverket samt kommunerna Lomma, Kävlinge, Lund, Staffanstorp och Eslöv. Samma parter kommer att ingå i genomförandeprojektet under 2015, som ska medverka till att ett mer adekvat stöd utvecklas för att det rurba landskapets samhällsentreprenörer ska ges möjlighet att utveckla bl.a. nya lösningar på tillgång till olika former av service samt bidra till kunskapsutbyte mellan nivåerna entreprenör-kommun-region-stat-EU.</p>	<p>Förstudien klar och avslutad. Rapport finns. Resultat och rekommendationer i slutrapporten från förstudien kommer att övergå i ett genomförandeprojekt under 2015 och framåt.</p>
<p>Uppbyggnad och etablering av en regional nod för att stimulera till etablerandet av lokala utvecklingsnoder och start av sociala företag.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • starkare relationer stad/land • större kapacitetsutnyttjande av landsbygdens resurser • bättre samsyn och flexibla strukturer 	<p>Påbörjat 2010 och pågående under 2014 och framåt ...</p>	<p>För att motverka den alltmer krympande tillgången på service på landsbygden behöver fler sociala innovationer utvecklas för att effektivt nyttja samhällets krympande resurser, lösa dagens samhällsproblem och för att anpassa utbudet av service utifrån medborgarnas behov. För att tillvarata och utveckla idéer, entreprenörskap och samhällsinnovationer på landsbygden har Region Skåne tagit initiativ till etablerandet av en regional nod. I noden finns kompetenser för bl.a. information, rådgivning, finansiering, projektutveckling, lokal utveckling, internationalisering, forskning och start och utveckling av sociala företag. Utbudet i noden utgör ett komplement till existerande aktörer inom rådgivningssystemet. Till noden är knutet, förutom Region Skåne, Coompanion Skåne och Centrum för Publikt Entreprenörskap också aktörer som Hela Sverige ska Leva/Skåne, Nätverket Idéburen sektor Skåne, Mikrofonden Skåne och Malmö högskola. Konceptet/noden finansieras främst av Region Skåne, Malmö stad, Tillväxtverket och Coompanion Sverige. Den verksamhet som bedrivs i den regionala noden och de kompetenser som finns där ska utgöra ett kompetens- och resurscentrum vid etablerandet av lokala utvecklingsnoder som t.ex. de lokala noder som byggs upp i de skånska LLU-områdena.</p>	<p>Kontinuerlig drift from 2015 och framåt.</p>
<p>Utökad samverkan mellan landsbygdsaktörer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • starkare relationer stad/land • större kapacitetsutnyttjande av landsbygdens resurser • bättre samsyn och flexibla strukturer 	<p>Pågående</p>	<p>Den skånska landsbygden omfattar 96% av Skånes yta och här bor 25% av Skånes befolkning. Den skånska landsbygden har unika förutsättningar att utgöra en attraktiv miljö för såväl boende, företagare som för den alltmer expansiva besöksnäringen. Korta avstånd, många naturmiljöer på en koncentrerad yta, god tillgång till kommersiell, offentlig och idéburen service, utbyggd infrastruktur (bortsett från bredband) och ett mycket öppet och bra samarbetsklimat mellan de aktörer som på olika sätt jobbar med landsbygdsfrågor, ger goda förutsättningar för att utveckla former där stad och landsbygd integreras och där kreativa människor med idéer kring utveckling och hållbar tillväxt kan utveckla sitt entreprenörskap och bidra till sociala innovationer.</p> <p>Samverkan och samarbete har under 2014 förstärkts och utvecklats i olika konstellationer inom projekt som Mikrofonden Skåne, Upphandling Närproducerat, LLU-nod Lundaland, uppbyggnad av regional resursnod för lokal utveckling, Partnerskapet för Landsbygdsprogrammet och inom Kontanthantering och elektroniska betaljänster.</p>	<p>Fortsatt utveckling under 2015 och framåt.</p>

Stockholm

Tillgänglighet till dagligvaror

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
A. Genomförande av informationsseminarium för att öka infodet av ansökningar	30 st beviljade investeringsstöd under programperioden	Genomfört	21 stycken enbart 2014. Totalt om cirka 2 miljoner kronor.	Forts

Tillgänglighet till drivmedel

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
A. Genomförande av informationsseminarium för att öka infodet av ansökningar	10 st beviljade investeringsstöd under programperioden	Genomfört	7 stycken enbart 2014. Totalt beviljades cirka 600 000 kronor.	Forts

Tillgänglighet till grundläggande betaltjänster

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
A. Upphandling av värde transporter för Stockholms skärgård.	16 stöd till betaltjänstlösningar under programperioden	Genomfört för 2014 och 2015	7 veckors hämtning på ett 20-tal (flertalet företagare per ö) öar i Stockholms skärgård med helikopter.	Forts
B. Wifi-zon på Utö och start av wifi-zon på Möja.	Öka tillgängligheten till grundläggande betaltjänster.	Påbörjat	Wifi-zoner för fritt användande av wifi för att underlätta betaljäns-ter samt skapa möjlighet för lanthandlarna, drivmedelsanläggning-arna att marknadsföra sig och sina produkter.	Forts

Samordnade lösningar kommersiell och offentlig service

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
A. Värde transportlösning	20 stöd till samordnade lösningar mellan stat/kommun/ annan servicegivare	Genomfört	20 öar, 7 tillfällen.	Forts
B. Länsstyrelsen har beviljat medel till Landsorts kultur och miljöcentrum.		Genomfört	18 000 kronor till en förstudie	Klar

Södermanland

Kommersiell och offentlig service

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat
1. Projekt inom Innovativa servicelösningar	Behålla och utöka service på landsbygden.	Projekt InnoV: Vingåkers kommun, Högsjös invånare Projekt LD.L: Kommunbyrådet i Nyköping, Nyköpings kommun, kommuninvånare Bägge projekten genomförda. Resultat samt arbetssätt integrerade i respektive kommun.	Innovativa projekt som lett till resultat i form av nya metoder och nytt förhållningssätt för att behålla och i vissa fall utöka, kommersiell service på mindre orter. Projekt LDL – Etablerat tre kompletta servicepunkter i kommunen, samt en digital lanthandel. Projekt InnoV – Skapat en innovativ servicepunkt, tagit fram en metod för serviceutveckling. Utökat och samlat serviceutbud på flera orter i länet. Projektet har presenterats för övriga kommuner i länet. Flera inslag på svt regional och på riksplanet om projektet. Rapporter framtagna om metod och resultat. Bifogar rapporter som PDF Bilaga 1 Projekt InnoV Bilaga 2 Projekt LDL Bilaga 3 Digital lanthandel i bild
2. Stöd till kommersiell service enligt förordning 2000:284 Investeringstöd	Behålla och utöka service på landsbygden.	Dagligvaruhandel och drivmedelsstationer i länet kan söka investeringsstöd Kommuner kan söka hemsändningsbidrag	3 dagligvaruhandlare har sökt och fått investeringsstöd 2 kommuner har sökt och beviljats hemsändningsbidrag
3. Landsbygdsting 2014	Behålla och utöka service på landsbygden.	Landsbygdsting 2014 genomfördes den 17 april. Sörmlandsmanifestet framtaget med RSP Sörmlands 4 prioriterade områden inkluderade.	Inspirations- och kunskapsdag med ca 80 deltagare. Sörmlandsmanifestet framtaget.
4. Servicepaketet, delåtgärd 7.4 fokusområde 6b	Behålla och utöka service på landsbygden.	Information om servicepaketet som fr.o.m. 2015 går över till landsbygdsprogrammet. Deltagande i Tillväxtverkets konferens om service. Tagit fram prioriteringar samt urvalkriterier för service inom landsbygdsprogrammet. Information förmedlad via partnerskapet om kommande förändringar.	Arbete pågår. Forts

IT – infrastruktur

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat
1. Bredbandsstrategi	Fortsatt utbyggnad av bredband.	Klar	Klar
2. Mobilkonferens	Fortsatt utbyggnad av bredband.	Samverkan med Regionförbundet Sörmland Genomförd	Minnesanteckningar bifogas. Bilaga 4 Klar
3. Bredbandsgrupper för byalag och kommuner	Fortsatt utbyggnad av bredband.	2 grupper startat, en byalagsgrupp som leds av Länsbyrådet och en kommungrupp som leds av Regionförbundet Sörmland.	Arbete pågår. Forts

Bygga och bo

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
1. Bygga & bo på landsbygden – förstudie	Öka antalet boende på landsbygden.	Förstudie påbörjad under slutet av 2014. Presenteras i feb 2015	Förhoppningsvis kommer projekt att startas. Forts

Jobb och entreprenörskap

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
1. Projekt Torsdag	Öka antalet arbetstillfällen på landsbygden	Projektet fick tyvärr avbrytas p.g.a. överklagande av upphandling samt att tiden blev för kort.	Projektet avbrutet. Avbrutet

Uppsala

Tillgänglighet till dagligvaror

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
Investeringsbidrag	Fem beviljade investeringsstöd under året	Löpande handläggning av ansökningar om investeringsstöd har genomförts.	Fyra butiker har beviljats investeringsstöd (vilket är samtliga som sökt, budgeten har därefter inte räckt till ytterligare stöd). Klar
Hemsändningsbidrag	Inget eget mål uppsatt, hemsändningsbidraget är enbart aktuellt i två kommuner då de andra kommunerna inte använder detta system.	Löpande handläggning av ansökan om hemsändningsbidrag har genomförts.	Två kommuner har beviljats hemsändningsbidrag. Klart

Tillgänglighet till drivmedel

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
Investeringsbidrag	Att stödsökande som uppfyller kraven för stöd ska kunna beviljas stöd. Inget mål i antal stöd uppsatt.	Inga ansökningar om investeringsstöd har inkommit för drivmedelsstationer. En ansökan om servicebidrag har avlagit då länet dels inte arbetar med servicebidrag som stödform, dels inte hade medel i budgeten.	Inga ansökningar om stöd har inkommit för drivmedelsstationer. Klar

Tillgänglighet till betaltjänster

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Få bättre kunskap om behovet av bättre tillgänglighet av grundläggande betaltjänster i länet	Ska i förlängningen påverka effektmålet om ökad tillgänglighet	Läsanalys är genomförd.	Två prioriterade geografiska områden är identifierade som särskilt utsatta (dvs låg tillgänglighet till grundläggande betaltjänster och långa avstånd till närmaste alternativ).
B. Att få bättre kunskap om vilka grupper som har särskilt stora problem	Ska i förlängningen påverka resultatmålet om kortare resväg	Läsanalys genomförd	Immobiliegrupper har särskilt stora problem.
			Fortsätter

Värmland

Genomförandeprocessen

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Fakta och statistik – kartläggning av det faktiska utbudet av kom och off service på landsbygden.	Kunskapen om serviceläget i länet ska öka / ökad kännedom i länet om RSP	Påbörjat	Kartlagt antal butiker, antal butiker drivna av män/ kvinnor/par. Antal butiker med drivmedel och endast drivmedelsanläggningar. De summor kommunerna lägger själva i hemsändningsbidrag är kartlagda.
B. Organisering av genomförandeprocessen – förankra och etablera en fungerande organisation kring genomförandet av programmet	Tydlig etablerad organisationsstruktur i arbetet med hållbara servicelösningar /processkarta	Påbörjat – men försenat. RSP arbetet ingår i ordinarie arbetsuppgifter och ambitionsnivån får tyvärr sättas efter den tid och de resurser vi har för tillfället	Två länsstyrelsemedarbetare på vardera 50 % arbetar med stödhandläggning av kommersiell service, betaltjänster och RSP. Extern lanthandelsmentor finns på 50 %
			Fortsätter

Lärande och utveckling, spridning och synliggörande

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Studieresor	Sprida kunskap om servicens betydelse och möjliga alternativa lösningar	(ej aktuellt under 2014)	
B. Partnerskapsträffar	Sprida kunskap om servicens betydelse och möjliga alternativa lösningar	Två partnerskapsträffar är genomförda	Ökad kännedom om läget i länet och privata och offentliga aktörers planer och utmaningar.
C. Spridning och synliggörande	Synliggöra lokalt anpassade servicelösningar, t ex inom transporter	Invgivning av servicepunkter hos lanthandelsbutiker i Torsby kommun Annonsering av matmässor/lokal mat i landsbygdsbutikerna.	Andra kommuner i länet visar aktivt intresse för liknande upplägg
			Fortsätter

Dagligvaror

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Informationsinsatser till butiker	80 % av butikerna ska vara kvar 2018 och 20 % av butikerna ska ha utökat sin verksamhet	Mentorn besöker regelbundet butikerna	Aktuell bild av läget i länet. 80 % av butikerna är kvar. 20 % har utökat sin verksamhet med annan service som dator, boklåda, soppunna, kaffehörna, WiFi, turistinformation, toalett, hjärtstartare, parkbänk/utemöbler för kunderna
B. Investeringsstöd till butiker av strategisk betydelse	80 % av butikerna ska vara kvar 2018 och 20 % av butikerna ska ha utökat sin verksamhet	Ansökningar tas emot löpande, 17 investeringsbidrag har beviljats	80 % av butikerna är kvar. 20 % har utökat sin verksamhet med annan service som dator, boklåda, soppunna, kaffehörna, WiFi, turistinformation, toalett, hjärtstartare, parkbänk/utemöbler för kunderna

Drivmedel

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Investeringsstöd till nya och befintliga drivmedelsanläggningar	80 % av drivmedelsstationerna ska finnas kvar 2018	Investeringsbidrag har beviljats till fem drivmedelsanläggningar	Ingen drivmedelsstation har lagt ned

Betal tjänster

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Kartläggning av tillgänglighet av grundläggande betaltjänster. Bevaka medias rapportering.	Kartlägga och bevaka tillgång till betaltjänster och gå in med stöd och insatser vid behov	Ortsanalyser genomförts med filtreringsmodellen, intervjuer och enkäter. Nyttjande av Pipos betalanalys för att få lägesbilder över situationen i Länet.	Sammankomster med kommunerna. Projekt diskussioner med flera olika kommuner. Media har hört av sig och intervjuer i radio har getts.
B. Vid behov gå in med stöd och insatser till orter som bedöms särskilt utsatta	Kartlägga och bevaka tillgång till betaltjänster och gå in med stöd och insatser vid behov	Behovsanlys av ombudslösning genomförd.	Upphandling av ombudslösningar har genomförts och avtal skrivits. Diskussioner har startats upp med kommuner om ev projekt för att höja tillgängligheten till betaltjänster

Västerbotten

Stöd till kommersiell service

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014		Status: Klar/Forts
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat	
<p>Investeringsbidrag och servicebidrag till landsbygdsbutiker och drivmedelsanläggningar samt hemsändningsbidrag till kommuner</p>	<p>En tillfredsställande försörjning med dagligvaror och drivmedel i länet. Ett bibehållande av försäljningsställen med försättningar att bli attraktiva och lönsamma. Andelen personer med långa avstånd till kommersiell service minskar/ökar inte. Försättningar skapas för utveckling av besöksnäring och övrigt företagande.</p>	<p>Stöd till kommersiell service har under 2014 beviljats med totalt 8,9 mkr, varav:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investeringsbidrag: 9 butiker/mackar med tot 4,9 mkr (23 000 – 2 449 000 kr) • Servicebidrag: 8 butiker med tot. 2,1 mkr (190 000 – 300 000 kr) • Hemsändningsbidrag: 12 kommuner med tot 1,9 mkr (27 000 – 660 000 kr) 	<p>Butiker med ansträngd ekonomi har kunnat investera i bl a nya mer energieffektiva frysar, renovering inne i butik eller exterier, nyinvesteringar i mack mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategiskt viktiga butiker har med servicebidrag och åtgärdsplaner kunnat bedriva fortsatt verksamhet. Dock försattes en av dessa butiker i konkurs jan 2015. • Hemsändningsbidrag till 12 av länets 15 kommuner för deras nettoutgifter för varuhemsändning. Kommunernas ersättning till butik varierar mellan 115 kr och 210 kr per försändelse. Kommunen med lägst ersättningsbelopp avser höja till 175 kr. Också övriga villkor varierar mellan kommunerna, flera har dock t ex maximerat antalet försändelser till två per hushåll och vecka. P g a utglesningen av butiksnätet i gles- och landsbygd har kommunernas kostnader för varuhemsändning gradvis ökat. 	<p>Forts</p> <p>Forts</p> <p>Forts</p>
<p>Alla kommuner upprättat aktuella varuförsörjningsplaner</p>	<p>Aktuella varuförsörjningsplaner i alla kommuner som underlag för bedömning av stödbehov.</p>	<p>Flera kommuner har ingen separat varuförsörjningsplan, några har gamla och inaktuella planer. Några tar upp servicefrågorna i sina översiktsplaner.</p>	<p>Ett par kommuner avser upprätta/ revidera sin varuförsörjningsplan 2015. Någon avser ta upp frågorna i översiktsplan 2015. Några avser se över reglerna för hemsändningsbidrag.</p> <p>Länsstyrelsen inhämtar kommunens yttrande i samtliga ansöknings- ar om stöd till kommersiell service.</p> <p>I Regionalt serviceprogram för Västerbotten 2014–2018 finns en kort beskrivande text kring serviceställen i resp. kommun och en lista visande butiker och mackar, vilken tilläggservice man har samt ortens ev. tillgång till betal tjänster. Avsikten är att denna information ska uppdateras årligen, bl a som stöd för handläggningen av ansökningar om investerings- och servicebidrag.</p>	<p>Forts</p>

Samordnings- och samverkanslösningar

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetts uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Varje kommun/kommuner gemensamt samordnar nätverk för sina landsbygdsbutiker/ drivmedelsstationer.	Förutsättningar för ett regelbundet ömsesidigt informationsutbyte, insatser initieras utifrån lokala behov och med en helhetssyn. Ökad samverkan mellan privata, offentliga och ideella aktörer.	<p>Påbörjat/genomfört</p> <p>Någon kommun inbjuder sedan flera år dagligvaruhandlarna till årliga träffar. En kommun har kontinuerlig kontakt med servicegivarna, bl a genom träffar.</p> <p>Några kommuner uppger att man inte har särskilda träffar med handlare utan att dessa deltar i andra redan befintliga nätverk.</p> <p>Dialogmöten förekommer också ute i byarna. I några fall har man bildat bygderåd. Någon kommun uppger att man vill stimulera skapandet av nätverk mellan serviceanläggningarna. I Skellefteå har man inrättat en tjänst som landsbygdsstrateg som bl a ska arbeta med servicefrågor. Projektet "Pilotkommun för serviceutveckling" genomförs i Västerbottenskommunerna Skellefteå, Norsjö och Malå och berör många skilda samverkansområden, bl a kommersiell service. Samverkan sker med bya-utvecklingsråd. Slutrapporteras under 2015.</p> <p>En kommun avser utreda behovet av kommunalt nätverk för landsbygdsbutiker/drivmedelsstationer och om behov finns skapa nätverk.</p> <p>Landshövdingen inbjöd länetts lanthandlare till lunchmöte på Resisdenset i oktober 2014 för främst erfarenhetsutbyte.</p>	<p>Utfall/ Resultat</p> <p>Kommunerna arbetar olika, organiserat på skilda sätt och i olika omfattning med nätverksbyggande och samverkanslösningar. Fortfarande saknas nätverk i flera kommuner.</p> <p>Under 2014 har aktiviteter inbromsats p g a begränsade möjligheter till offentlig projektfinansiering. Då t ex Landsbygdsprogram 2014–2020 inte väntas komma igång förrän hösten 2015 finns risk för att projekt för samordning och samverkan inom serviceutvecklingsområdet inte aktualiseras förrän i slutet på 2015.</p>
			Status: Klar/Forts Forts

Ny teknik och innovativa servicelösningar

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetts uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Pilotprojekt för nya tekniska och funktionella servicelösningar för medborgare och företag påbörjas.	Utförning av nya tekniska och innovativa servicelösningar. Förbättrad tillgång till funktionella servicelösningar. Information och god teknisk kunskap hos användarna.	<p>Påbörjat/genomfört</p> <p>År 2014-2015 pågår en betaltjänstutvärdering via en wifi-lösning i turistorten Saxnäs, Vilhelmina kommun. Saxnäs Idrotts- och Bygdeförening vill komplettera sin försäljning av led- och spårpass med en digital betaltjänstlösning över ett wifi-nät.</p> <p>Nätet kan också avlasta det vanliga nätet under högsäsong och även ge företag och föreningar en kanal för marknadsföring.</p>	<p>Utfall/ Resultat</p> <p>Insatsen utgör en del av Länsstyrelsens arbete med att förbättra tillgängligheten till grundläggande betaltjänster. Pilotprojektet ska pågå under år 2015.</p>
			Status: Klar/Forts Forts

B. Fortsatt utbyggnad av långsiktigt kvalitativt och hållbart bredband i hela länet.	Alla serviceorter har tillgång till långsiktigt hållbart bredband utifrån områdets behov.	Ett nytt IT-infrastrukturprogram har framtagits i Umeå kommun. Kommer att antas 2015. Man deltar också i AC-Net:s storprojekt samt har ett bredbandsteam för utbyggnad av bredband främst på landsbygden. F n kartläggs behovet. Skellefteå kommun har ett mycket väl utbyggt fibernät för datakommunikation. Kommunens bredbandsstrategi revideras. Man prioriterar fortsatt utbyggnad utifrån behov och resurser. Bjurholms kommun har påbörjat framtagandet av en bredbandsstrategi och har gjort en gemensam projektansökan för bredbandsutbyggnad inom kommunen. Beviljad projektansökan för utbyggnad av OSN och ON. Arbetet startar 2015. I Lycksele kommun byggs bredband från Knaften till Örträsk. Norsjö kommun har ett väl utbyggt fibernät. Bredbandsstrategin reviderades 2013. En ansökan om utbyggnad görs 2015. Nordmalings kommun planerar utbyggnad av bredbandsnätet med hjälp av landsbygdsmedel och förnyade insatsområden (orter/byar). Kommunen deltar i projektet "WiFi inom AC-Net" för utökad service för invånare och besökare. Sorsele kommun har tagit fram ett nytt IT-infrastrukturprogram och har ett bredbandsteam för utbyggnad på främst landsbygden. Programmet ska antas 2015. F n kartläggs utbyggnadsbehovet. Gemensam ansökan för bredbandsutbyggnad. Ansökan beviljad för utbyggnad av OSN och ON. Start 2015. I Storumans kommun fortgår bredbandsutbyggnaden.	Västerbotten har en förhållandevis väl utbyggd och framtidssäkrad bredbandsinfrastruktur och därmed bra förutsättningar för tekniska, innovativa servicelösningar för boende och företag. Några kommuner har kartlagt behovet, tagit fram eller reviderat bredbandsstrategier och gjort projektsökningar för fortsatta utbyggnadsåtgärder. Vissa kommuner avser genomföra liknade åtgärder 2015.	Forts
C. Undersökning av förutsättningarna för skapandet av en digital plattform med kartmaterial för analysmöjligheter.	Länet har goda analysverktyg och planeringsunderlag samt god teknisk kunskap hos användarna.	Inom Länsstyrelseuppdraget "Grundläggande betaljänster" pågår framtagandet av en kartdatabas för alla län och kommuner. Analyser ska kunna göras ur olika perspektiv och samarbetspotentialen tex över kommun-/länsgränser identifieras. Så snart programmet är klart ska länsstyrelser och kommuner få tillgång till detta.	Förväntas bli klart kring årsskiftet 2015/2016. Regelbunden support och uppdatering.	Forts

Ny kunskap och kompetensutveckling

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/igenomfört	Utfall/ Resultat
A. Konsultinsatser för ekonomisk och juridisk rådgivning för landsbygdsbutiker och drivmedelsanläggningar.	Med behovsstyrd rådgivning och målgruppsanpassad utbildning ökar befintliga och nya lanthandlars möjligheter att bedriva sin verksamhet långsiktigt. Ex. utbildning av lanthandlare och kommunens inköpare kring anbudsförfarande och lokal upphandling för leverans till skola, omsorg o d.	Kontakter har tagits av Länsstyrelsen för upphandling av konsulter för dels ekonomisk/juridiska uppföljnings-insatser och rådgivning och dels för kompetensutveckling kring lokal upphandling.	Då finansiering inte kunde sökas/erhållas under 2014 tvingades vi avbryta upphandlingarna. I ett akut butiksärende anlätade Länsstyrelsen en konsult för att gå igenom företagets förutsättningar för fortsatt drift och vilka åtgärder som erfordrades.
			Status: Klar/Forts Forts

<p>B. Konferens/seminarium/workshop kring serviceutveckling i samband med årlig redovisning och framtagande av ny handlingsplan för 2015.</p>	<p>Konkreta åtgärder som riktar sig till både kommunen och lanthandeln och som kan leda till nya kunskaper, ny medvetenhet och bättre planeringsunderlag för lokal serviceutveckling.</p>	<p>Länsstyrelsen påbörjade i december 2014 insamlandet av erfarenheter och synpunkter från arbetspartnerskapet för RSP 2014–2018 betr. genomförda aktiviteter och prioriterade åtgärder för 2015. Partnerskapet träffades i jan 2015 där också information lämnades från regeringskansliet betr. utredningen "Service i glesbygd", från Länsstyrelsen ang. insatser och finansiering i kommande Landsbygdsprogram och om förutsättningarna för insatser kring grundläggande betaltjänster.</p>	<p>P ga oklarheter om serviceåtgärder och finansiering i kommande Landsbygds-program 2014–2020 och ev. beslut om nya kompletterande stöd för service i särskilt sårbara och utsatta områden har bedömts att ytterligare informations- och planeringsmöten behövs senare under år 2015.</p>	<p>Forts</p>
---	---	--	--	--------------

Västernorrland

Samordning och utvecklade servicelösningar

Från handlingsplan 2014			Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Status: Klar/Forts
<p>A. Undersöka behovet av medstöd för utveckling av lokalt anpassade servicelösningar med flera samverkande aktörer. B. Utveckling av lokala servicepunkter</p>	<p>Utveckla och etablera lokalt anpassade servicelösningar. Utveckla och etablera lokalt anpassade servicelösningar.</p>	<p>Ej påbörjat under 2014. Pågår kontinuerligt. Kommer att fortsätta under 2015.</p>	<p>5 nya servicepunkter har etablerats under året. Totalt finns nu 21 servicepunkter i länet. Servicepunkter finns i sex av länets sju kommuner. Två kommuner har uttryckt avsikt att utveckla utbudet vid servicepunkterna.</p>	<p>Måste finansieras med särskilda projektmedel. Kan inledas när landsbygdsprogrammet öppnas. Kommer att fortsätta 2015. Det finns förutsättningar för att etablera ytterligare några servicepunkter. Arbetet kommer framöver mer att inriktas på att utveckla utbudet på befintliga servicepunkter.</p>

Dagligvaror och drivmedel

Från handlingsplan 2014			Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Status: Klar/Forts
<p>A. Mentorsprogram till stöd för ägare och personal i landsbygdsbutikerna</p>	<p>Ökad attraktivitet och lönsamhet bland länets landsbygdsbutiker. Bibehållen tillgänglighet till dagligvaruservice i hela länet.</p>	<p>Genomfört.</p>	<p>Landsbygdsbutikerna har haft fortlöpande tillgång till butiksmentor under hela 2014. Mentorn har under 2014 gått igenom resultaten och föreslagit förbättringsåtgärder utifrån den serviceenkät som genomfördes 2013 med varje enskild butik. Särskilda mentorsinsatser har satts in i samband med att nya butiksansvariga tillträtt vid tre av butikerna. Mentorn har tillsammans med butiksansvariga upprättat handlingsplaner för butiker med ekonomiska svårigheter. Detta har bidragit till att behovet av servicebidrag minskat något jämfört med föregående år. Inga butiksnedläggningar under 2014. En butik har nyöppnat under 2014.</p>	<p>Fortsätter minst t o m juni 2016.</p>

B. Utbildning för butiksägare och butikspersonal	Ökad attraktivitet och lönsamhet bland länets landsbygdsbutiker. Bibehållen tillgänglighet till dagligvaruservice i hela länet.	Genomfört	Två utbildningar genomförda, en på våren och en på hösten.	Klar. Ev fortsatta utbildningar är beroende av finansiering från landsbygdsprogrammet.
C. Aktivitet för att öka de boendes kunskap om landsbygdsbutiken	Ökad attraktivitet och lönsamhet bland länets landsbygdsbutiker. Bibehållen tillgänglighet till dagligvaruservice i hela länet.	Genomfört	Bygdens dag genomfördes vid 17 butiker.	Klar. Ev fortsatta aktiviteter är beroende av finansiering från landsbygdsprogrammet.
D. Stöd till butiker och mackar enligt förordningen om stöd till kommersiell service	Ökad attraktivitet och lönsamhet bland länets landsbygdsbutiker. Bibehållen tillgänglighet till dagligvaruservice i hela länet. Bibehållen tillgänglighet till drivmedel.	Genomfört/pågår kontinuerligt	Servicebidrag har beviljats till sex butiker med sammanlagt 992 946 kr. Investeringsbidrag har beviljats till 14 dagligvarubutiker med 10 140 725 kr. Inga drivmedelsanläggningar har ansökt om investeringsbidrag under 2014. Samtliga kommuner i länet har beviljats hemsändningsbidrag med 896 241 kr. En del av ovan nämnda belopp för investeringsbidrag avser extra medel för åren 2011–2014 som tilldelats länsstyrelserna och som riktats mot insatser för energieffektivisering av butikerna. Länsstyrelsen har samarbetat med kommunernas energirådgivare i denna satsning. Fem butiker har beviljats stöd för energieffektivisering med totalt 615 000 kr.	Kontinuerligt uppdrag
E. Förberedelse för mentorsprogram 2015–2018	Ökad attraktivitet och lönsamhet bland länets landsbygdsbutiker. Bibehållen tillgänglighet till dagligvaruservice i hela länet.	Genomfört	Mentorstjänsten har genom åren finansierats med 1:1-medel och medel från landsbygdsprogrammet. I avvaktan på nytt landsbygdsprogram har samtliga kommuner beslutat att medfinansiera mentorstjänsten för perioden januari 2015 – juni 2016.	Klart
F. Utformning av riktlinjer för stöd till kommersiell service	Ökad attraktivitet och lönsamhet bland länets landsbygdsbutiker. Bibehållen tillgänglighet till dagligvaruservice i hela länet. Bibehållen tillgänglighet till drivmedel.	Ej genomfört	Reglerna och finansieringen av stöd till kommersiell service kommer att ändras under 2015. Riktlinjer utarbetas när landsbygdsprogrammet godkänns.	Genomförs 2016

Infrastruktur

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Testa nya/alternativa lösningar för kollektivt resande	Transportlösningar som kompletterar den konventionella kollektivtrafiken i glest befolkade områden.	Påbörjat/genomfört Påbörjat	Mobil samäkning har startat i landsbygdsområden i Hämsöands kommun. Planering för mobil samäkning pågår i ytterligare tre kommuner. En kommun har inrättat inköpsresor till landsbygdsbutik med taxi. Två kommuner utreder hur en liknande tjänst ska utformas som ett alternativ till hemsändning.
			Status: Klar/Forts Fortsätter

B. Betaltjänster på landsbygden	God tillgång till grundläggande betaltjänster	Genomfört	Slutsatsen av 2014 års Bevakning av grundläggande betaltjänster är att tillgången till betaltjänster är tillfredsställande. I länet har under 2013 försök med att tillhandahålla banktjänster startat i två butiker. Försöket avvecklades i en av butikerna under 2014 pga otillräcklig efterfrågan på bank- och betaltjänster.	Kontinuerligt uppdrag
C. Bättre tillgång till bredband	Bredband till alla strategiska serviceorter	Påbörjat	Utbyggnad av bredband har påbörjats med finansiering från landsbygdsprogrammet, PTS, kanalisationsstödet och länsstyrelsen. Flera serviceorter har fått tillgång till bredband, och fortsatt utbyggnad är planerad.	Fortsätter

Västmanland

Idéinventering

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
Samla in idéer och upprätta rutiner för insamling av idéer	Ta fram nya konkreta förslag som kan användas för att främja en god tillgång till service.	Enkäter har skickats ut vidarebefordrade av bygdeföreningar	24 idéer uppförda på idélistan	Fortsätter

Dagligvarubutiker

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
Ekonomiskt stöd lämnas till butiker	Alla de orter som idag har en prioriterad lanthandel ska fortfarande ha det 2018	Bidrag har beviljats till butiker	3 Bidrag har beviljats till lanthandlare.	Fortsätter
Interna riktlinjer ändras	Alla de orter som idag har en prioriterad lanthandel ska fortfarande ha det 2018	Riktlinjer ändrade	1 stöd har lämnats där de nya riktlinjerna hade betydelse	Fortsätter, ändras för 2015

Drivmedelstationer

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		Status:
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Klar/Forts
A				

Bredband

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A			

Status:
Klar/Forts

Betaljänster

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A		En person på företagarcentrum i Sala ringde runt till banker och pensionsorganisationer.	

Status:
Klar/Forts

Västra Götaland

Utvecklade verktyg för analys och utvärdering

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Enkätundersökning riktad till befolkningen i gles och landsbygd genomförs.	Ett underlag finns för att bedöma befolkningens syn på service vilket ger ett mer nyanserat underlag för t ex politiker, tjänstemän och den ideella och kommersiella sektorn att planera åtgärder.	Vi har haft inledande diskussioner med enheten för analys och uppföljning inom VGR och Länsstyrelsen. Den här typen av undersökning förpliktigar i den mening att de som deltar i undersökningen förväntar sig åtgärder och med hänsyn till osäkerhet som råder beträffande landsbyggsprogrammet har vi beslutat att avvakta.	Vi har parerat frågan om en enkätundersökning tills vi vet vilka möjligheter landsbyggsprogrammet ger.

Status:
Klar/Forts

Fortsätter

Stimulera till lokal offentlig upphandling och logistiklösningar

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Regelbundna kontakter med kommuner och servicegivare.	Att hitta nya upphandlings-, logistik- och servicelösningar. Att alla kommuner och servicegivare känner förtroende för VGR och ser oss som en naturlig samarbetspartner.	Vi försöker att delta och sprida information via personliga samtal och deltagande i kommunal träffar och i nätverk med koppling till kommersiell service. Vi tar också egna initiativ och bjuder in kommuner och servicegivare till sammanhang som vi tror kan ge ett ömsesidigt utbyte. Vi har bidragit med projektmedel till ett projekt som drivs av Lokalproducerat i Väst som handlar om att uppnå affärslogistiska förbättringar och vi väntar på slutrapporten.	RSP är välkänt bland kommunerna och vi får många samtal kring förslag på servicelösningar. Det här är långsamma processer eftersom regelverket kring offentlig upphandling är så styrande. Det finns ett intresse från många kommuner och leverantörer för att hitta lösningar men det finns också en tveksamhet eftersom man är så rädd att göra fel.

Status:
Klar/Forts

Fortsätter

Samordnade servicelösningar

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Initiering av Pre BID	En bred samverkan mellan offentlig, kommersiell och ideell sektor skapas utifrån lokala förutsättningar vilket ger möjlighet till lokal service och platsutveckling	Presenterat BID vid tre delregionala partnerskapsmöten, deltagit i flera möten kring projektutveckling. Vi försöker att få Pre-BID inom olika sakområden t ex kommersiell och annan offentlig service, turism, platsutveckling, och kultur m fl. Deltar aktivt i ett nätverk med bland annat Svensk Handel och svenska stadsrådnar i syfte att använda modellen BID vid platsutveckling.	Två projektbeslut om Pre BID har tagits. Diskussioner pågår om ytterligare tre Pre-BID: projekt
B. Se även under område 2.			
			Fortsetter

Kompetensutveckling och mobilisering

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Utveckling av nätverk för landsbygdsutveckling.	Lättillgängliga kontaktvägar för samverkan och erfarenhetsutbyte mellan kommuner och andra vilket möjliggör fler intressanta projekt och samverkansfördelar.	Vi har lagt upp ett program för tre – fyra nätverksträffar per år med olika tema hämtade från RSP.	Första möte 25 februari 2015 Tema Stad och Land Planerat andra mötet i maj 2015 med tema BID. Planerat tredje möte i oktober 2015 tema ej fastställt.
B. Erfarenhetsutbyte och studieresor över länsgränsen.	Kunskap för att formulera framtida serviceprojekt, initiativ samlas in och samverkan skapas.	Studieresa till Utö i Stockholms skärgård i samverkan med Länsstyrelsen/betal lösningar.	Väldigt inspirerande för deltagarna, erfarenhetsutbyte kring utvecklingsmöjligheter med fokus på skärgårdens speciella problematik och skärgårdsbutiker.
C. Nyhetsbrev	Sprida information om RSP och om de insatser som görs inom ramen för programmet. Goda exempel lyfts fram för att inspirera andra. Sprider information om landsbygdsprogrammet och kopplingen till RSP. Information om övriga stödformer sprids också för att uppnå synergieffekter.	Två Nyhetsbrev har spridits i partnerskapet.	Ökad delaktighet och vi har fått mycket positiv respons.
			Fortsetter

Samspel land, stad och mellanland

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Tillgängliggörande av digitaliserad kultur i landsbygd och skärgård med inriktning på scenkonst.	Att skapa möjligheter för skolor, skolor och äldreboende m fl i glesbygd att få tillgång till ett ökat utbud av offentligt producerad kultur för sina elever, brukare och patienter.	Påbörjat/genomfört Bidrag till en digitalisering av landsbygdsbiografer har beviljats under de senaste åren. Detta utgör en bra grund för fortsatt arbete. Möten har genomförts med två tänkbara projekt samt med Göteborgs universitet och samtal har förts med Åmåls kommun som projektarena/projekttagare.	Utfall/ Resultat Ett av projekten har gått vidare i egen regi. Samtal med det andra projektet, GU och Åmåls kommun ska fortsätta.
B. Se även 4A nätverksträffar			Utfall/ Resultat Fortsätter

Örebro

Dagligvaruförsörjning

Från handlingsplan 2014		Resultat av länetns uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat
A. Under året var planen att besöka samtliga kommuner för att planera och ta fram en struktur/modell för hur söjningen kan läggas upp för att få ett tillförlitligt underlag för beslut om kommande servicelösningar. Underlaget kan även ligga till grund för att utforma varuförsörjningsplaner alternativt ingå som en del i en större serviceplan som kan föras in i en översiktsplan (alternativt FÖP).	Målet under programperioden är att ta fram minst 5 alternativa servicelösningar på orter/ i funktionella områden som saknar butik/annan dagligvaruförsörjning eller har lösningar, men som inte fungerar till fullo idag. Dessa ska sedan utgöra modell för andra orter/funktionella områden i länet.	Påbörjat/genomfört Arbetet har påbörjats av Länsstyrelsen och diskussioner har förts med några kommuner, främst Lindesbergs kommun inom ramen för programmet "Pilotkommuner för serviceutveckling".	Utfall/ Resultat Ingen färdig struktur/modell för utredningen finns klar.
			Status: Klar/Forts Ej klart, en diskussion kommer att föras med Region Örebro län om vidare aktiviteter.

Drivmedelsanläggningar

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat
A. Fortsatta samtal med kommuner, representanter för orter som har behov av en drivmedelsanläggning samt investerare var planerade, i första hand på de tre orter som lyft frågan om drivmedel.	Målet i RSP är att öka antalet drivmedelsanläggningar, särskilt på orter där kommunen och lokala intressenter (boende och företag) anser att en station behövs av strategiska skäl då avståndet till närmaste alternativa anläggning är för långt. Minst 31 stationer ska finnas vid programtidens slut.	Har inte varit aktuellt då inga nya påtryckningar skett från kommunerna och orterna i fråga. En förklaring är att Länsstyrelsens medel till kommersiell service varit intecknade, vilket begränsat möjligheten att få en större investering delfinansierad med ett investeringsbidrag.	Inga nya stationer på landsbygden har tillkommit. Ingen drivmedelsanläggning har lagts ned så antalet stationer är oförändrat.
			Status: Klar/Forts
			Ej klart, forts 2015 med både Region Örebro län och Länsstyrelsen som ansvariga då en omläggning av investeringsstödet väntas ske under 2015 (investeringsbidraget i förordningen 2000:284 om stöd till kommersiell service försvinner i och med att Landsbygdsprogrammet kommer igång).

Grundläggande betaltjänster

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014	
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/Resultat
A. Enkätstudie med PRO (tillsammans med Kalmår, Uppsala och Jämtlands län) som kartlägger äldres betalvanor och behov av betaltjänster samt djupintervjuer med lokala PRO-klubbar. Utifrån enkätsvaren och intervjuerna med personer som kommer i kontakt med människor som behöver hjälp med betaltjänsterna förs en djupare dialog med kommunföreträdare via en workshop i en kommun.	Sammantaget ska insatserna ge ett tillförlitligt underlag så att minst två åtgärder kan presenteras som avhjälpberoblemen med betaltjänsterna, varav någon kan implementeras på minst tre orter. För stödpersoner som hjälper dem som på egen hand inte klarar av sina betaltjänster ska ett tillförlitligt underlag presenteras så att minst tre åtgärder som kan förbättra villkoren för dem som ger hjälp kan tas fram.	Enkätstudien och djupintervjuerna har genomförts av Länsstyrelsen. Djupintervjuer har gjorts på två orter, Hällefors och Åsbro. Workshopen har hållits som en del av Länsstyrelsens arbetsgrupp "Kommun och individualsamverkan" i Nora. Deltog gjorde förutom representanter från PRO, KS-ordförande, kommunchef, näringslivs- och ekonomidepartementet i Länsstyrelsen, samt ingår i referensmaterial i Länsstyrelsens arbete, och påverkar åtgärder under 2015.	Resultatet av enkäten har sammanställts i tabeller och diagram och finns presenterat i en Powerpoint-presentation. Resultatet redovisades och föredrogs på en betaltjänstkonferens i Strockholm i september, anordnad av Post- och telestyrelsen. PRO använder den i sin verksamhet. Resultatet rapporterades även till Näringsdepartementet i samband med bevakningsrapporten, samt ingår i referensmaterial i Länsstyrelsens arbete, och påverkar åtgärder under 2015.
			Status: Klar/Forts
			Klart
B. Förstudie med inriktning mot företag och föreningar på landsbygden som visar behovet av betaltjänstlösningar, vilka problem som kännetecknar kontakthanteringen samt om det på någon ort finns lösningar som kan fungera på andra orter.	Studien ska ge ett tillförlitligt underlag så att beslut kan tas om att implementera nya och/eller befintligt fungerande lösningar för kontakthantering på minst två orter.	Har påbörjats av Länsstyrelsen som ansvarar för studien, men ej färdigställt p.g.a. tidsbrist och andra prioriteringar.	Resultatet av enkäten har sammanställts i tabeller och diagram och finns presenterat i en Powerpoint-presentation. Resultatet redovisades och föredrogs på en betaltjänstkonferens i Strockholm i september, anordnad av Post- och telestyrelsen. PRO använder den i sin verksamhet. Resultatet rapporterades även till Näringsdepartementet i samband med bevakningsrapporten, samt ingår i referensmaterial i Länsstyrelsens arbete, och påverkar åtgärder under 2015.
			Status: Klar/Forts
			Klart
			Efter de workshops som har skett i tre län, har arbetsgruppens rapport skrivits färdig och överlämnats till det stödprojekt kring betaltjänster som drivs av Länsstyrelsen i Dalarna. Den kommer också att presenteras för alla länsstyrelser, och utgör en faktabas för processledarna i länen. Rapporten ska även föras vidare av stödprojektet i olika sammanhang. Rapporten påverkar också Länsstyrelsens arbete 2015.
			Val av orter för studien har bestämts. Listor på företag och föreningar som ska omfattas av studien håller på att tas fram.
			Ej klart, fortsätter under 2015 med start igen i månadsskiftet i februari/mars.

C. Samtliga informationsinsatser om olika betaltjänstlösningar föreningar klara.	Minst tre informationsinsatser om vilka betaltjänstlösningar för kontanthantering som finns och är under framtagning ska arrangeras i länet för föreningslivet för att fler föreningar ska uppleva att problemen minskar (minst 10 föreningar ska uppge att problemen har avhjälpts helt eller minskat).	Information har getts av Länsstyrelsen till föreningar i Hallsberg, Kumla, Nora, Askersund och Hällefors. Information har även spridits via Länsstyrelsens hemsida. Sidan om betaltjänster för föreningar har varit en av de mest besökta under 2014.	Uppföljning av antal föreningar som har upplevt att problemen minskat har inte genomförts, men informationen har nått många olika typer av föreningar (frikyrkor, idrottsföreningar, pensionärsföreningar, kulturföreningar m fl), och det har varit mer än 20 föreningar som deltagit på informationsträffarna.	Informationsarbetet fortsätter i den här formen i liten skala 2015.
--	--	---	--	---

Servicepunkter

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Status: Klar/Forts
A. Enligt den tidsplan som finns i RSP är insatser kring servicepunkter planerade längre fram under programperioden, ej 2014. Planeringen bygger på att kartläggningar och analyser kring alternativa servicelösningar och affärsutvecklingsprojektet som omfattar ett tiotal butiker (de åtgärder som ligger inom prioriteringsområde dagligvaruförsörjning) påbörjas/genomförs först för att generera ett tillskott till underlaget för bedömningar och beslut om servicepunkter. I programmet skrevs dock in att processen med servicepunkter kan gå snabbare i vissa kommuner och på vissa orter, vilket gör att tidsplanen för att besluta om och inrätta servicepunkter kan revideras, vilket skett under 2014 då servicepunkt Vedevåg startats upp i butiken.	Målet är att presentera ett tillförlitligt underlag i alla kommuner för beslut (av kommun, annan huvudman) om servicepunkter ska implementeras och i så fall på vilka orter/ i vilka funktionella områden. Minst två servicepunkter ska tillkomma under programperioden.	Under året har servicepunkt Vedevåg startats upp inom ramen för Lindesbergs kommuns medverkan i programmet "Pilotkommuner för serviceutveckling". Länsstyrelsen har varit med och delfinansierat uppbyggnaden av servicepunkten och delvis även varit med i planeringen av gående innehållet tillsammans med butiken, kommunen och Vedevågsvisionen (den lokala utvecklingsgruppen).	Servicepunkt Vedevåg. Servicepunkten ska drivas på försök under ett år innan nytt beslut tas av kommunen om finansiering och verksamhet. Således räknas servicepunkten ännu inte in i måluppfyllelsen om två servicepunkter då inget beslut tagits om en permanent verksamhet.	Vidare diskussioner förs redan med Lindesbergs kommun om ett fortsatt samarbete kring servicepunkter på andra orter i kommunen. Arbetet kommer att fortsätta under 2015. Länsstyrelsen kommer att ansvara för de fortsatta kontakterna med Lindesberg fram till pilotprogrammets slut i oktober. Därefter ansvarar Länsstyrelsen inte för det prioriterade området i RSP. Frågan tas upp med Region Örebro län om fortsatta aktiviteter under hösten 2015.

Östergötland

Tillgänglighet till dagligvaror

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Status: Klar/Forts
A. Mentorsverksamhet	Under året arbeta för att ta fram en långsiktig lösning för mentorsverksamheten	Vi har förhört oss kring hur andra län arbetat med frågan och vi har förväntat oss om att mentorsverksamheten är fortsatt efterfrågad i länet.	Inga konkreta resultat finns. Detta beror främst på osäkerheten kring nya landsbygdsprogrammet (där finansiering förväntas komma ifrån) samt regionbildningen	Att ta fram en finansierad lösning för mentorsverksamheten bör fortsatt vara en prioriterad insats.

Tillgänglighet till drivmedel

Inga insatser

Tillgång till grundläggande betaltjänster

Inga insatser

Kommunal och regional serviceplanering

Från handlingsplan 2014		Resultat av länets uppföljning av verksamhetsår 2014		
Planerade insatser 2014	Mål enligt RSP	Påbörjat/genomfört	Utfall/ Resultat	Status: Klar/Forts
A. Varuförsörjningsplan	Att kommunerna under perioden ska ta fram en varuförsörjningsplan eller liknande	Vi har via programmet kommunicerat ut målet och närvarat vid ett möte med Linköping och Norrköping gällande detta. I övrigt inga insatser	Några kommuner har meddelat att de nu tittar över sina varuförsörjningsplaner.	Fortsätter t.o.m. 2016

Bilaga 3

Länsvis sammanställning av svar på kompletterande frågor

Blekinge

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	2014-04-01
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Representanter från Region Blekinge deltar i partnerskapet.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Samtliga kommuner i länet deltar aktivt med representanter i partnerskapet. Många kontakter har under året tagits mellan landsbygdsutvecklare/näringslivsutvecklare i kommunerna och Länsstyrelsen i frågor som rör kommersiell service. Kommunerna har intresserat tagit del av det som framkommit i projektet "Landsbygdshandel, service och energieffektivisering i bygden".
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Länets fem kommuner, Länsbygderådet, Region Blekinge, Länsstyrelsen; representanter för Landsbygdsprogrammet och betaltjänster.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Energimätningar har gjorts i butikerna och förslag till åtgärder för energieffektivisering har lämnats. Butikerna har gått igenom avseende enkelt avhjälpta hinder i och utanför butik.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Diskussioner har förts med Länsbygderådet om servicepunkter på landsbygden. Kommunerna har identifierat de butiker/orter de vill satsa på framöver.
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Förordning samt högst 20 miljoner i omsättning.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Stor del av uppföljningen görs genom träffar med partnerskapet. Landsbygdsmentorerna har besökt samtliga butiker på landsbygden och har rapporterat på partnerskapsmötena.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Tre butiker har stängts. På en av orterna har en ny butik öppnats. På de övriga orterna har avstånden till närmaste nästa butik varit relativt korta. En drivmedelsstation har tillkommit på landsbygden.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?		Beskriv på vilket sätt	
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?		Ange förväntad efterfrågan	
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Landsbygdsprogrammet, projektet "Landsbygdshandel, service och energieffektivisering i bygden".
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?		Beskriv vilken	

Dalarna

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	Sedan april 2014
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Skrivningarna i RSP utgår ifrån Dalastrategin och Landsbygdspolitiskt program. Region Dalarna har varit remissinstans. Ingår också i partnerskapet. RSP har medverkat i arbetet med Landsbygdsprogrammet i Dalarna och har inlett löpande samarbete med Landsbygdsenheten. Samarbete med Winnet Dalarna genom bl a processtöd. Regelbundna återkopplingar till Lst miljömål.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Möten med alla kommunledningar har hållits. 14 av 15 kommuner finns representerade i partnerskapet
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	14 av 15 kommuner, som valt att representeras av landsbygdsutvecklare/näringslivsutvecklare/omsorgsstrateg m m. Polisen, Arbetsförmedlingen, Överförmyndaren, Region Dalarna, LRF, Coompanion, Företagarna, Hela Sverige ska leva, Idrottsrörelsen, handikapprörelsen, pensionärsorganisationerna
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Med hjälp av konsult sprids verktyg för jämställdhets- och mångfaldsintegrering. Nära samarbete med Länsstyrelsens klimat- och energiexperter
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Se Prioriterat område 1 ovan
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	Under arbete	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Se Prioriterat område 1 ovan
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja, dels i RSP, dels genom att Företagarna deltar i partnerskapsmöten
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja, under 2014 har beslutet om stöd till kommersiell service grundats på demografiska analyser och analyser av sårbarhet när det gäller geografiskt läge. Se Prioriterat område 3 ovan
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?		Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	-	Beskriv på vilket sätt	
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Ökning av antalet servicebidrag i förhållande till investeringsbidrag. (Den största delen av ansökningarna om investeringsbidrag gäller utbyte av kylar, frysar, kassasystem, pantburksmaskiner, kundvagnar m m)
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Efterfrågan kommer inte att minska. Många lanthandlar i länet har dålig lönsamhet. Det kommer att krävas arbete och finansiering för mera samverkan för att hitta nya typer av servicelösningar när lanthandeln inte lyckas locka kunder till butikerna. Våra ändrade konsumtionsvanor slår igenom även på landsbygden och gör det svårt att få lönsamhet i lanthandeln på många orter. Vissa orter kommer att diskutera andra servicelösningar/mötesplatser än lanthandeln. Flera lanthandlare tänker redan idag butiken som servicebutik istället för fullsortimentsbutik. Stöd till kommersiell service är, i nuvarande utformning, helt inriktat på servicen på de orter som redan har lanthandlar. Det behövs finansieringsformer som gör att nya servicelösningar kan skapas även på orter där butiken stängt för flera år sedan. Invånarnas servicebehov måste sättas i fokus på ett annat sätt än idag.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	PTS
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	Se Prioriterat område 1 ovan, som beskriver arbetet för att ta fram modeller för: <ul style="list-style-type: none"> • Lokalekonomiska analyser • Skjuts till service i byn och utveckling av torgen som servicepunkter • Nya servicelösningar när butiken stängs

Gotland

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	RSP 2014-2018 antogs av regionstyrelsen i Region Gotland 2014-03-04. Genomförandet av aktiviteter i programmet skedde efter detta datum.
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.		Beskriv vilka och på vilket sätt	RSP hanteras av näringslivsenheten i Region Gotland. Näringslivsenheten hanterar även andra program för regional tillväxt som Näringspolitiskt program har ett etablerat samarbete med relevanta personer inom landsbygdsprogrammet, Länsstyrelsen på Gotland.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Ej relevant
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	RSP arbetet avrapporteras i det regionala partnerskap som var med i arbetet med framtagandet av programmet. Se program för mer info om aktörer i partnerskapet.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Årets insatser har avsett investeringar för minskad energiåtgång i verksamheten, vilket därmed stärkt lönsamheten i företagen och minskat belastningen på miljön.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Inga satsningar
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Inga satsningar
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Inga satsningar
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Inga satsningar
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Bidrag ges till serviceställen i strategiskt utpekade orter.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Uppföljning av läget i regionen görs löpande inom ramen för insatsen, bevakning av serviceutbudet.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?		Beskriv på vilket sätt	Oförändrat
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?		Beskriv på vilket sätt	Oförändrat
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?		Ange förväntad efterfrågan	Svårt att uppskatta då det finns många omvärldsfaktorer som påverkar de enskilda serviceställens möjlighet att verka på kommersiella grunder.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?		Ange annan finansiering och vad som finansierats	Nej
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?		Beskriv vilken	Nej

Gävleborg

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	April 2014
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Landsbygdsprogrammet och Post och Telestyrelsen – Grundläggande betaltjänster
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Alla 10 kommuner har varit delaktiga med kommunbesöken Några av kommunerna har deltagit på studiebesök Hälften av kommunerna har deltagit i partnerskaps möten samt även bidragit till att ta fram det nya RSP
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Ja – bestående av representanter för kommuner, näringsliv, föreningar, lanthandlare och organisationer
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Framförlallt genom energikartläggningen

Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Framförallt genom informationsinsatser till kommunerna
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Tre servicepunkter genom bearbetning av kommuner
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	x	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Två informationsträffar för handlare och kommunrepresentanter Studiebesök till servicepunkter tillsammans med kommunrepresentanter Företagsbesök med berörda tjänstemän på kommunerna
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Genom kommunbesök, tidningsreportage, lokalradion och i redovisningar
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Sista butiken/macken på orten, avstånd, kommunens prioriteringar/varuförsörjningsplaner
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Insatsmål, resultatmål och effektmål finns angivet i RSP och redovisas regelbundet till Tillväxtverket Det vi gör nu J
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Två butiker har återuppstått efter att ha varit stängda en tid En butik har lagts stängt En butik har bytt ägare
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Hemsändningen ligger på en oförändrad nivå – 7 kommuner Investeringsbidraget har minskat rejält mot 2013 – 4 butiker Servicebidraget har ökat något jämfört med tidigare – 3 butik
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Hemsändningsbidraget förväntas vara oförändrat Investeringsbidraget kommer att öka på grund av energikartläggningen Servicebidraget är svårt att uppskatta beroende på vad regeringen kommer fram till i sin utredning om ytterligare stöd till kommersiell service. Helt klart är att butiker/mackar kommer att behöva fortsatt stöd då konkurrensen hårdnar.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Mentorprojektet som finansieras både av 1:1 medel och från Landsbygdsprogrammet Medel från PTS för processledare till Grundläggande betaltjänster (GBT)
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	Energikartläggningen – Handlare/mackägare har ökat medvetenheten och påbörjat genomförande av åtgärdsplanen Inspirationsträff på slottet – Ökade kontaktytor och nätverk – det gav inspiration till nya idéer och lösningar både till deltagarna och föredragshållarna Kommunbesöken – En snabb och enkel väg in i kommunerna samt ett större engagemang från de ansvariga på kommunerna. Ytterligare en effekt är att vi fått in varuförsörjningsplaner och att arbetet med Servicepunkter har påbörjats i kommunerna

Halland

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.		Beskriv vilka och på vilket sätt	Se ovan
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Partnerskap
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Hallands kommuner, Leader och Region Halland.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Hållbarhet
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Förstudie om företagens specifika behov
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Se ovan
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	

Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?		Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?		Beskriv på vilket sätt	
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Minskad efterfrågan
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	2-3 ansökningar/år
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Nationella 1:1 medel
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	GIS kartläggning i samverkan med kommunerna för att få en gemensam bild av territoriets status ger underlag för analys och politisk diskussion.

Jämtland

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	Utvecklingsprojektet Främjad serviceförsörjning 2014 startade formellt den 1 april 2015 men kom inte igång operativt förrän den 2 juni. Stödinsatser inom ramen för serviceprogrammet har drivits under hela året eller hela programmets löptid.
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Utvecklingsprojektet formades och finansierades inom ramen för länets Tillväxtprogram och finansierades med 1:1 anslaget. Även de speciella insatser från Tillväxtverket som länet haft tillgång till har medverkat i projektets genomförande.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Alla länets kommuner har bjudits in till att delta i projektet Främjad serviceplanering. 6 av 8 kommuner har aktivt deltagit i uppstarten med att ta fram kommunala serviceplaner.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Vi har använt samma partnerskap som var delaktiga i framtagandet av programmet. Länets alla kommuner, leverantörer, servicegivare, företagsorganisationer samt övriga intresseorganisationer har bjudits in och deltagit i ett partnerskapsmöte. Viss osäkerhet i skapande av ett genomförandepartnerskap uppstod i det läge då dels programmet skulle lämnas över till Region Jämtland Härjedalen, dels att Landsbyggsprogrammet får omfattande stödmöjligheter till serviceåtgärder när det kommer igång. Det har ett speciellt partnerskap kopplat till sig.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Projektet Främjad serviceförsörjning 2014 har initierat dialoger kring hållbara lösningar och bland annat genomfört intervjuer kring kvinnors syn på livsvillkor och service kring en ort i länet. Målsättningen i fortsatt processarbete är att kommunala serviceplaner ska vara jämställdhetsintegrerade och ta fasta på hållbara insatser.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Projektet Främjad serviceförsörjning 2014 har tagit upp diskussioner kring samverkanslösningar. Framför allt har samverkan kring logistiklösningar lyfts fram men även i all diskussion kring framtida servicelösningar är samverkansmöjligheter ständigt återkommande
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Genom utbildningen Service 2.0 har deltagarna skapat ett forum där kunskap och erfarenhetsutbyte varit värdefullt. Målsättningen är att det forumet kommer fortsätta fungera även efter utbildningen. Den fysiska mötesplatsen har och kommer fortsätta variera. I arbetet med serviceplaneringen har diskussionen kring mötesplatsens betydelse i samband med service också diskuterats.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Samordningen har påbörjats genom att projektet initierat serviceplanering som innefattar en bredare process och fokus på servicens funktioner. Genom att aktivera kommunerna ökar förutsättningarna för att genomföra insatser som fullskaligt ökar tillgängligheten.

Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Inga konkreta insatser har gjorts. Frågeställningen har dock varit vanligt förekommande i diskussioner om serviceplanering hos kommunerna.
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Länet har använt de urvalskriterier för stöd som formats i tidigare program bland annat avståndskriterier för dagligvarubutiker och drivmedelsstationer. Inga nya kriterier har tagits fram mycket beroende på att landsbygdsprogrammet med de kriterier som utarbetas där tar över en stor del av stöden till servicelösningar.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?		Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Det finns ingen speciell uppföljningsplan utöver det uppföljningsarbete som görs inom ramen för programmet. Ett partnerskapsmöte har genomförts den 10 december där uppföljning av programmets insatser gjordes.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Två mindre butiker har lagts ner i länet under 2014. Ingen ny analys kring hur detta påverkat tillgängligheten totalt sett i länet har gjorts men bör kunna göras utifrån Tillväxtanalys GIS-databas.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Efterfrågan på investeringsbidrag följer företagets möjlighet till likviditet – eftersom det svänger år från år. Under 2014 har efterfrågan varit förhållandevis hög, så pass hög att vi inte hade utrymme att ta alla beslut under året utan några har fått gå över till Region Jämtland Härjedalen för beslut. Hemsändningsbidraget har ökat något, mest troligt för att Härjedalen aktivt har arbetat med att informera sina handlare om möjligheterna till stöd. Vi har haft förfrågningar om investeringslån men inga ansökningar har kommit in när vi har informerat kring villkoren för stödet.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Vi tror att investeringstakten kommer att ligga på samma nivå om inte högre under 2015. Vi vet att det kommer att komma nya krav både när det gäller returstationer och nya lagkrav på köldmedia. Detta genererar troligtvis ökad efterfrågan på investeringsstöd.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Stödsinsatserna är finansierade inom ramen för stöd till kommersiell service men även med de extra medel Tillväxtverket tilldelat länet. Projektet Främjad serviceförsörjning 2014 är finansierat dels med medel från anslag 1:1 men även med de extra medel som Tillväxtverket tilldelat länet för främjande av servicelösningar.
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	Projekt Främjad serviceförsörjning 2014 vill vi lyfta fram. I projektet har Länsstyrelsen haft möjlighet att avsätta en resurs, tack vare projektstöd, som har arbetat med att genomföra RSP 2014-2018. Det är av stor vikt för arbetet med att genomföra de aktiviteter som finns i programmet men även att det finns en person som har kunnat arbeta fullt ut med processledning och genomförandet tillsammans med länets kommuner. Betydelsen av välplanerade utbildningsinsatser samt enigheten om att vi kommer planera service på nytt sätt. Givetvis även definitionen av service samt hur vi rent organisatoriskt arbetar med frågan.

Jönköping

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	Förberedelser och uppstart skedde i början av året 2014. Formellt den 1 april 2014.
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Genomförande sker i utifrån intentionerna i den Regionala utvecklingsstrategin, vilket är tydligt i insatsområdet för ökad attraktivitet. Nära samverkan i utformningen av urvalskriterier där RSP har varit med i beaktande av processen övergripande och specifikt gällande stöd till dagligvaruhandel och drivmedel.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Engagemang från kommunerna varierar. Vissa är med i partnerskap och har stort engagemang. Vissa har mindre engagemang och har inte kommit lika långt.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Sävsjö kommun, Värnamo kommun, Jönköpings kommun, Regionförbundet, ICA, Landsbygdsmentorerna samt två representanter från Länsstyrelsen.

Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Specifika insatser för exempelvis integration har genomförts. Länsstyrelsen genomförde även en kundundersökning tillsammans med Sävebo, det kommunala bostadsbolaget i Sävsjö kommun. En enkät delades ut till nysvenskar i Rörvik med frågor om hur de upplever butiken och orten. Syftet med undersökningen var att stärka integrationen genom att bredda butikens utbud av internationella produkter och på så sätt få en ökad köptrohet från fler grupper på orten.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Samverkanslösningar har informerats om brett vilket bland annat tagits med i den Regionala Digitala Agendan för Jönköpings län, där digitala samverkanslösningar med lanthandlare har tagits med som konkret exempel.
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Partnerskapet, Samråd med pensionärsföreningarna. Mer samverkan med andra föreningar och aktörer genom servicekonferens. Digitala plattformar för exempelvis betaltjänster på länsstyrelsens hemsida.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	En butik har lagts ner under året. I Samverkan för att hitta fortsättningslösningar så sitter Länsstyrelsen med i ett råd där Kommunalrådet i Sävsjö, Sävsjö Näringsliv, Utvecklingsavdelningen på Sävsjö kommun, Företagarföreningen samt Rörviks Samhällsförening finns representerade.
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Det är tydligt inte minst i bredbandsutbyggnaden och i exempelvis post och pakethantering. Många företag på landsbygden är i dessa områden mer utsatta. Fördjupad undersökning under året med Företagarna med enkät till samtliga deras medlemmar angående hur det fungerar med betaltjänster är ett annat exempel.
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Länsstyrelsen har utarbetat kriterier för prioriteringen av stöd. Denna beskrivning finns även med i RSP.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Ja, följs upp årligen och stäms av med Region Jönköpings Län samt partnerskapet.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	En drivmedelsanläggning har tillkommit i Kivillsfors vilket tidigare varit ett konkret utsatt område. En butik har lagts ner (Rörvik) där fortsättningen i dagsläget är oklar men sker enligt anbudsförfarande.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	En kraftig ökning av antalet ansökningar för investeringar jämfört med tidigare år. Anledningen till ökningen är troligtvis en konkret resa med butiksbesök till samtliga butiker med information om stödmöjligheter.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Troligtvis på likanden nivå, ca 2 mnkr per år.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Landsbygdsprogrammet samt kommunal medfinansiering till olika projekt, exempelvis "Landsbygdshandel i bygden – service och samverkan" samt "Energikartläggning i butik"
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	Butiksresan med konkreta besök i varje butik var mycket uppskattade samt handlarträffen på residenset i slutet av året. De fysiska mötena ska inte underskattas.

Kalmar

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	Våren 2014
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.		Beskriv vilka och på vilket sätt	
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Kommunerna har deltagit i nätverksmöten samt specifika insatser som t.ex. e-handelsprojekt.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Länets kommuner, länsstyrelse, regionförbundet och representation från Hela Sverige Ska Levas Lokalorganisationer samt Landsbygdsmentorererna.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Hållbarhetsdimension ingår i Regionförbundets arbete med tillväxtfrågor. T.ex. har jämställdhetsintegrering varit en prioriterad fråga under 2014.

Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja, t.ex. etableringen av en butiksfilial i Hjorted.
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Förutom servicepunkter har inga nya typer av mötesplatser utvecklats.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Frågan om näringslivets behov av fungerande samhällsservice har aktualiserats av politiken och kommer att behandlas under 2015.
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja, vi har riktlinjer som vi följer vid beviljande av investeringsstöd. Vi tar också kontakt med respektive kommun för att informera och ta del av kommunens synpunkter.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Uppföljningsarbetet har delvis följts.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Inga nya drivmedelsstationer har etablerats, däremot har en filialbutik öppnats i november 2014.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Ansökningar om servicebidrag har minskat något.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Icas genomlysning av sina butiker med lägre omsättning än 10 miljoner/år kommer troligen innebära krav på ökade investeringar och insatser hos respektive butik.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?		Ange annan finansiering och vad som finansierats	Nej.
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	Servicepunkten i Fliseryd (Mönsterås kommun) har varit framgångsrik, bl.a. tack vare kommunens engagemang och även samhällsföreningen. I Hjorted (Västerviks kommun) har en filialbutik öppnats av butiken i grannbyn. Syftet är att öka omsättningen i "moderbutiken" samt givetvis erbjuda Hjortedsborna att handla varor lokalt. Även där ett engagemang från kommunen och inte minst samhällsföreningen samt andra aktörer. Vi ser också en ökning av butiker där ägarna kommer från andra länder, t.ex. Kina. Det kan innebära vissa problem i kommunikationen, vilket exempelvis påverkar varuutbud.

Kronoberg

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	2014-01-01
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.		Beskriv vilka och på vilket sätt	
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Uppvidinge arbetar med serviceutveckling och betaltjänster inom ramen för pilotkommunprojektet. Ljungby, Tingsryd och Växjö har varit aktiva inom de kommunala insatserna i handlingsplanen.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?		Beskriv partnerskapets sammansättning	Serviceprogrammet har hittills haft gemensamt partnerskap med Landsbygdsprogrammet och kommer i alla fall inledningsvis att fungera på det sättet även efter regionens övertagande.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	I det större perspektivet är bibehållen och utveckling av service ett bidrag till hållbarheten både miljömässigt, ekonomiskt och socialt. I det lilla perspektivet, till exempel vid handläggning av stöd, vägs hållbarhetsaspekterna in vid bedömningen av nivån på stödet.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Samverkanslösningar uppmuntra löpande och finns som en insats i handlingsplanen. Konkret arbete med lösningar kring bland annat turistinformation har skett under ett par års tid. I projektet Landsbygdshandeln som ökat turistmål föddes tanken på en speciell skylt som signalerar att information finns på viss nivå och med viss kvalitet. Ljungby kommun har förverkligat denna idé och skylten finns nu hos samtliga handlare i kommunen och har även erbjudits övriga kommuner.

Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Inte konkret under 2014
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Med hälften av kommunerna sker nära samverkan och Länsstyrelsen har löpande kontakter kring serviceutvecklingen och kring arbetet med att utveckla servicen. Länsstyrelsen vill särskilt peka på det nära samarbetet med Uppvidinge som är pilotkommun. Konkret resultat är insatserna för betaltjänster i tre orter i kommunen.
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Kopplingen var tydlig redan i förra programmet och den är väl frågan om det ytterligare kan tydliggöras.
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Vet inte om det kan kallas för urvalskriterium men vi har ju en omsättningsgräns för butikerna över vilken vi inte går om det inte finns särskilda skäl.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Det finns en beskrivning över hur uppföljningen ska ske. Emellertid har den inte genomförts ännu fullt ut.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	En butik har lagts ner vilket naturligtvis har inneburit längre avstånd till service. Emellertid är det inte så många människor som har drabbats och sammantaget är ökningen i avstånd till service begränsad.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Viss minskning av investeringsbidragen har skett de senaste två åren. Bedömningen är dock att detta inte är ett tecken på allmänt minskad investeringsvilja utan att det är fråga om normala skiftningar i efterfrågan. Hemsändningsbidraget håller sig på ungefär oförändrad nivå. Efterfrågan på servicebidrag är ganska jämn över åren. Ibland är det två beslut, ibland ett och ibland inget. Det finns i länet enstaka butiker som emellanåt har det svårt och där ett tillfälligt mindre stöd bidrar till att servicen kan upprätthållas.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Investeringsbidrag: 1,5 Mkr per år Hemsändningsbidrag: 400 tkr per år Servicebidrag: 150 tkr per år
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	För insatser inom betaltjänstområdet har finansiering erhållits av Post- och telestyrelsen
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?		Beskriv vilken	

Norrbottnen

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	2014-04-01
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.		Beskriv vilka och på vilket sätt	
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Alla är med i partnerskapet
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Alla kommuner, Posten, Banken, HSSL, Coompanion, NLL, HSO
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Framgår av skrivningen
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Framst genom extra medel till kommersiell service men även genom att sprida goda exempel.
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Flera kommuner har påbörjat arbetet med att ekonomiskt stödja servicepunkter enligt Ö-viks modellen
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Nya transport och logistiklösningar testas
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Dels i skrivningen av RSP men även i kontakter med kommuner och andra lyfts vikten av service som en tillväxtfaktor
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	

Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Årligt möte med partnerskapet för uppföljning av RSP samt ny handlingsplan
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Som vanligt, försämring på vissa orter men förbättring på andra
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Något minskad efterfrågan på investeringsbidrag
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	I stort sett oförändrat, 4-5 milj per år. Osäkert om det nya investeringsbidraget i Landsbygdsprogrammet ev stimulerar till ökad investering, mest troligt
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	1:1 anslaget till viss del samt landsbygdsprogrammet till projekt
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	www.byaservice.se www.arjeplogsgallerian.se samt Gällivares arbete med att stimulera viljan till förändring i deras bygder

Skåne

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	Genomförandet av RSP 2014-2018 påbörjades i januari 2014 och har pågått kontinuerligt under året.
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Genomförande av RSP under 2014 har gjorts med beaktande av de visioner och strategier som anges i Landsbygdsprogrammet och den regionala handlingsplanen för Skåne, Regionalt Utvecklingsprogram för Skåne (RUP) och Regional Utvecklingsstrategi för Skåne (RUS), Internationell Innovationsstrategi för Skåne, Nationell strategi för regional tillväxt och attraktionskraft och EU 2020 samt vad som anges i vissa kommuners översiktsplaner och landsbygdsprogram.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Kristianstad kommun deltog aktivt under framtagningen av RSP Skåne 2014-2018. Under året har flertalet av de skånska kommunerna deltagit i projekt som rör bredbandsutbyggnad, kontakthantering, offentlig upphandling och utveckling av regional nod/ lokala noder för lokal utveckling/hållbar tillväxt.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Partnerskapet består av, förutom Region Skåne, repr. för skånska kommuner, Länsstyrelsen Skåne, SLU Alnarp, Hela Sverige Ska Leva/Skåne, LRF Skåne och repr. för den idéburna sektorn i Skåne
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	De tre perspektiven ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet beaktas i allt genomförande inom RSP Skåne 2014-2018. För de två perspektiven ekonomisk och ekologisk hållbarhet finns former och bedömningsgrunder, medan bedömningsgrunderna för perspektivet social hållbarhet än så länge inte riktigt hittat sina former. Ett arbete pågår för att integrera perspektivet social hållbarhet inom både privat, offentlig, akademisk och idéburen sektor i Skåne.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Inom alla pågående och påbörjade projekt och initiativ under 2014 har samverkanslösningar prioriterats och uppmuntrats
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Nya mötesplatser har vuxit fram inom de olika projekten som t.ex. Mikrofonden Skåne, Kontakthantering/elektroniska betaltjänster, Regional nod för lokal utveckling, Upphandling Närproducerat och utbyggnad av bredband.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	I alla projekt som pågått under 2014 har både adekvata aktörer och insatser samordnats för att nyttja resurser i form av kompetenser och ekonomiska medel i syfte att öka tillgängligheten till olika servicefunktioner på landsbygden för boende, företag och besökare.
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Kopplingen mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling är speciellt tydlig i projekten kring uppbyggnad av Mikrofonden Skåne och Kontakthantering/elektroniska betaltjänster.

Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Pga den olyckliga omständigheten att alla nationella medel för serviceutveckling på landsbygden numera ligger inom Landsbygdsprogrammet har Region Skåne, i rollen som regional utvecklingsaktör, varit förhindrad att ta del av för ändamålet avsatta nationella medel och eftersom det nationella Landsbygdsprogrammet med tillhörande regionala handlingsplaner, i skrivande stund, fortfarande inte är godkänt av Kommissionen har det medfört att all utveckling av servicefunktioner på landsbygden i Skåne har fått stå på sparlåga under 2014 och kanske tyvärr även under större delen av 2015. På grund av dessa, minst sagt, besvärande omständigheter för utveckling av service på landsbygden, har all finansiering av genomförda projekt under 2014 skett via tidigare beviljad finansiering eller via av Region Skåne budgeterade medel för utveckling av landsbygden. Med anledning av ovanstående anförda komplikationer har inga nya stöd kunnat beviljats under 2014 inom RSP Skåne 2014-2018 och därför har heller inga urvalskriterier använts.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	På grund av att den fördelningsmodell som tidigare användes av Tillväxtverket för fördelning av medel till respektive län/region inte längre existerar, och att de medel som finns avsatta för utveckling av service på landsbygden numera finns inlåsta inom landsbygdsprogrammet, har Region Skåne som regional utvecklingsaktör, tillsammans med partnerskapet för RSP 2014-2018, inte haft möjlighet att ta ställning till eller ta några beslut om beviljande av medel, till olika utvecklingsprojekt. Därför har ingen generell uppföljning kunnat ske. Istället sker uppföljning kontinuerligt inom respektive regionalt finansierat projekt/initiativ.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?		Beskriv på vilket sätt	Tillgängligheten generellt har inte förändrats. På några orter har butiker och drivmedelsanläggningar lagts ner, medan det på vissa orter har tillkommit nya. De förändringar som skett har dock på intet sätt försvårat tillgängligheten till vare sig livsmedelsbutiker eller till drivmedelsstationer.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?		Beskriv på vilket sätt	Efterfrågan på dessa bidrag har alltid varit mycket låg i Skåne och har inte förändrats under året.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?		Ange förväntad efterfrågan	Ingen generell ökad efterfrågan förväntas. Under förutsättning att Landsbygdsprogrammet godkänns av Kommissionen under året och att de medel inom Landsbygdsprogrammet som finns avsatta för olika former av investeringar i livsmedelsbutiker och drivmedelsanläggningar på landsbygden blir tillgängliga, förväntas en mycket stor efterfrågan på medel att bli aktuell. Investeringsbehovet är stort i många livsmedelsbutiker på landsbygden för bl. a. energieffektivisering och utbyte av kyl- och frysanläggningar. Ett område som också kommer att bli aktuellt för livsmedelsbutiker på landsbygden att söka investeringsbidrag för är förstärkning av butikens skydd mot inbrott och rån.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Alla insatser inom RSP Skåne 2014-2018 har under 2014 finansierats på annat sätt än via medel i form av "stöd till kommersiell service". Detta beror på de olyckliga omständigheter som beskrivits ovan: att medel för utveckling av service på landsbygden inte är åtkomliga då de ligger "låsta" inom Landsbygdsprogrammet istället för att som tidigare vara ett flexibelt instrument inom Tillväxtverket, där Tillväxtverket genom sin fördelningsmodell fördelade utvecklingsmedel till respektive län/region. att Landsbygdsprogrammet inte är godkänt av Kommissionen, vilket gör att regionala/lokala aktörer inte har möjlighet att få sina projekt medfinansierade via de nationella medel som finns avsatta för "stöd till kommersiell service". (fortsättning på nästa sida)

			Ytterligare en försvårande omständighet vad gäller medel avsatta för "stöd till kommersiell service" är att möjligheten att "växla upp" dessa medel två gånger, dels med regionala medel och dels med EU-medel, inte längre existerar, då medel för "stöd till kommersiell service", i och med att dessa medel numera finns inom Landsbygdsprogrammet, fortsättningsvis också kommer att betraktas som EU-medel. Detta innebär att regionala medel, nationella medel för "stöd till kommersiell service" och EU-medel i fortsättningen inte kan komplettera varandra, utan enbart kunna "växlas upp" en gång. Effekterna av detta kommer troligen att bli mest märkbara i de delar av landet där regioner eller regionförbund har ansvaret för de regionala utvecklingsfrågorna, medan ansvaret för Landsbygdsprogrammet fortfarande ligger på respektive länsstyrelse.
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	Alla projekt eller initiativ som genomförts under 2014 bildar en helhet som tillsammans medverkar till utveckling av service och tillgång till service på landsbygden, varför det är svårt att lyfta fram ett enskilt projekt som särskilt intressant. För utveckling av service på landsbygden är det dock viktigt att det finns en förståelse för och insikt om de förutsättningar som gäller för boende och företag på landsbygden vad gäller t.ex. avstånd, transporter, kommunikationer och lättillgänglighet till olika serviceinrättningar. Den kunskapen finns samlad i den regionala kompetensnoden för lokal utveckling och får därför betraktas, både som framgångsrik och som ett lyckat exempel och som särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv som bör lyftas fram i sammanhanget.

Stockholm

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	April 2014.
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Handlingsplanen för jämställd tillväxt.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Ja, några av länets skärgårdskommuner.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Vi använder befintligt partnerskap - Exekutivkommittén som leds av landshövdingen.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Ja, främst jämställdhet.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja, via de wifi-zoner som riggats på Utö och Möja.
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja, ett är under uppbyggnad 2014-2015. Landsorts kultur och miljöcentrum.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja, bland annat vad gäller betaltjänster – värdetransporter.
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	-	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Förstår inte frågan? På vilket sätt?
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Ja, i slutet av vår RSP. Dessutom via bland annat enkäter till företagare och boendet samt via våra årliga kartläggningar.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	-	Beskriv på vilket sätt	Nej. Antalet är oförändrat enligt vad som kommit till Länsstyrelsens kännedom.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Ja, vi har fått efterfråga på servicebidrag vilket vi inte tidigare haft. Vi anser även att efterfrågan på investeringsbidrag ökat och vi har beviljat mer stöd i år än tidigare.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	-	Ange förväntad efterfrågan	Det är jättesvårt. Vi tänker oss något liknande som i år fast eventuellt en större efterfrågan på servicebidrag.

Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Medel riktade till betaltjänstlösningar från post och telestyrelsen samt Länsstyrelsens regionala 1:1 medel.
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	Wifi-zonerna, ett självuppbbyggt kassasystem med "egna"-bankkort som underlättat oerhört för lanthandlaren och drivmedelsanläggningen på orten samt boende.

Södermanland

Fråga	X = JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	Maj 2014
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Med landsbygdsprogrammet.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Via partnerskapet
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Länets kommuner, andra organisationer som Regionförbundet Sörmland och intresseföreningar, LRF, ALMI, Kommunbyggeråd, Länsbyggeråd. m.fl.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Socialt, miljömässigt och ekonomiskt tänk har ingått i det projekt och andra insatser som genomförts.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Absolut, speciellt inom projekten i Innovativa servicelösningar.
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja i form av servicepunkter men också i andra sammanhang där bygdegårdar har fått ökad aktivitet innanför väggarna.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja, genom arbetet i länsstyrelsens program Innovativa servicelösningar och de projekt som drivits.
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	Inte direkt	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	Nej	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Ja, har inte påbörjats.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Bl.a. har en digital lanthandel kommit i gång.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	Nej	Beskriv på vilket sätt	
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Ansökningar om hemsändningsbidrag kommer troligtvis att öka. Likaså ansökningar om investeringsstöd. Detta i och med att flera kommuner arbetar med och kommer att verka för servicepunkter.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Medfinansiering har skett av sökande/projektägare.
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	Programmet innovativa servicelösningar och de två Projekten LDL och InnoV. Även förstudien Bygga – Bo på landsbygden är klart intressant. Digital lanthandel i Stavsjö är ett spännande försök. Landsbygdsting som samlande inspirations- och kraftdag är mycket bra och har tyngd.

Uppsala

Fråga	X=JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Det regionala serviceprogrammet samverkar med Landsbygdsprogrammet, vilket i år främst innebär ett arbete för att föra in prioriteringarna från serviceprogrammet till det nya Landsbygdsprogrammet. Länets Regionala utvecklingsstrategi (RUS) ligger också till grund för detta program, men ingen närmare samverkan har skett där efter programmet skrevs, främst på grund av brist på medel och på att mycket av frågorna är på väg in i ett nytt program (som i sin tur också samarbetar med RUS).
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	(X)	Beskriv vilka och på vilket sätt	Kommunerna bjuds in till partnerskapet (se nedan). Vissa deltar, dock inte samtliga.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Det regionala serviceprogrammet samverkar i Uppsala län med det partnerskap som finns för Landsbygdsprogrammet och Havs- och fiskeriprogrammet. Inom partnerskapet har i år olika arbetsgrupper startats upp och en av dessa hanterar frågor som rör lokal service (både kommersiell och icke-kommersiell service). Gruppen består av representanter från bland annat kommuner, besöksnäringen, idrottsföreningar, Hela Sverige ska leva och Upplandsstiftelsen. Denna grupp är med och påverkar prioriteringarna för service i kommande Landsbygdsprogram och förhoppningen är att den även ska fortsätta att leva och vara engagerad genom hela programperioden.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Hållbarhetsdimensionerna genomsyrar allt arbete på Länsstyrelsen och lyfts fram tydligt i det Landsbygdsprogram där många av frågorna i framtiden ska ingå. I handläggningen av ansökningar under året har hänsyn tagits till energibesparingar, vilket alla sökande i regel redan har tagit i beaktande.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Stödet har koncentrerats helt på investeringsstöd. Samverkanslösningar och nya mötesplatser uppmuntras, men inga ansökningar med detta som primärt fokus har kommit in.
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Se ovan.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	De satsningar som har beviljats stöd har inte samordnats. En ökad tillgänglighet på dagligvaror står alltid i fokus för de stöd som utgåt.
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ingen satsning har genomförts på detta område.
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Inga urvalskriterier har använts, men i det kommande Landsbygdsprogrammet kommer detta att bli aktuellt.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	I serviceprogrammet finns insatsmål, resultatmål och effektmål utsatta. Uppföljning sker genomårlig rapportering till Tillväxtverket. I slutet av programperioden ska även en slutredovisning lämnas till Tillväxtverket.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?		Beskriv på vilket sätt	Antalet dagligvarubutiker har, enligt länsstyrelsens kännedom, inte förändrats över året. På drivmedelssidan råder viss orolighet, många pratar om ekonomiska svårigheter och inga nya stationer har tillkommit.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Länsstyrelsen har år 2014 haft en större efterfrågan på investeringsstöd än de senaste åren och dessutom har flera förfrågningar inkommit efter det att budgeten redan var förbrukad. Samtliga sökande har varit dagligvaruhandlare.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Länsstyrelsen uppskattar att många av de befintliga handlarna (idag 14 st) kommer att behöva göra nyinvesteringar i främst kylar/frysar de kommande åren. Hemsändningsbidrag kommer att även fortsatt sökas av en (eventuellt två) kommuner. Flera kommuner uppger sig vara intresserade av nya servicelösningar och eventuella projektstöd kopplade till detta.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?		Ange annan finansiering och vad som finansierats	Nej.
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?		Beskriv vilken	Nej.

Värmland

Fråga	X=JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	April 2014 – men det är ett ständigt pågående arbete som RSP beskriver när det gäller kommersiell service.
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Värmlandsstrategin har kommunikationer som prioriterat område och vi har diskuterat transportprojekt m olika aktörer. Jämställdhetsstrategin har använts i yttrande om remisser. Diskussion har förts om strategiska servicepunkter, ÖP och varuförsörjningsplaner med kommuner.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Ja, se ovan. Tillsammans med kommunerna har vi diskuterat strategiska servicepunkter. Kommunträffar har även genomförts för att diskutera problematik kring betaltjänster. Kommunerna är representerade i partnerskap för kommersiell service som har regelbundna träffar.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Tre kommuner, handlare, HSSL-Värmland, de tre största livsmedelskedjorna, Konsums kund råd, Posten, Hushållningssällskapet (mentor)
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Ja, energikartläggning av butiker planerad, jämställdhetsstrategin testad på remiss, sociala och ekonomiska aspekter på flyktningmottagning diskuterats
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja, fyra kommuner samverkar bland annat kring ett BID-plats/ destinationsutvecklingsprojekt på landsorten. Länsstyrelsen bjuder regelbundet in Pilotkommunerna till erfarenhetsutbyte om service på landsbygden. Invigning av servicepunkter i lanthandeln.
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Servicepunkter har tagits fram tillsammans med pilotkommunerna, Ett servicekontor har öppnats i Lesjöfors.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Flera kommuner har samarbetat inom kommunens olika förvaltningar för att kunna tillhandahålla servicecenter, turistinfo, WiFi, boklåda, dator, toaletter, kaffehörna, hjärtstartare, parkbänk/utemöbler, husbilsparering och turistsoptunnor vid sina servicepunkter/butiker. Länsstyrelsen bjuder regelbundet in Pilotkommunerna och andra till erfarenhetsutbyte om service på landsbygden.
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Företagen har under året varit väldigt tydliga med att "näringslivet utveckling" försenas onödigt mycket av bristen på tillgänglighet till fungerande paketbefordran på landsbygden. Diskussioner har förts med Posten.
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja, vi har egna riktlinjer. Dagligvaror prioriteras framför drivmedel. Butik/mack ska vara ensam/sista butiken på orten, minst en mil till närmaste annan butik/mack för att få stöd etc. Ev. stöd diskuteras med mentor och kommunens kontaktperson för kommersiell service.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Räknat antal stöd och summor, projekt kopplade till service etc.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?		Beskriv på vilket sätt	Nej
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Åren 2010 + 2011 och 2014 har efterfrågan legat runt ca fyra miljoner/år. Under 2013- "ett toppår"- låg våra utgifter för kommersiell service på 5,4 miljoner. Året 2012 var ett "bottenår" med 1,7 miljoner i utgifter för kommersiell service.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Efterfrågan på investeringsbidrag ökar för anpassade kassalinjer till kommande sedelutbyte samt för lagkrav på nya köldmedia framöver. Efterfrågan på servicebidrag ökar, många handlare varnar för problem framöver. Handlarna blir äldre och därigenom ökar risken för sjukskrivningar. Antalet kommuner som söker hemsändning minskar, men totalsumman för beviljade hemsändningsbidrag ökar för varje år.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	PTS medel har ansöpts om och beviljats till insatser inom Grundläggande betaltjänster.
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	Pilotkommunsatsningarna har varit ett otroligt lyft för servicefrågorna ute i kommunerna! Skapande och invigning av servicepunkter samt kommunernas samarbete med att dra igång BID-plats/destinationsutvecklings- projekt även i mindre landsbygdskommuner.

Västerbotten

Fråga	X=JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	2014-04-01
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Då nya strukturfondsprogram och Landsbygdsprogram med möjlighet till projektfinansiering inte kommit igång under 2014 har genomförandet av flera insatser i RSP 2014-2018 försenats. Länets regionala utvecklingsstrategi (RUS) har sex delstrategier, varav två berör nya lösningar för service och tjänster samt digitala lösningar för ökad välfärd och effektivitet och god tillgång till digital uppkoppling.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	P g a brist på projektfinansiering har många insatser inte kunnat påbörjas 2014. Några kommuner har haft särskilda nätverksträffar för lanthandeln och ibland för kommunens företag i allmänhet. Några har bygderåd där bl a servicefrågor behandlas. I många kommuner arbetas med bredbandsutveckling.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Västerbotten har ett arbetspartnerskap för RSP 2014-2018 bestående av främst kommunernas näringslivsutvecklare, eller i några fall landsbygdsutvecklare, en person från Region Västerbotten samt Länsstyrelsepersonal.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	I samband med Länsstyrelsens hantering av stöd till kommersiell service registreras handlarenas kön. RSP:s arbetspartnerskap består av ung. hälften kvinnor och hälften män.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Se ovan om finansieringsproblematiken p g a program som inte kommit igång.
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Under förra programperioden etablerades vissa mötesplatser. Det är för tidigt att bedöma detta för innevarande period.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Några kommuner redovisar att man har bygderåd, bredbandsteam och företags- eller lanthandelsträffar. I övrigt noteras att det p g a främst finansieringsbrist inte redovisats särskilt mycket kring insatser 2014.
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Arbetspartnerskapets sammansättning syftar till att tydliggöra dels kommunernas viktiga roll för RSP-genomförandet och dels servicefrågornas betydelse för näringslivsutvecklingen. I Länsstyrelsens prioriteringar för regionala företagsstöd 2014 berörs kopplingen mellan tillväxt i företag och den lokala servicen. Kommunerna utgör också en viktig part i Länsstyrelsens arbete med de regionala företagsstöden, bl a som remissinstans och som informationskanal ut till företag, butiker och mackar.
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Länsstyrelsens beviljande av stöd till kommersiell service bygger på prioriteringar i RSP 2014-2018, gällande förordningar, tillgång och efterfrågan på stödmedel.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	För insatsområde 1: stöd till kommersiell service, tas uppgifter årligen ut från Länsstyrelsens IT-system. Kommunerna erhåller regelbundet listor på inkomna och beslutade stödärenden. RSP ska årligen uppdateras betr. antalet serviceställen, påbörjade projekt, nya regelverk och finansieringsmöjligheter etc. Avsikten är också att kunna nyttja kommande digitala analysverktyg och att kunna genomföra vissa prioriterade utvärderingsinsatser.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	En butik som under 2014 beviljats servicebidrag försattes i konkurs i jan 2015. Undersökning pågår om ny ägare kan ta återöppna butiken.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Något färre företag har ansökt om och beviljats investeringsbidrag 2014 jmf med 2013. Totalt beviljat belopp är dock större, bl a pga av en större drivmedelssatsning. Samma antal butiker har beviljats servicebidrag, medan totalt beviljat belopp ökat. Butikerna söker allt större årliga servicebidrag. Hemsändningsbidraget har successivt ökat genom åren i takt med antalet butiksnedläggningar. Jmf med 2013 är det samma antal kommuner och ung. samma totalbelopp som utbetalats från Länsstyrelsen. Några kommuner har eller kommer att höja sina bidrag till butikerna.

Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?		Ange förväntad efterfrågan	Många landsbygdsbutiker brottas med lönsamhetsproblem. Vi d t ex generationsskiftet är det osäkert om ny ägare kan ta över – svårt få leverantör, svårt få banklån etc. Svårigheter att kunna finansiera nödvändiga upprustningsåtgärder, energibesparingsåtgärder etc. Svårt att se tydlig trend vad gäller efterfrågan på investeringsbidrag. Kan bli ökat behov av och efterfrågan på investeringslån. Sannolikt ökar efterfrågan på servicebidrag från allt fler butiker och med allt större belopp och för flera år i rad. Troligen ökar anspråken på hemsändningsbidrag p g a att kommuner höjer ersättningsnivåerna och att fler blir äldre och/eller får allt längre till butik.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?		Ange annan finansiering och vad som finansierats	
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?		Beskriv vilken	Generellt verkar det riktigt att fokus lagts mer på kommunernas roll och kopplingen mellan servicetillgänglighet och näringslivsutveckling. Här behövs dock ökade insatser!

Västernorrland

Fråga	X=JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	Start 1 april 2014 (men i och med pågående serviceprojekt så flyter föregående serviceprogram ihop med det nuvarande).
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Landsbygdsprogrammet – projektfinansiering av mentor, butiksutbildning, bygdens dag, bredbandsutbyggnad. RUS – särskilt avsnittet om "Tillgänglighet och infrastruktur som drivkraft" Den Regionala Digitala agendan – anger inriktning för utbyggnad av bredband.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Samtliga sju kommuner har medverkat. Exempelvis genom att stödja utvecklingen av servicepunkter, egna service/landsbygdsutvecklingsprojekt, medverkan i bredbandsinsatser.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?		Beskriv partnerskapets sammansättning	Länsledningen avskaffade alla "små" partnerskap under 2013. Numera finns bara ett enda partnerskap, det övergripande länspartnerskapet. Där finns representanter för landsbygden, men länspartnerskapet består främst av ledande kommunpolitiker och myndighetschefer.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Genomförandet har bedrivits i linje med avsittet om Hållbar utveckling i RSP.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Satsningen på servicepunkter inleddes under förra RSP. Under 2014 har några kommuner startat servicepunkter på orter som tidigare inte varit servicepunkt. Länsstyrelsens roll har varit att informera och sprida goda exempel.
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Servicepunkterna, med bl a cafeverksamhet, förefaller fylla de behov av mötesplatser som kan tillgodoses genom RSP. Byabussen i Ånge kommun fungerar till viss del som mötesplats. Det har inte framkommit behov av andra slags mötesplatser.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Inga aktiviteter förutom servicepunkterna där butikens, kommunens och länsstyrelsens insatser samordnas.
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Genomförda bredbandsinsatser gynnar näringslivet, men vi kan inte påstå att kopplingen förtydligats.
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Kriterier används inom kommersiell service när det gäller gleshet och stödnivåer.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	En butik och två mackar har tillkommit.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Investeringsbidrag – markant ökning till följd av en mycket stor satsning på en ort. Servicebidrag – minskat Hemsändningsbidrag – oförändrat Investeringslån tillämpas ej Alla förändringar förutom investeringsbidraget är marginella jämfört med föregående år. Det går inte att dra några slutsatser utifrån förändringarna.

Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Investeringsbidraget bedöms återgå till mer normal nivå. Övriga stödformer kommer troligen inte att förändras nämnvärt.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Landsbygdsprogrammet, 1:1-projektmedel, PTS-medel för bredband och för betaltjänster, kanalisationsstödet. Kommunala medel har medfinansierat servicepunkter och projekt för landsbygdsutveckling där servicefrågor utgör en del. Tillväxtverket har finansierat projekt i Örnsköldsviks kommun.
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	Utbildningarna för butikerna har blivit mer och mer uppskattade för varje år. Servicepunkter har etablerats i de flesta kommuner, och arbetet med att starta nya fortsätter. De kommuner som haft servicepunkter under några år arbetar med att utveckla innehållet i servicepunkterna. Örnsköldsviks kommun är en förebild, men fler kommuner i länet utvecklar liknande lösningar utifrån de lokala förhållandena. Nya lösningar för hemsändning på flera håll. I Timrå kommun anordnas inköpsresor med taxi. I Härnösand och Örnsköldsvik har hemsändningsbidraget marknadsförts och där pågår också diskussioner om inköpsresor och andra lösningar.

Västmanland

Fråga	X=JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	2014-08-01
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Både serviceprogrammet och det regionala utvecklingsprogrammet främjar en god livsmiljö. Serviceprogrammet gör detta på landsbygden. Även det regionala utvecklingsprogrammets mål om minskad andel anmälda brott främjas av de, till följd av serviceprogrammet, ändrade riktlinjerna där butikerna kan få en högre stödandel för satsningar som minskar utsattheten för brott.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Kommunerna har genom diskussioner med länsstyrelsen kommit fram till de åtgärder som genomförts.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Partnerskapet består av representanter för de kommuner som har lanthandlare.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	Riktlinjerna för stöd till kommersiell service ändrades så mer generösa stöd lämnas om en satsning främjar energibesparing.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Nej
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Nej
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Vi har försökt samordna postens paketutlämning med satsningen på lanthandeln i Ransta som varit i konkurs. Detta lyckades dock inte.
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Nej
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja vi följer vad som vi fastställt i riktlinjer. Exempelvis får inte butiken vara för stark för att kunna få stöd.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Ja, våra insatser har varit sådana att det lätt gått att räkna efter om målen uppfylls.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?		Beskriv på vilket sätt	En butik har lagts ned och återuppstått efter konkurs, tyvärr måste butiken utlämning av paket. Det finns fortfarande en god tillgång till drivmedelsstationer.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?		Beskriv på vilket sätt	Nej, den är som tidigare år.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?		Ange förväntad efterfrågan	År 1- Omkring 700000 kronor. Investeringslån kommer vi nog inte att tillämpa. År 2- Vi kommer att försöka utöka verksamheten när investeringsbidraget förs in i landsbygdsprogrammet och vi enligt uppgift får mycket mer pengar
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Betaltjänstpengar har delfinansierat ett litet projektmedelsstöd

Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	Butiken i Ransta som gick i konkurs fick inte ha postutlämning. Det måste vara minst ett år efter konkursen innan de kan få ett avtal igen enligt postens regler. De nya ägarna fick butiken billigare men miste postutlämningen till en butik inne i Sala. Ur ett serviceperspektiv hade det varit bättre om butiken köpts innan konkursen.
--	---	----------------	--

Västra Götaland

Fråga	X=JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	X	Ange startdatum	Omkring 1 maj 2014 efter att programmet antagits av Regionfullmäktige
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Stöd till kommersiell service och övriga företagsstöd. Handlingsprogrammet för kulturella och Kreativa näringar, handlingsprogrammet för ungt entreprenörskap, handlingsprogrammet för livsmedel och gröna näringar. Kollektivtrafiksekretariatets arbete med kollektivtrafik på landsbygden. Länsstyrelsen (landsbygdsprogrammet och betaltjänster) Kontakter och samordning på tjänstemannanivå och nämndnivå för att hitta samordningsfördelar/vinster.
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	X	Beskriv vilka och på vilket sätt	Samtliga kommuner har deltagit i framtagandet av programmet genom delregionala partnerskapsmöte.
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	Kommuner och kommunalförbund, samhällsföreningar, Leaderprogram, servicegivare, övriga offentliga, regionala och lokala aktörer som arbetar med frågan eller i övrigt är intresserade
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	X	Beskriv på vilket sätt	De horisontella kriterierna, miljö, jämställdhet, integration och folkhälsa har genomsyrat hela arbetet.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Genom projektstöd, nätverksträffar, nyhetsbrev, personliga möten,
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Mobilisering pågår av nya mötesplatser. Bevarande och utveckling av tidigare mötesplatser pågår också.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Handlarrundan, BiD-koncept
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Ja, mycket av nätverksträffarna och nyhetsbrev handlar om detta.
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Stöd till kommersiell service/ avstånd närmaste butik, gleshet, storlek på butiken även skärgård, näringslivets struktur och serviceutbudet i övrigt mm Servicebidrag endast vid extra ordinära omständigheter t ex temporära avbrott.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Ingår i Regionutvecklingsnämndens/Näringslivsenhetens detaljbudget/verksamhetsplan och uppföljning både på delårsnivå och årsnivå.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	En butik har lagt ner, fem butiker har bytt ägare och i samband med detta satsat på utveckling av butiken och servicen.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	Det har blivit några fler och framförallt blir satsningarna större.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Vi har fått signaler från flera butiker om en framtidstro och planer på större satsningar.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Inom Regionen avsatta medel till stöd för kollektivtrafik på landsbygden. Dito medel för hållbara transporter (under 2015)
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	X	Beskriv vilken	I de delregionala partnerskapssträffarna i samband med framtagandet av programmet så blev det uppenbart att det mest efterfrågade bland landsbygdsutvecklare på alla nivåer var att få möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter eftersom de ofta känner sig ensamma och konkurrera om resurser med kommunernas dagliga arbete med barnomsorg, skola, äldreomsorg och övriga "hårda näringslivsfrågor". Dessa önskemål har vi försökt att möta genom att vara bollplank, genom nätverksträffar och nyhetsbrev.

Örebro

Fråga	X=JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?	Ja	Ange startdatum (under hösten)	2014-04-01, se kommentarer ovan under respektive prioriterat område.
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.	Nej*	Beskriv vilka och på vilket sätt	*Någon konkret samverkan med projekt (eller andra programinsatser) som har sin grund i program för regional tillväxt har inte skett under den korta tid programmet varit igång (förutom samverkan med Lindesbergs kommun, se nedan). I övrigt tas beslut inom RSP och sker genomförandet enligt den beskrivning som finns med i RSP. Länsstyrelsen finner ingen mening med att ge ytterligare fördjupade kommentarer här (se koppling till andra program, sid. 23, utbudet av service och i vilken form servicen kan erbjudas styrs av behoven kopplade till möjligheterna och förutsättningarna att upprätthålla en viss servicefunktion på respektive ort/i respektive område).
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?	Ja	Beskriv vilka och på vilket sätt	Ja, Lindesbergs kommun genom programmet "Pilotkommuner för serviceutveckling". Se ovan under påbörjat/genomfört om arbetssätt. Inom området grundläggande betaltjänster har Nora kommun deltagit (se ovan om workshopen, Individ- och kommunsamverkan).
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	Nej	Beskriv partnerskapets sammansättning	Utgångspunkten för programmet var att Rådet för landsbygdsutveckling som fungerar som partnerskap för Landsbygdsprogrammet även skulle utgöra partnerskap för RSP, i alla fall initialt under programperioden i avvaktan på närmare beslut från Region Örebro län. En diskussion förs nu med Region Örebro län om Rådet för landsbygdsutveckling även fortsättningsvis ska utgöra partnerskap eller om ett nytt partnerskap ska formas.
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?	Ja	Beskriv på vilket sätt	Genom att arbeta för en service i närområdet och låta alla grupper (kön, ålder, etniskt bakgrund, funktionsnedsatta m.m.) komma till tals om vilken service som behövs och hur den kan distribueras beaktas hållbarhetsdimensionerna miljö, integration och jämställdhet. Länsstyrelsen vill särskilt lyfta fram den sociala aspekten kring betaltjänsterna där hänsyn tas till hur äldre och funktionsnedsatta upplever de tjänster som finns på marknaden och hur olika lösningar borde utformas för att vara anpassade till dessa grupper. Den information som framkommer används sedan i det vidare arbetet när konkreta förslag på åtgärder genomförs.
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?	Delvis	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Den samverkanslösning som kan nämnas är servicepunkten i Vedeväg. För att upprätta servicepunkten har ett samarbete bedrivits mellan Kvarnbacka Livs i Vedeväg AB, kommunen, Länsstyrelsen och Vedevägsvisionen. I servicepunkten finns kommunal information inklusive turistinformation, föreningsinformation, tillgång till Wifi, dator, skrivare, café. Vid servicepunkten kan både privatpersoner, föreningar och företag få hjälp med framför allt informationstjänster.
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?	Delvis	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Inte utöver servicepunkten i Vedeväg.
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag	Delvis	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	I viss grad genom servicepunkt Vedeväg, inte i övrigt.
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats	Nej	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Inget nytt har hänt under den korta tid som serviceprogrammet gällt. Den koppling mellan service och näringslivsutveckling som varit har skett i det tidigare programmet.
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	Delvis	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	Servicebidrag har inte prioriterats då målet är att ingen butik ska vara beroende av kontinuerliga servicebidrag för att kunna drivas vidare. En butik ska ha en omsättning, bruttomarginal och lönsamhet som gör det möjligt att få verksamheten att gå runt och ta ut lön till ägare och butikspersonal. Investeringsbidrag och hemsändningsbidrag har således prioriterats före servicebidrag.

Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	Ja	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Ingen uppföljning som finns beskriven i uppföljnings- och utvärderingsplanen kring aktivitetsmål (inkl. aktivitetsindikatorer), resultatmål (inkl. resultatindikatorer) och effektmål (utvärdering) har gjorts vad beträffar de prioriterade områdena dagligvaruförsörjning, drivmedelsanläggningar och servicepunkter. Anledningen är att inga aktiviteter inom dessa områden genomförts fullt ut enligt aktivitetsplanen i RSP. Vad beträffar det prioriterade området grundläggande betaltjänster så har aktivitetsindikatorerna relaterade till genomförda aktiviteter följts upp. Någon uppföljning därutöver sett till resultatmål och resultatindikatorer har dock inte gjorts då inga beslut tagits om vilka åtgärder som ska följa av aktiviteterna.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	Ja, marginellt	Beskriv på vilket sätt	En butik (Ekeby i Kumla kommun) lades ned under året. För tillfället finns totalt 30 butiker utanför kommunernas centralorter. Den negativa effekten av nedläggningen i Ekeby bedöms inte vara så stor då avståndet till närmaste alternativa inköpsställe är kort. Någon större förändring av tillgången till dagligvarubutiker har därmed inte skett. Ingen ny drivmedelsanläggning har tillkommit på landsbygden. Antalet stationer är oförändrat jämfört med 2013.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?	Ja, marginellt	Beskriv på vilket sätt	Efterfrågan på investeringsbidrag har varit ungefär lika stor 2014 jfr 2013. Efterfrågan på servicebidrag har minskat, dels p.g.a. att några av de butiker som haft den lägsta omsättningen och sämsta lönsamheten lagts ned (Kilsmo 2013, Ekeby 2014), men Länsstyrelsens restriktiva hållning till att bevilja servicebidrag har säkert haft en viss påverkan på ansökningar om servicebidrag. Hemsändningsbidrag rekvideras av fem kommuner. Totalt utbetalt belopp har inte förändrats nämnvärt, ca 150-160 tkr /år. Investeringslån har inte beviljats alls. Någon efterfrågan har inte funnits.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	Delvis	Ange förväntad efterfrågan	Då Länsstyrelsens medel under 2014 tog slut efter sommaren har få nya beslut om investeringsbidrag tagits därefter (några beslut om mindre investeringsbidrag har tagits på återförda medel). Några butiker som planerade för investeringar under hösten efterfrågade investeringsbidrag. Sett till utbetalade medel och efterfrågat stöd är en rimlig uppskattning att behovet av investeringsbidrag kommer ligga runt 1,5-2 MSEK kommande år. Då några butiker, ca 3-4 har en vikande omsättning och lönsamhet som gör att de kan få svårt att drivas runt utan servicebidrag är det möjligt att efterfrågan på driftsstöd kommer att öka något, men servicebidraget kommer även fortsättningsvis att beviljas mycket restriktivt av Region Örebro län. Svårt att uppskatta ett totalt belopp. Någon till kommun, eventuellt ett par väntas ta beslut om att bevilja stöd till hemsändning. Då ersättningsnivån från staten höjts från 60 kr till 100 kr är det troligt att efterfrågan kommer att öka något, uppskattningsvis drygt 200 tkr totalt. Investeringslånet väntas inte öka.
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	Ja	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Medel från programmet "Pilotkommuner för serviceutveckling" och från PTS angående betaltjänsterna.
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?	Ja	Beskriv vilken	I samband med att medel avsattes till regionala processledare efterfrågade PTS särskilt projekt och insatser som involverade kommunerna. Länsstyrelsen i Örebro län har genom sin medverkan i arbetsgruppen "Kommuner och individsamverkan" fört samman kommuner (speciellt Nora, se ovan), målgruppernas organisationer och företag/förmedlare av betaltjänster för att hitta arbetssätt och metoder som ska förbättra och underlätta hanteringen av betaltjänster. Processen kommer att fortsätta även under 2015.

Östergötland

Fråga	X=JA	Följdfråga	Svar/Kommentar
Har genomförandet av RSP 2014-2018 kommit i gång?		Ange startdatum	I stort inte. Det förra mentorsprojektet (som skulle slutat 2013) förlängdes över 2014.
Har genomförandet skett i samverkan med andra program för regional tillväxt.		Beskriv vilka och på vilket sätt	
Har länets kommuner deltagit/medverka i genomförandet?		Beskriv vilka och på vilket sätt	
Finns ett partnerskap kopplat till det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv partnerskapets sammansättning	De kommunala kontaktpersonerna för servicefrågor samt regionförbundet ingår i det partnerskapet
Har hållbarhetsdimensionerna beaktats i genomförandet?		Beskriv på vilket sätt	
Har befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har nya typer av mötesplatser vuxit fram?		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har aktörer och insatser samordnats för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har koppling mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling förtydligats		Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	
Har länet använt urvalskriterier för beviljande av stöd?	X	Beskriv vilka och hur arbetet har bedrivits	För stödet till kommersiell service har dessa uppdaterats något. Under året har ett arbete gällande urvalskriterier och handlingsplan för det nya landsbygdsprogrammet gjorts.
Finns en uppföljningsplan för det regionala serviceprogrammet?	X	Beskriv hur uppföljningsarbetet har bedrivits	Via denna uppföljning och via ett partnerskapsmöte. Partnerskapsmötet under 2014 år slogs ihop med ett möte med alla lanthandlare och fokuserade mer på kommande förändringar i huvudmannaskap samt landsbygdsprogrammet än på RSP. Uppföljning enligt indikatorer för de prioriterade områdena kräver uppdaterad statistik från Tillväxtanalys.
Har tillgängligheten till dagligvarubutiker och drivmedelstationer förändrats i länet under 2014?	X	Beskriv på vilket sätt	En butik i ett serviceglest område har inte längre åretruntöppet och en ny butik har tillkommit. Sammantaget har detta lett till en något försämrad tillgänglighet till dagligvaror då den butiken som nu enbart har sommaröppet befinner sig i ett område med längre avstånd till alternativ butik än den som är nyöppnad.
Har efterfrågan på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån förändrats under 2014?		Beskriv på vilket sätt	Den är i stort samma.
Går det att göra en uppskattning av efterfrågan de kommande två åren på investeringsbidrag, servicebidrag, hemsändningsbidrag och investeringslån?	X	Ange förväntad efterfrågan	Över två år totalt: Investeringsstöd ca 1,7 miljoner kr, servicebidrag ca 600000 kr, hemsändningsbidrag ca 1,5 miljoner kr
Har annan finansiering än "stöd till kommersiell service" finansierat programmets insatser 2014?	X	Ange annan finansiering och vad som finansierats	Ja, landsbygdsprogrammet för perioden 2007-2013 samt extraanslaget inom kommersiell service
Finns det någon insats under 2014 som ni skulle vilja lyfta fram som särskilt framgångsrik eller särskilt intressant ur ett lärandeperspektiv?		Beskriv vilken	

**Tillväxtverket arbetar för att
stärka företagens konkurrenskraft.**